

Oslo

Kulturetaten

Oslos kulturelle infrastruktur

Kartlegging av produksjons- og visningslokaler for profesjonelle visuelle kunstnere, scenekunstnere og musikere

Innhold

Sammendrag	4
Kartleggingens bakgrunn, formål og metode	4
Begrepsbruk og avgrensninger	4
Kartleggingens hovedfunn	5
1. Innledning.....	11
1.1 Bakgrunn for kartleggingen.....	11
1.2 Kartleggingens formål	11
1.3 Organisering av rapporten	12
2. Metode og empiri	13
2.1 Tidligere undersøkelser og eksisterende data.....	13
2.2 Definisjoner, avgrensninger og begrepsbruk.....	13
2.3 Innspill og medvirkning	14
2.4 Spørreundersøkelsene.....	15
3. Visuell kunst.....	20
3.1 De visuelle kunstnerne	20
3.2 Tilgang til produksjonslokaler.....	21
3.3 Produksjonslokalenes beliggenhet.....	22
3.4 Produksjonslokalenes størrelse og fasiliteter.....	24
3.5 Leieforhold og økonomi	29
3.6 Oslos visnings- og produksjonslokaler.....	33
4. Musikk.....	43
4.1 Musikerne	43
4.2 Tilgang til produksjons- og øvingslokaler.....	44
4.3 Produksjons- og øvingslokalenes beliggenhet.....	46
4.4 Produksjons- og øvingslokalenes størrelse og fasiliteter.....	48
4.5 Leieforhold og økonomi	50
4.6 Oslos fremførings-, produksjons-, og øvingslokaler	52
5. Scenekunst.....	62
5.1 Scenekunstnerne	62
5.2 Tilgang til prøvelokaler og produksjonsrom	63
5.3 Prøvelokalene og produksjonsrommenes beliggenhet	65
5.4 Prøvelokalenes og produksjonsrommenes størrelse og fasiliteter	66
5.5 Leieforhold og økonomi	70
5.6 Oslos prøve-/produksjon- og visningslokaler.....	72
6. Konklusjoner og anbefalinger	79

6.1	Konklusjoner	79
6.2	Kommunens virkemidler – status og anbefalinger til videre arbeid.....	80
	Referanser.....	82
	Figurer og tabeller	83
	Vedlegg	86

Sammendrag

Kartleggingens bakgrunn, formål og metode

Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet (KIF) ga i juni 2018 Kulturretaten i oppdrag å gjennomføre en kartlegging av kulturell infrastruktur, avgrenset til produksjons- og visningslokaler for profesjonelle visuelle kunstnere, scenekunstnere og musikere. Kartleggingen er et tiltak i Oslo kommunes kunstplan (byrådssak 18/19). Bakgrunnen for ønsket om en kartlegging er å styrke kunnskapsgrunnlaget om byens kulturelle infrastruktur, for på den måten best mulig å kunne målrette kommunens innsats der det er størst behov. Kartleggingens formål er todelt:

1. Kartleggingen skal gi en helhetlig oversikt over alle produksjons- og visningslokaler i Oslo, innenfor visuell kunst, scenekunst og musikk. Den skal gi en oversikt over antall lokaler, geografisk plassering og lokalenes areal. Alle relevante eiendomsforvaltere skal inkluderes, både statlige, kommunale og private.
2. Kartleggingen skal belyse forholdet mellom tilgang på, og behov for, produksjonslokaler innenfor det visuelle feltet, scenekunstfeltet og musikkfeltet.

For å kunne belyse disse temaene er det gjennomført en bred datainnsamling, som i hovedtrekk baserer seg på tre datakilder. Den første datakilden er en breddeundersøkelse til Oslo-baserte visuelle kunstnere, scenekunstnere og musikere, som 1595 respondenter besvarte. Den andre datakilden er en researchbasert kartlegging av relevante produksjons- og visningslokaler innenfor de tre kunstfeltene. Disse lokalene har fått en oppfølgende undersøkelse. Den tredje datakilden er innhenting av informasjon om lokaler fra statlige og kommunale eiendomsforvaltere (herunder bydeler) om lokaler i deres forvaltning. Samlet gir datakildene et materiale som gir en oversikt over Oslos infrastruktur for profesjonelle kunstnere innenfor disse tre kunstfeltene.

Begrepsbruk og avgrensninger

Kartleggingen omfatter infrastruktur for *profesjonelle* kunstnere. Begrepet *profesjonell* vil til enhver tid være under drøfting, og ofte er overgangene mellom profesjonell og frivillig virksomhet på kunst- og kulturfeltet flytende. I denne sammenheng har vi imidlertid, som i sammenliknbare undersøkelser, basert oss på organisasjonsmedlemsskap og tildeling av kunstnerstipender i avgrensning av profesjonell. Når det gjelder hvordan vi omtaler undersøkelsens målgrupper i rapporten, så brukes fortrinnsvis begrepene visuell kunstner, musiker og scenekunstner. For enkelhets skyld benyttes innimellom samlebetegnelsen «kunstnere og musikere». ¹

Når det gjelder kartleggingens første formål; å gi en total oversikt over lokaler, herunder arealer, så skal det bemerkes at å innhente fullstendige arealtall på alle produksjons- og visningslokaler som eksisterer i Oslo, er en tilnærmet umulig oppgave. Det er innhentet en del informasjon om areal gjennom kartleggingens undersøkelser, men for mange lokaler har vi enten ikke mottatt informasjon om areal, eller informasjonen er ikke tilstrekkelig kvalitetssikret. Dette gjør at vi ikke kan presentere konkrete eller aggregerte arealtall i rapporten, men baserer oss på gjennomsnitt og kategorier av areal.

Angående kartleggingens andre formål; kunstnernes og musikernes tilgang på produksjonslokaler, er undersøkelsen avgrenset til kunstnere og musikere som har bostedsadresse i Oslo. Tilgang til produksjonslokale er definert som «tilgang innenfor Oslo kommunes grenser». Det vil si at om man

¹ Begrepsbruken er i tråd med innspill fra ressursgruppene for hvert kunstfelt: Både scenekunstnere og visuelle kunstnere kan ifølge ressursgruppene til disse kunstfeltene, benevnes som «kunstnere». For musikere er det ifølge ressursgruppen for musikk mer naturlig å bruke benevnelsen «musiker».

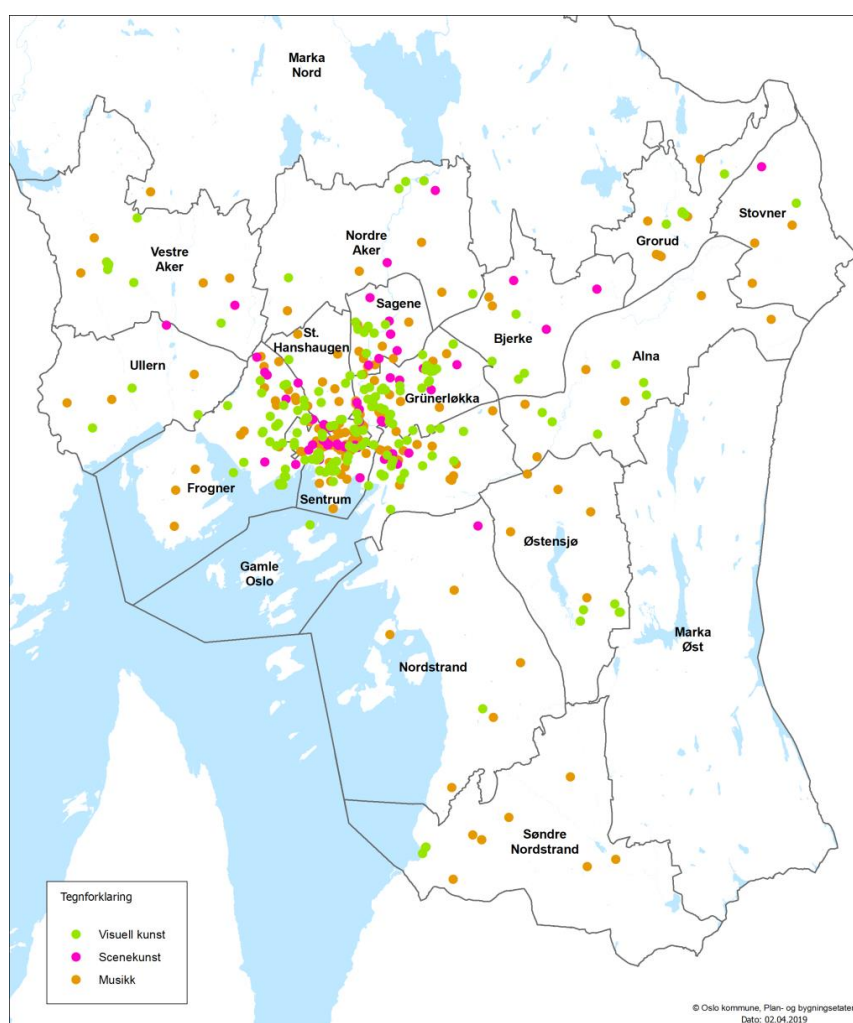
har tilgang til produksjonslokale utenfor kommunegrensen, så havner man for denne undersøkelsens formål i kategorien «ikke tilgang».

Kartleggingens hovedfunn

I kartleggingen er det identifisert til sammen 447 lokaler i Oslo som har en produksjons- og/eller visningsfunksjon innenfor feltene visuell kunst, musikk og scenekunst.² Infrastrukturen for profesjonell kunst og kultur viser en geografisk konsentrasjon i indre by, som vist i Figur I.³ De aller fleste lokalene for produksjon og visning befinner seg innenfor bydelene Sentrum, St. Hanshaugen, Gamle Oslo, Grünerløkka, Sagene og Frogner. Det er langt færre lokaler i ytre by, både i øst, vest, nord og sør.

Som kartet viser, er det flest lokaler innenfor musikk og visuell kunst, og færrest innenfor scenekunst. Det er identifisert 179 lokaler på det visuelle kunstfeltet, 201 lokaler innenfor musikk, og 64 lokaler på scenekunstfeltet. Alle feltene viser en geografisk konsentrasjon i indre by, men dette mønsteret er ekstra tydelig innenfor scenekunst. På musikkfeltet og det visuelle kunstfeltet er det også spredte lokaler i ytre by, men dette er fortrinnsvis produksjonslokaler. De fleste visnings- og fremføringssteder er i sentrale bydeler. Innenfor scenekunstfeltet er tilnærmet samtlige lokaler både produksjons- og visningssteder.

Figur I: Fordeling av produksjons- og visningslokaler innenfor feltene visuell kunst, musikk og scenekunst

² For fullstendig oversikt over identifiserte lokaler, se vedlegg 1.

³ Indre by omfatter bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Sagene, St. Hanshaugen og Frogner.

Den kulturelle infrastrukturen er i all hovedsak privat eid. Av samtlige lokaler er kun en knapp tiendedel kommunalt eid (43 lokaler). Den største andelen av kommunalt eierskap finnes på det visuelle kunstfeltet, her er 27 av 179 lokaler kommunalt eide. På musikkfeltet er tilsvarende andel 11 av 201, og på scenekunstfeltet 5 av 64. Kommunens noe høyere eierandel innenfor det visuelle kunstfeltet har sin bakgrunn i de kommunalt eide atelierfellesskapene. Kommunen forvalter (pr. april 2019) 395 atelier/produksjonsrom, hvorav 167 er midlertidige.⁴

Kommunens rolle og ansvar for å tilrettelegge for kulturell infrastruktur er ikke tydelig definert, og det er ikke på samme måte som for skole eller idrett fastsatt normer for dekningsgrad eller andre resultatmål. Samtidig er det en overordnet kulturpolitisk ambisjon å sørge for gode vilkår for produksjon og visning av kunst, noe som tydeliggjøres i byrådets kunstplan. Under mål 2 heter det: «Gjennom økt satsing på infrastruktur, arbeidsplasser og visningsmuligheter, vil byrådet styrke Oslo som arbeidssted for kunstnere». For best mulig å kunne målrette innsatsen, er det behov for kunnskap om nåværende situasjon. I det følgende gis oppsummeringer av hovedfunn for hvert kunstfelt. Det bør bemerkes at strukturene innenfor hvert felt er ulike og at funn ikke nødvendigvis er direkte sammenliknbare.

Det visuelle kunstfeltet

Det visuelle kunstfeltet i Oslo er preget av stort mangfold og høy aktivitet. Om lag 40 % av landets visuelle kunstnere har tilhold i hovedstaden, og byen har en mengde visningssteder, fra store nasjonale institusjoner til mindre kunstnerdrevne visningsrom. Følgende avsnitt angir hovedtrekk i kunstneres og ansvarlige for lokalenes vurdering av situasjon og behov.

De visuelle kunstnerne – situasjon og behov

Blant de visuelle kunstnerne oppgir 68 % å ha tilgang til atelier i Oslo, 27 % å ikke ha tilgang, og 5 % har kun tilgang i perioder. Dersom man inkluderer antallet kunstnere som oppgir å ha tilhold i et atelier de vurderer som uegnet, er andelen 40 %. Av de som ikke har tilgang, oppgir en fjerdedel å ikke ha behov. Den aller største barrieren for tilgang til atelier, er leiepris.

Når det gjelder areal og arealbehov, så har en tredjedel av kunstnerne atelier som er 20 kvm eller mindre. En fjerdedel har atelier som er mellom 20 og 30 kvm, og en knapp femtedel har atelier på 30-40 kvm. Det er forholdsvis sjelden å ha større atelier enn 40 kvm. Det gjennomsnittlige arealbehovet kunstnerne oppgir, er 43,5 kvm. Her er det altså et misforhold mellom situasjon og behov.

De tre fasilitetene som flest kunstnere oppgir å mangle, og ha behov for, er lagerplass, verksted og prosjektor. Nærmere to tredjedeler oppgir å ikke ha tilgang til, og behov for lager, og nærmere halvparten har ikke tilgang til, og behov for, verksted. De viktigste egenskapene ved et atelier oppgis å være størrelse, lysforhold, veggplass og ventilasjon. Selv om mange kunstnere ikke oppgir å være fornøyde med disse forholdene i det atelieret de har i dag, så vurderer likevel to tredjedeler atelieret overordnet sett egnet til deres produksjon.

De fleste visuelle kunstnere leier sitt atelier privat (45 %), men det er også en substansiell andel som leier av kommunen (34 %). Det er langt rimeligere å leie kommunalt enn å leie privat. Samlet vurderer en tredjedel av de visuelle kunstnerne at leiekostnadene er for høye i forhold til egen betalingsevne. Litt over halvparten av kunstnerne er tilfredse eller svært tilfredse med forutsigbarheten i leieforholdet.

⁴ Av dette er 355 rom kun til produksjon, og 50 kombinert produksjon og visning. De 167 midlertidige utgjøres hovedsakelig av atelierfellesskapene i Myntgata 2 og Ila pensjonat (Waldemar Thranes gate 70).

Lokaler for visuell kunst – situasjon og behov

Av de 179 lokalene som ble identifisert på det visuelle kunstfeltet, er 70 rene visningslokaler, mens 38 er en kombinasjon av visnings- og produksjonslokaler. Det gir til sammen 109 lokaler som har visningsfunksjon for visuell kunst. De aller fleste visningslokalene er konsentrert i Sentrum, og bydelene Frogner og Grünerløkka. Kommersielle gallerier er særlig konsentrert i bydel Frogner. Av de lokalene som har besvart undersøkelsen, er de fleste under 200 kvm. Visningsstedene rapporterer om bedre behovsdekning hva gjelder lager og andre fasiliteter, enn kunstnerne. Stedene oppgir også i stor grad å ha egnede lokaler. De aller fleste leier privat, og er fornøyd med forutsigbarhet i leieforholdet. Det er også her 1/3 som vurderer leiekostnadene som for høye ift betalingsevne. Blant steder som også har produksjonsfunksjoner, er det noe mindre opplevd egnethet av lokaler og mindre grad av tilfredshet med forutsigbarhet i leieforhold.

Musikkfeltet

Oslo har et rikt musikkliv, og både målt i antall konserter og verdiskaping i musikkbransjen, står hovedstaden i en særstilling på landsbasis. I følgende avsnitt gis en kort oppsummering av situasjon og behov både fra musikernes side og fra ansvarlige for lokaler.

Musikerne – situasjon og behov

55 % av musikerne har fast tilgang på øvingslokale/studio i Oslo for sin eller sitt ensembles virksomhet. 29 % har ikke tilgang og 16 % har tilgang kun i avgrensede perioder. Over halvparten av de som ikke har fast tilgang, oppgir for høy pris som hovedårsak til dette. Det er imidlertid også en tredjedel av de som ikke har tilgang, som oppgir å ikke ha behov på fast basis.

Det er vanligst blant musikere å ha et øvingslokale/studio på mellom 11 og 20 kvadratmeter. Til sammen har to tredjedeler lokaler på under 20 kvm. Når musikere blir bedt om å oppgi sitt arealbehov, så er gjennomsnittet 34 kvm. Ser man på fasiliteter og behov, så ser det ut til at musikerne i noe større grad enn de visuelle kunstnerne har dekket sine behov, men også her peker lagerplass seg ut som en mangel, sammen med felles innspillingsstudio. En tredjedel mangler disse to fasilitetene. Av egenskaper ved lokalet, så er lydforhold/akustikk, ventilasjon/varme og adkomst det som betyr mest for musikerne. Ventilasjon ser ut til å være det største problemområdet. Et flertall (73 %) vurderer likevel lokalet de bruker mest, som overordnet sett egnet for deres virksomhet.

Når det gjelder leieforhold, så har musikkfeltet det største innslaget av privat utleie. 60 % av lokalene musikerne oppgir å bruke mest, er privateide, mens 29 % er kommunalt eide. Musikkfeltet ser ut til å være det kunstfeltet som i størst grad har økonomisk kapasitet til å bære leieutgiftene. Om lag to tredjedeler sier at leiekostnadene er akseptable, mens en femtedel sier at leiekostnadene er for høye i forhold til betalingsevne. Dette er mindre enn for de andre to kunstfeltene. På musikkfeltet ser det ikke ut til å være store forskjeller i disse vurderingene om man leier privat eller kommunalt. De fleste oppgir å være fornøyd med forutsigbarheten i leieforholdet.

Lokaler for musikk – situasjon og behov

Av de 201 lokalene som ble identifisert på musikkfeltet, så er 56 kategorisert som rene fremføringslokaler, og 66 som både øvings- og fremføringslokaler. 21 lokaler er kategorisert som kun produksjon/øvingslokaler.⁵ En svært stor andel av fremføringslokalene er lokalisert i sentrum, mens produksjonslokalene er noe mer spredt. Det er stor variasjon i areal, men de fleste lokalene som har besvart undersøkelsen, har et areal på mindre enn 300 m². De fleste fremføringssteder ser ut til å ha

⁵ På musikkfeltet er det 58 lokaler som står som kategori «ukjent» da det ikke innenfor tidsrammen for kartleggingen var mulig å kategorisere formål på samtlige steder som ikke besvarte undersøkelsen.

dekket sine fasilitetsbehov, og et stort flertall vurderer lokalene som egnet. De aller fleste leier privat og er fornøyde med forutsigbarheten i leieforholdet. Samtidig vurderer 1/3 leiekostnadene som for høye i forhold til betalingsevne.

Scenekunstoffeltet

Scenekunstoffeltet er, som de øvrige kunstfeltene, mangfoldig i sin uttrykksform og praksis. Innenfor scenekunst skilles det ofte mellom institusjoner og det frie feltet, og denne kartleggingen omfatter begge deler. Som musikk er scenekunst en kollektiv kunstform, og dette reflekteres i behov for lokaler.

Scenekunstnerne- situasjon og behov

Scenekunstnerne er den kunstnergruppen som i størst grad oppgir å ikke ha tilgang på prøvelokale/produksjonsrom; over halvparten. En tredjedel har tilgang i avgrensede perioder, og kun 15 % har tilgang på fast basis. At det er dyrt å leie, oppgis som hovedårsak. Imidlertid er det også 40 % av scenekunstnerne som sier at de ikke har behov på fast basis. Dette antas å ha sammenheng med at scenekunstnerne jobber mye prosjektbasert. Funnene viser videre at dansekunstnerne har langt større behov for tilgang på fast basis, enn de andre scenekunstgruppene.

De fleste scenekunstnere anvender i dag lokaler som er under 50 kvm. Når scenekunstnerne blir spurt om arealbehov, så svarer de i gjennomsnitt at et egnet prøvelokale bør være minimum 92 kvm, og at et egnet produksjonsrom bør være 111 kvm. Her er det imidlertid stor variasjon; dansekunstnerne oppgir behov for større lokaler enn skuespillere. Som for de andre kunstfeltene, er lagerplass en utfordring; halvparten av scenekunstnerne oppgir å mangle og ha behov for dette. For scenekunstnerne er de viktigste forholdene ved et prøvelokale/produksjonsrom å kunne disponere lokalet over tid, lydanlegg, ventilasjon og godt gulv. Det å kunne disponere lokalet over tid handler særlig om å slippe å rigge opp og ned utstyr mellom hver gang man benytter lokalet. Et flertall (63 %) mener at lokalet de bruker mest, er egnet for deres kunstneriske virke.

Til forskjell fra både det visuelle kunstfeltet og musikkfeltet, er det på scenekunstoffeltet vanligst å leie lokaler på dags- eller ukesbasis. Mange av scenekunstnerne har ikke egne leieforhold, men anvender lokaler der de jobber. Over halvparten av scenekunstnerne oppgir at det lokale de anvender mest, er privateid. For scenekunstoffeltet er ikke forutsigbarhet i leieforhold vesentlig på samme måte som for det visuelle feltet og musikkfeltet, nettopp fordi scenekunstoffeltet er prosjektbasert. Scenekunstoffeltet har færrest respondenter av alle kunstfelt, som mener at leiekostnaden er akseptabel. 53 % mener at kostnaden er akseptabel ift betalingsevne, mens 43 % mener at den er for høy.

Lokaler for scenekunst – situasjon og behov

Totalt ble det gjennom kartleggingen identifisert 64 lokaler for scenekunst i Oslo. Av disse er et flertall kombinerte prøve/produksjons- og visningslokaler (44). 19 er kun prøve/produksjonslokaler. Det er størst konsentrasjon av lokaler i bydelene Sentrum og Grünerløkka. Det er stor variasjon i areal. Overordnet er om lag halvparten av lokalene som har besvart undersøkelsen mellom 100 og 500 kvm, mens den øvrige halvparten er større enn dette. Behov er stort sett dekket for fasiliteter, bortsett fra lager hvor en del oppgir behov. Et stort flertall mener at lokalene er godt egnet som visningslokaler. De fleste leier på det private markedet.

Konklusjoner og anbefalinger

Som tidligere nevnt, er kommunens ansvar som tilrettelegger for profesjonell kunst- og kulturproduksjon og -visning ikke tydelig definert. Infrastrukturen er i hovedsak privateid, og kun en forholdsvis liten andel i kommunal forvaltning. Denne kartleggingen utgjør et første kunnskapsgrunnlag for kommunens videre arbeid og prioriteringer for den fysiske infrastrukturen på kunst- og kulturfeltet. Kartleggingen viser hovedtrekk på de tre kunstfeltene, og det vil være opp til faglige og politiske prioriteringer hvordan kunnskapen om behov anvendes i praksis. I det følgende angis overordnede konklusjoner og anbefalinger for videre arbeid.

Konklusjoner

- Kartleggingen viser et konsentrert mønster for den kulturelle infrastrukturen, der særlig visnings- og fremføringslokaler er konsentrert i indre by. Produksjonslokaler, særlig for visuell kunst og musikk, er i noen grad mer spredt. Men ytre by har i all hovedsak en lite utbygd infrastruktur for profesjonell kunst- og kulturvirksomhet.
- Kunst- og kulturfeltet er preget av heterogenitet, både i lokalbehov og i eierforhold. Det er en høy andel privat eierskap. Den kommunale eierandelen ligger på en knapp tiendedel av samtlige lokaler.
- Kartleggingen har vist at det er udekkede behov for lokaler på alle tre kunstfelt. Det er vanskelig å foreta en sammenlikning av kunstfeltene direkte, da strukturene på de enkelte felt gjør lokalbehovene forskjellige. Blant scenekunstnerne er det særlig danserne som gir uttrykk for udekkede behov for lokaler.
- I tillegg til behov for lokaler til produksjon, så viser kartleggingen at mangel på lagringsplass er en utfordring for samtlige kunstfelt. Kartleggingen viser også behov for felles produksjonsfasiliteter, som verksteder og felles studio.
- De aller fleste kunstnere, musikere og visningssteder leier på det private markedet. Det er kun på det visuelle feltet at det oppgis som en tydelig økonomisk fordel å leie kommunalt.
- Situasjonen når det gjelder visnings- og fremføringssteder, på alle tre kunstfelt, ser ut til å være noe bedre enn for produksjonslokaler, hva gjelder areal, fasiliteter og andre romlige forhold.

Anbefalinger til videre arbeid

- **Kunnskapsutvikling og strategi**
 - Kartleggingen brukes aktivt som kunnskapsgrunnlag i innspill til plan- og byutviklingsprosesser. Område- og bydelsanalyser kan utarbeides med basis i kartleggingens materiale.
 - Kartleggingen kan rulleres med jevne mellomrom, slik at kunnskapen holdes oppdatert. Metodisk tilnærming og datainnsamling vil kunne justeres etter behov.
 - Kartleggingens materiale og hovedfunn kan danne grunnlag for en eventuell kommunal behovsplan for kultursektoren.
- **Konkret tilrettelegging for kunst- og kulturaktører**
 - Kommunens eiendomsportefølje bør ses i lys av kartleggingens funn. Kartleggingen har synliggjort behov både når det gjelder areal og fasiliteter. Den har gitt dokumentasjon som gir kommunen et bedre grunnlag når konkrete eiendommer skal utvikles og tilpasses i tråd med kunstfeltenes behov.

- En forholdsvis stor andel av kommunens produksjonslokaler til kunst- og kulturformål har uavklarte forhold både når det gjelder forvaltningsansvar og tidsperspektiv. Det er behov for bærekraftige og langsiktige løsninger. Dette kan eksempelvis løses ved at:
 - Kommunen prioriterer kunst- og kulturformål i egne eiendommer og/eller kjøper eiendom til dette formålet
 - Kommunen gir bistand/tilskudd til at kulturaktører kan bygge opp egne arenaer for produksjon og visning (ref tiltak 6 i kunstplanen).

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for kartleggingen

Oppdraget med å forestå en egen kartlegging av Oslos kulturelle infrastruktur ble gitt Kulturetaten av Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet (KIF) i juni 2018. Kartleggingen er forankret i Oslo kommunes kunstplan, jf. bystyrets vedtak K55 (V28) av 07.12.2016. Kunstplanen har som ett av tre hovedmål at Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder. Det er fra kommunens side ønskelig å styrke hovedstadens kulturelle infrastruktur. En viktig del av den kulturelle infrastrukturen består av arbeidslokalene for alle som produserer og øver på kunst og musikk, samt alle stedene som viser og formidler kunst og musikk.

Det finnes per i dag ingen oppdaterte oversikter over produksjons- og formidlingslokaler for kunst og musikk i Oslo. Både blant aktørene i de ulike kunstfeltene og i kommunens kulturforvaltning, har det i lengre tid vært ytret et ønske om oppdaterte tall for den samlede mengden slike lokaler, deres størrelser og egnethet, inkludert de som forvaltes utenom det offentlige. Det foregår i tillegg en rekke store byutviklingsprosesser som bidrar til stadige endringer i sammensetningen av byens eiendomsmasse. Dette fører i sin tur til at noen formål og bruksområder gis plass på bekostning av andre. Det er derfor av avgjørende betydning for en målrettet politikkutforming på kunst- og kulturfeltet at kunnskapsgrunnlaget eventuelle tiltak springer ut av, bygger på så nye og helhetlige tall som mulig.

1.2 Kartleggingens formål

Den overordnede målsetningen med denne kartleggingen er å gi en helhetlig oversikt over alle produksjons- og formidlingslokaler for visuell kunst, scenekunst og musikk, samt beskrive dagens arbeidssituasjon for profesjonelle aktører innen hvert kunstfelt. I bestillingen fra KIF heter det at:

«Formålet med kartleggingen er få en oppdatert, fullstendig og systematisk oversikt over alle produksjons- og visningslokaler for kunstnergruppene visuelle kunstnere, musikere og scenekunstnere i Oslo, i samsvar med kunstplanens avgrensning. Oslos arealer for produksjon og formidling av kunst og kultur forvaltes av private, statlige og kommunale aktører, inkludert på bydelsnivå. Kartleggingen skal omfatte alle relevante eiendomsforvaltere. Kartleggingen bør angi både antall lokaler og lokalenes areal, og fordelingen av lokaler mellom ulike kunstfelt. Leieforhold, eksempelvis pris og lengde på kontraktsfestet avtale, er av avgjørende betydning for å danne et helhetlig bilde av arbeidssituasjonen til produsenter og formidlere på kunst- og kulturfeltet, og må derfor også omfattes av kartleggingen. (...)En slik kartlegging vil gi oppdaterte tall på forholdet mellom tilgang og behov for produksjonslokaler, også for andre kunstfelt enn det visuelle».

Målsetningen er således todelt. For det første skal kartleggingen si noe om hva som finnes, herunder antall og størrelser på produksjons- og formidlingslokaler for de tre kunstfeltene. For det andre skal kartleggingen belyse dekningsgraden, altså i hvilken grad respondenter har tilgang til de produksjonslokalene de behøver. Da det ikke finnes noen etablerte mål for andel kunstnere og musikere som bør ha slik tilgang, er det heller ikke mulig å si noe konkret om måloppnåelse. Der dekningsgraden er forholdsmessig høy eller lav, er det allikevel ønskelig å si noe om hvorvidt den synes å være tilfredsstillende. I tillegg til overordnede oversikter over lokaler og dekningsgrad, skal kartleggingen også si noe om hvordan kunstnerne og musikerne, samt de som formidler kunst og musikk, opplever lokalene de jobber i. Hvilke romlige egenskaper og fasiliteter kjennetegner disse lokalene, og i hvilken grad er respondentene fornøyd med dem? Kartleggingen belyser også forhold knyttet leieforhold og økonomi.

1.3 Organisering av rapporten

Denne rapporten består av til sammen fem kapitler. I rapportens første kapittel gjøres det først rede for bakgrunnen for rapporten og dens politiske forankring, før kartleggingens formål blir forklart nærmere. Kapittel to beskriver kartleggingens empiri og metode. Kapittelet kaster lys over tidligere undersøkelser som har vært av betydning for denne kartleggingen, samt hvilke definisjoner og avgrensinger som er blitt foretatt. Avslutningsvis i kapittel i to beskrives medvirkningsprosessene i kartleggingsarbeidet, før spørreundersøkelsene og spørsmål knyttet til representativitet gjøres nærmere rede for.

Rapportens hoveddel, kapittel tre til fem, består av de viktigste funnene fra spørreundersøkelsene. Hvert kunstfelt vies ett kapittel hver, først det visuelle kunstfeltet, deretter musikkfeltet, og til slutt scenekunstfeltet. Disse kapitlene er todelte. I kapitlenes første del beskrives funn fra kunstnerundersøkelsen, blant annet visuelle kunstnere, scenekunstnere og musikeres tilgang på lokaler, lokalenes beliggenhet, størrelse og fasiliteter, samt leieforhold og økonomi. I den andre delen beskrives funn fra undersøkelsene til produksjons- og formidlingslokalene, blant annet deres beliggenhet, størrelse og fasiliteter, deres opplevelse av lokalene, samt leieforhold og økonomi.

Bakerst i rapporten har vi lagt ved en komplett liste over alle produksjons-, øvings-, visnings- og fremføringssteder som vi har identifisert i kartleggingen. Dette for å kunne gi et mer helhetlig oversiktsbilde over hvor mange lokaler som per i dag eksisterer i Oslo.

2. Metode og empiri

Denne rapportens empiri bygger på både kvantitative og kvalitative data. Hovedvekten av datamaterialet er kvantitativt og stammer fra to spørreundersøkelser Kulturretaten gjennomførte høsten og vinteren 2018. På bakgrunn av disse har det blitt foretatt et større arbeid med å sammenfatte og analysere store mengder surveydata. Kartleggingen har imidlertid også bestått av kvalitativ datainnsamling, blant annet dialogmøter og innspill. I forbindelse med tre dialogmøter Kulturretaten avholdt i slutten av august 2018, ble det nedsatt én ressursgruppe for hvert kunstfelt. Ressursgruppene har bidratt med innspill og kvalitative betraktninger gjennom store deler av planleggingsfasen. I avsnittene som følger beskrives kartleggingens metode og empiri nærmere.

2.1 Tidligere undersøkelser og eksisterende data

En klar overvekt av empirien i denne rapporten er hentet fra Kulturretats to spørreundersøkelser. Disse beskrives nærmere i kapittel 2.4. Det eksisterer imidlertid data og empiri fra tidligere gjennomførte undersøkelser og utredninger som vi har bygget videre på i vår egen utredning.

Telemarksforskings *Atelierundersøkelsen* fra 2014 har vært særlig relevant for Kulturretats kartlegging.⁶ *Atelierundersøkelsen* belyser visuelle kunstners arbeidssituasjon generelt, og den konkrete ateliersituasjonen spesielt, i fem av de største byene i Norge. En sentral del av *Atelierundersøkelsen* har bestått av å utforme og gjennomføre en større spørreundersøkelse. I utformingen av Kulturretats egen spørreundersøkelse har det derfor vært mulig å dra veksler på Telemarksforskings problemstillinger og spørsmålsformuleringer. Dette har for det første vært tidsbesparende. For det andre har Kulturretaten ved å videreføre enkelte av de samme fokusområdene kunnet se tendenser og eventuelle endringer over tid, vel og merke kun for det visuelle feltet. Samarbeidsprosjektet og publikasjonen *Mulighetsrom*⁷ har også hatt betydning for denne kartleggingen, blant annet som grunnlag for utformingen av egne problemstillinger knyttet til det visuelle feltet. Kulturretaten har i spørreundersøkelsene også bygget videre på *Mulighetsroms* inndeling av driftsmodeller for produksjons- og formidlingslokaler og gjort den gjeldende for alle de tre kunstfeltene.

Den landsomfattende *Kunstnerundersøkelsen* fra 2015⁸ har også blitt benyttet i arbeidet med Kulturretats kartlegging. Inndelingen av underkategorier for hver av de tre kunstnergruppene som omfattes av denne undersøkelsen følger i større eller mindre grad inndelingen i *Kunstnerundersøkelsen*. Dette har blant annet gjort det mulig for Kulturretaten å sammenligne egne data, eksempelvis de knyttet til kjønn og andel underkategorier per kunstnergruppe, med et større og mer representativt tallmateriale. Avslutningsvis, er deler av empirien i denne rapporten hentet fra tidligere kartlegginger i Kulturretats egen regi. Den årlig rullerende arealbehovskartleggingen som danner grunnlag for kommunens samlede eiendomsstrategi, har vært av særlig betydning. Eksempelvis har arealbehovskartleggingens oversikter over Kulturretats egne eiendommer for kulturformål, vært avgjørende for å kunne gi et så komplett bilde av kommunens kultureiendommer som mulig.

2.2 Definisjoner, avgrensinger og begrepsbruk

I tråd med mandatet, omhandler denne kartleggingen *den fysiske delen* av Oslos kulturelle infrastruktur for *profesjonelle* musikere, scenekunstnere og visuelle kunstnere. Å skulle beskrive kunstners arbeidsforhold fordrer en tydelig definisjon og avgrensning av kunstnerbefolkningen, samt lokalene som benyttes til produksjon, øving, visning og fremføring. Profesjonalitet er et begrep med mange ulike konnotasjoner og bruksområder. Hvilke kriterier som avgjør om du regnes som

⁶ Haugsevje m.fl. (2014).

⁷ Maraz m.fl. (2017).

⁸ Heian m.fl. (2015).

profesjonell eller ikke varierer på tvers av de tre kunstfeltene. For å unngå skjevheter i datamaterialet er det viktig at alle kunstnergruppene avgrenses etter den samme metodiske tilnærmingen. Kunstnere og musikere som er inkludert i vår undersøkelse tilfredsstiller ett eller flere av følgende kriterier; 1) medlem i kunstnerorganisasjon 2) registrert som profesjonell kunstner eller musiker av en bransje- eller interesseorganisasjon 3) mottatt Statens kunstnerstipend.

Det eksisterer et rikt mangfold av produksjonslokaler og små og mellomstore visnings- og fremføringssteder i Oslo, og det har vært utfordrende å få oversikt over alle relevante lokaler, herunder lokaler som har formidling og/eller produksjon av profesjonell musikk og kunst som én av sine hovedfunksjoner. Fem kilder danner grunnlaget for avgrensningen av lokaler vi har ønsket å kartlegge: 1. De tre ressursgruppens egne forslag til relevante lokaler 2. Listen fra Oslo Musikkråds kartlegging av øvings- og fremføringsrom i Oslo, 3. Lister fra kartleggingen av produksjonsfelleskap og visningssteder i Mulighetsrom, 4. Oslo Opens lister over produksjonsfelleskap og 5. diverse internettsider, eksempelvis listen.no og ufoguide.no. Etter innspill fra ressursgruppene har deretter ulike rom, avhengig av funksjon, blitt kategorisert. For scenekunstfeltet brukes «prøvelokale» om rom som benyttes i den første fasen av en produksjon, mens «produksjonslokale» omfatter rom som benyttes i den siste delen av arbeidsprosessen. «Visningslokale» brukes om rom der produksjonen vises for publikum. For musikkfeltet brukes «studio» eller «produksjonsrom» for rom der det spilles inn og/eller produseres musikk, mens «øvingslokale» omfatter rom der musikere øver. «Fremføringslokale» brukes om rom der musikk fremføres. For det visuelle kunstfeltet brukes «atelier» for kunstnerens primære arbeidsrom. «Verksted» brukes for større produksjonsrom med tilgang på utstyr. «Visningslokale» omfatter gallerier og andre rom der visuell kunst vises.

Det har vært ønskelig å beskrive og illustrere hvordan respondenter og lokaler fordeler seg geografisk i Oslo. Dette har vist seg å være en noe komplisert øvelse. Det eksisterer en viss variasjon i hvordan bydeler og tilhørende postnumre inndeles. Dette skyldes blant annet at enkelte postnumre tilhører flere bydeler, og at noen bydelsoversikter inkluderer «Marka» og «Sentrum», mens andre ikke gjør det. Til tross for å være egne administrative enheter, har Marka og Sentrum ikke bydelstatus. Bydelsinndelingene som benyttes for å illustrere fordelingen av lokaler og respondenter i denne kartleggingen bygger på en sammenstilling av postens totaloversikt over postnumre i Oslo og Plan- og bygningsetatens bydelsinndelte liste over postnumre i Oslo.⁹ For å kunne gi en litt mer finmasket geografisk fremstilling har vi i tillegg til Oslos 15 bydeler inkludert «Sentrum». «Marka» er ikke tatt med.

Undersøkelsen omfatter kun kunstnere og musikere bosatt i Oslo kommune. Kunstnere eller musikere bosatt i for eksempel Akershus, eller noen av de andre områdene tilhørende Osloregionen, faller dermed utenfor målgruppen selv om de skulle ha sitt arbeidssted i Oslo kommune.

2.3 Innspill og medvirkning

For å sikre forankring i de tre kunstfeltene, samt faglige innspill og brukerperspektiver, har Kulturetaten gjennomført flere medvirkningsprosesser. Det har blitt avholdt tre dialogmøter, ett for musikkfeltet, ett for scenekunstfeltet og ett for det visuelle kunstfeltet. Kulturetaten inviterte utvalgte aktører fra de tre kunstfeltene for å orientere om arbeidet og diskutere aktuelle problemstillinger: Praktiske sider ved datainnsamlingen, avgrensninger og utvalgskriterier for respondenter, samt romlige egenskaper ved de ulike lokalene. Aktørene ble invitert på bakgrunn av sin kunnskap om Oslobaserte musikere og kunstneres behov og interesser. Å skulle sikre en uttømmende liste av deltagere med tanke på faglige problemstillinger og antall undergrupper innen hvert felt, har ikke vært praktisk gjennomførbart innenfor dette prosjektets rammer. Kulturetaten har allikevel etterstrebet å

⁹ Oversendt per epost januar 2019.

sikre bred deltagelse, med representanter fra ulike fagfelt og interesseorganisasjoner. Tabell 2.3.1 viser inviterte aktører. Navnene i kursiv hadde ikke anledning til å delta på dialogmøtet.

Tabell 2.3.1: Ressursgrupper

Ressursgruppe Scenekunst	Ressursgruppe Musikk	Ressursgruppe Visuell kunst
Danse- og teatersentrum	MFO – Musikernes fellesorganisasjon (Nå CREO)	Oslo Open
Danseinfo	Norske Konsertarrangører	BOA – Billedkunstnerne i Oslo og Akershus
Scenekunstbruket	Klassisk	UKS – Unge Kunstneres Samfund
Norsk Skuespillerforbund	Musikkutstyrsordningen	NKOA – Norske Kunsthåndverkere Oslo og Akershus
NODA – Norske Dansekunstnere	Øveriet	Espen Røyseland, 0047 – gallery for art and architecture
<i>Musikkteaterforum</i>	<i>Musikkbyen Oslo</i>	FFF – Forbundet Frie Fotografer
<i>Unima</i>		

Ressursgruppene har bistått med å tilveiebringe navn og adresser på produksjons-, øvings- og formidlingslokaler de har ansett som relevante for Kulturetatens kartlegging. Dette har vært til særlig hjelp på det visuelle feltet og musikkfeltet, som begge kjennetegnes av et stort antall ulike lokaler. Videre, ble det i forbindelse med utarbeidelsen av de to spørreundersøkelsene, gjennomført tre innspillsrunder med hele eller deler av ressursgruppene fra hvert kunstfelt, både for å drøfte utkast av spørreundersøkelsene – dens utforming, problemstillinger og spørsmålsformuleringer, og for å prøve testversjoner av det elektroniske spørreskjemaet.

Kulturetaten hadde også et møte med forsker Bård Kleppe som var med å utforme og gjennomføre *Atelierundersøkelsen*, for å diskutere metodiske utfordringer og avklare muligheter for bruk av bakgrunnstall og surveydesign fra Telemarksforskning.

2.4 Spørreundersøkelsene

I arbeidet med kartleggingen er det, som tidligere beskrevet, gjennomført to spørreundersøkelser. Den metodiske framgangsmåten med å avgrense populasjon, opprette respondentlister og utarbeide undersøkelsene redegjøres for i det følgende, sammen med en redegjørelse for antall besvarelser, svarprosent og representativitet.

2.4.1 Undersøkelse til byens profesjonelle kunstnere og musikere

Den første undersøkelsen rettet seg mot byens profesjonelle kunstnere og musikere. Formålet med undersøkelsen har vært å få informasjon om kunstnerens situasjon og behov, når det gjelder arbeidslokaler. Avgrensning av populasjon ble gjort på grunnlag av følgende kriterier (det vil si at en person ble inkludert dersom hun eller han oppfylte ett av disse kriteriene):

1. Registrert som medlem i kunstnerorganisasjon.
2. Registrert som profesjonell kunstner eller musiker i en bransje- eller interesseorganisasjon
3. Mottatt Statens kunstnerstipend i løpet av de ti siste årene

Å anvende organisasjonsmedlemskap som avgrensning ble drøftet både i innspillsmøter og i møte med forsker. Organisasjonsmedlemskap er en avgrensningsmetode som Telemarksforskning benyttet både i *Atelierundersøkelsen* og *Kunstnerundersøkelsen*, og er regnet som en veletablert metode for å undersøke den totale kunstnerpopulasjonen. Samtidig har den åpenbare svakheter, i en kunstverden

hvor ikke alle profesjonelle er organisert.¹⁰ Av ressurs hensyn var det ikke mulig å inkludere SSBs virksomhetsregister som mulig kilde til respondenter, selv om dette ble drøftet innledningsvis. Vi benyttet oss imidlertid av oversikter over mottakere av Statens kunstnerstipend som supplerende kilde, og vil med dette ha nådd ut også til uorganiserte profesjonelle kunstnere.

I arbeidet med å etablere respondentlister til undersøkelsen, kontaktet Kulturetaten organisasjonene og ba om å få tilsendt medlemslister. Med nytt personvernregelverk (GDPR) er reglene skjerpet når det gjelder å utlevere personopplysninger, som kontaktinformasjon, til tredjepart. Det ble utformet en personvernerklæring om ivaretagelse av data, som organisasjonene fikk tilsendt. Noen organisasjoner ønsket ikke å dele sine medlemslister. Dette gjaldt særlig innenfor musikkfeltet. Løsningen ble at organisasjonene sendte ut en lenke med undersøkelsen til sine medlemmer. Det vil si at medlemmene selv måtte opprette en egen respondent-ID. Dette innebærer en mulig avgrensingsproblematikk da vi ikke kan garantere at andre enn medlemmer oppretter en respondent-ID, men risikoen ble vurdert å være forholdsvis liten.

Tabell 2.4.1: Oversikt over organisasjoner som enten bidro med kontaktinformasjon til respondenter, eller sendte ut undersøkelse på vegne av Kulturetaten

Visuell kunst	Musikk	Scenekunst
- Norske Billedkunstnere - Norske Kunsthåndverkere - Forbundet Frie Fotografer - Samisk Kunstnerforbund	- Musikernes Fellesorganisasjon (sendte undersøkelsen på vegne av Kulturetaten) - Gramart (sendte undersøkelsen på vegne av Kulturetaten) - Østnorsk Jazzsenter - Klassisk - Fonoko - Komponistforeningen - Organisasjonen for folkemusikk og folkedans	- Norsk Skuespillerforbund - Norske Dansekunstnere - Unima - Norske Sceneinstruktører - Musikkteaterforum - Danse- og teatersentrum

Gitt ulike strukturer i kunstfeltene, og at scenekunst og musikk i høy grad er kollektive kunstformer, ble det også innhentet kontaktinformasjon til ansvarlige for ensembler innenfor disse kunstformene. Det vil si at respondentene hadde mulighet både til å svare for seg selv som individuell kunstner, eller på vegne av et ensemble eller en gruppe.

Undersøkelsen ble sendt ut 12. november, med svarfrist 2. desember. Til sammen hadde 6817 personer mulighet til å besvare undersøkelsen. 3131 personer fikk tilsendt undersøkelsen direkte til sin epostadresse (dette gjaldt der vi hadde fått kontaktinformasjon fra organisasjonene). De øvrige hadde mulighet til å besvare gjennom lenken som de fikk tilsendt fra sin medlemsorganisasjon.

Det totale antallet respondenter som besvarte var 1595, inkludert de som avga noen svar. Dette gir en svarprosent på 23 %, som er identisk med svarprosenten i Telemarksforsking sin kunstnerundersøkelse fra 2015.

5 % av respondentene oppga at de ikke regnet seg som profesjonelle kunstnere eller musikere, og ble dermed ledet ut av undersøkelsen. Med dette gjensto 1450 respondenter. Respondentene ble gitt mulighet til selv å kategorisere seg innenfor ett av de tre kunstfeltene; visuell kunst, scenekunst og musikk. Fordelingen mellom kunstfeltene er som følger:

¹⁰ Den siste beregningen av organisasjonsgrad blant kunstnere ble gjort av Telemarksforsking i kunstnerundersøkelsen 2008. Det ble da beregnet at om lag 25 % av kunstnerne ikke er organisert. Det er anslått at andelen har økt noe siden det, men det foreligger ingen sikre beregninger.

- Visuell kunst 591 respondenter
- Scenekunst 471 respondenter
- Musikk 381 respondenter

Representativitet

Det er vanskelig å si noe helt sikkert om de kunstnerne som har besvart undersøkelsen er representative for totalpopulasjonen «kunstnere i Oslo», da foreliggende kunnskap om populasjonen er mangelfull. Denne kartleggingens respondenter kan ses i forhold til Telemarksforsknings kunstnerundersøkelse fra 2015, som er den siste gjennomførte landsdekkende undersøkelsen av norske kunstnere. Det kan imidlertid godt være at Oslo-kunstnere på en del variabler skiller seg fra landet for øvrig. Dersom denne undersøkelsens respondenter ses i forhold til TFs kunstnerundersøkelse på variabelen kjønn, framkommer følgende:

- Visuell kunst: I vår undersøkelse er 67 % kvinner og 31 % menn. 2 % ønsket ikke å oppgi kjønn. Til sammenlikning var kjønnsfordelingen i TF sin kunstnerundersøkelse 74 % kvinner og 26 % menn (N=570)
- Musikk: I vår undersøkelse er 65 % av respondentene menn, mens 34 % er kvinner. 1 % ønsker ikke å oppgi kjønn. Til sammenlikning var TFs tall her 71 % menn og 29 % kvinner (N=566).
- Scenekunst: I vår undersøkelse er 62 % kvinner, og 37 % menn. 5 % ønsket ikke å oppgi kjønn. TFs tilsvarende tall var 58 % for kvinner og 42 % for menn (N=313).

Innenfor dette prosjektets rammer har vi ikke kunnet gå nærmere inn i analyser av representativitet. For eksempel er det ikke innhentet informasjon om alder. Vi har ikke kunnet se store skjevheter i forhold til ulike undergrupper av kunstnere, men kan ikke garantere at det ikke foreligger mindre skjevheter.

2.4.2 Undersøkelse til produksjons- og visningsrom

Som beskrevet under punkt 2.2 «definisjoner og avgrensninger», er det et mangfold av lokaler i Oslo som anvendes til produksjon og visning/framføring av musikk, scenekunst og visuell kunst. Formålet med å gjennomføre en undersøkelse blant produksjons- og visningssteder var å kartlegge ulike forhold som areal, driftsmodell, eier- og kontraktsforhold, vurdering av behov mv. Siden vurdering av situasjon og behov på *produksjonssiden* for en stor del ble ivaretatt i undersøkelsen til kunstnerne, ble det i denne undersøkelsen lagt mer vekt på vurderinger av situasjon og behov for *visningsstedene*.

For å kartlegge aktuelle lokaler, er ulike metoder og kilder benyttet. De gjennomgås i det følgende:

- De faglige ressursgruppene på visuell kunst, musikk og scenekunst ble bedt om å bidra med utfylling av liste med aktuelle lokaler.
- Oslo Musikkråds kartlegging av lokaler som anvendes til kulturaktivitet. Her ble lokaler som har øving, produksjon og/eller framføring av musikk som en av sine primærfunksjoner, inkludert i vår liste. Skolelokaler ble ikke inkludert, siden disse lokalene ikke anses å ha dette formålet som en primærfunksjon. Kirker er imidlertid inkludert i musikklokalerundersøkelsen, fordi de er en mye brukt konsertarena.
- Lister fra kartleggingen av produksjonsfellesskap og visningssteder i Mulighetsrom
- Oslo Opens lister over produksjonsfellesskap
- Diverse internettsider, listen.no, ufoiguide.no

Til sammen ble det utarbeidet lister som inkluderte 190 lokaler på musikkfeltet, 161 lokaler på det visuelle kunstfeltet og 52 lokaler på scenekunstfeltet.¹¹ På tross av mange ulike kilder for å identifisere relevante lokaler, er det ikke garantert at kartleggingen har fanget opp alle. Det ble videre lagt ned et omfattende arbeid for å sikre kontaktinformasjon til rett vedkommende som kunne svare for lokalet, og opprette respondentlister.

Det ble utarbeidet tre separate undersøkelser; ett for hvert kunstfelt. I noen tilfeller var det vanskelig å avgjøre hvilket felt et lokale tilhørte, og da ble det tatt kontakt med stedet direkte for å avtale fremgangsmåte. En aktuell løsning var at kontaktpersonen for det aktuelle stedet svarte på flere av undersøkelsene.¹²

Undersøkelsene ble sendt ut 3. desember, med svarfrist 16. desember. Svarfristen ble senere forlenget til første uken i januar, og det ble lagt ned et omfattende påminnelles- og purrearbeid, også ved direkte telefonkontakt, for å få svar fra så mange som mulig. Grunnen til dette var at med så få respondenter, og ønsket om å få et så *totalt bilde* av situasjonen for lokaler som mulig, var det viktig å få en høy svarprosent. Svarprosenten for de ulike feltene ble som følger:

- Scenekunst: 52 respondenter, hvorav 32 fullstendige besvarelser og 10 avga noen svar. Dette gir en samlet svarprosent på 79 %.
- Musikk: 190 respondenter, hvorav 92 fullstendige besvarelser og 19 avga noen svar. Dette gir en samlet svarprosent på 58 %.
- Visuell kunst: 161 respondenter, hvorav 92 fullstendige besvarelser og 15 avga noen svar. Dette gir en samlet svarprosent på 66 %.

Det er vanskelig å si noe sikkert når det gjelder representativitet her. En del av de aller største institusjonene har ikke besvart undersøkelsen. Samtidig er det også mange av de mindre, egenorganiserte stedene som heller ikke har besvart. Når undersøkelsen omtales i de respektive kapitlene om kunstfeltene, legger vi vekt på å presisere at de presenterte tall og funn kun gjelder for de steder som har besvart vår undersøkelse.

Respondentene ble bedt om å oppgi areal for sine lokaler, men for mange lokaler har vi ikke enten mottatt informasjon om areal, eller informasjonen er ikke tilstrekkelig kvalitetssikret. Dette gjør at vi ikke kan presentere konkrete eller aggregerte arealtall i rapporten, men baserer oss på gjennomsnitt og kategorier av areal.

2.4.3 Datainnhenting fra eiendomsforvaltere

I tillegg til å innhente informasjon om areal og behov fra kontaktpersoner for de aktuelle lokalene, har vi også innhentet data om lokaler og areal fra ulike eiendomsforvaltere. I bestillingen fra byrådsavdeling for kultur heter det: «Oslos arealer for produksjon og formidling av kunst og kultur forvaltes av private, statlige og kommunale aktører, inkludert på bydelsnivå. Kartleggingen skal omfatte alle relevante eiendomsforvaltere».

Det er et svært omfattende arbeid å innhente data fra *alle* relevante eiendomsforvaltere. Det er heller ingen automatikk i at eiendomsforvaltere ønsker å levere ut sin informasjon til en slik kartlegging. De private eiendomsforvalterne er til en viss grad kartlagt gjennom de to ovennevnte undersøkelsene til kunstnere og lokaler, der respondentene har kunnet besvare spørsmål om leieforhold og oppgi navn på utleier/eiendomsforvalter. Det vil si at vi i praksis har informasjon om private eiendomsforvaltere (i de

¹¹ Dette er altså færre enn det totale antallet lokaler som er oppgitt i vedlegg 1. I vedlegget er alle lokaler som er avdekket i kartleggingen inkludert, også de som ble framskaffet gjennom henvendelser til kommunale og statlige eiendomsforvaltere.

¹² Kunsthøgskolen i Oslo er et eksempel på et sted som er vanskelig å kategorisere og som dermed ble gitt mulighet til å besvare for flere felt.

tilfeller der respondentene har oppgitt det), uten at vi går i detalj om opplysninger om hver enkelt av dem i rapporten.

Når det gjelder statlige og kommunale eiendomsforvaltere, og bydeler, er informasjon fra disse innhentet gjennom egen bestilling. I Tabell 2.4.2 oppgis hvem som er kontaktet og hvem vi har mottatt informasjon fra.

Tabell 2.4.2: Eiendomsforvaltere

Nivå	Eiendomsforvalter	Mottatt informasjon	Evt. merknad
Statlige eiendomsforvaltere	Statsbygg	x	
	Forsvarsbygg	x	
	UiO		
	Entra		
	BaneNor		
Kommunale eiendomsforvaltere	Kulturetaten	x	
	Boligbygg Oslo KF	x	
	Rådhusets forvaltningstjeneste	x	
	Eiendoms- og byfornyelsesetaten	x	
	Kultur og idrettsbygg Oslo KF	x	
	Omsorgsbygg		
	Undervisningsbygg		
	Oslo Havn KF		
Bydeler	Bydel Frogner	x	Tilbakemelding: Forvalter ingen lokaler til formålet
	Bydel St. Hanshaugen	x	Tilbakemelding: Forvalter ingen lokaler til formålet
	Bydel Nordre Aker	x	
	Bydel Bjerke	x	
	Bydel Nordstrand	x	Tilbakemelding: Forvalter ingen lokaler til formålet
	Bydel Sagene	x	Tilbakemelding: Forvalter ingen lokaler til formålet
	Bydel Alna	x	Tilbakemelding: Forvalter ingen lokaler til formålet
	Bydel Vestre Aker	x	Tilbakemelding: Forvalter ingen lokaler til formålet
	Bydel Grünerløkka	x	Tilbakemelding: Forvalter ingen lokaler til formålet
	Bydel Gamle Oslo		
	Bydel Grorud		
	Bydel Stovner		
	Bydel Ullern		
	Bydel Østensjø		
	Bydel Søndre Nordstrand		

3. Visuell kunst

Kunstplanen for Oslo, som ble lagt fram av byrådet 11. januar 2019, har som ett av sine hovedmål at Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder. Planen er ikke avgrenset til det visuelle kunstfeltet, men vektlegger det både på mål- og tiltaksnivå, fordi det over lengre tid har vært dokumentert behov for tiltak for dette feltet spesielt. Situasjonsbeskrivelsen i kunstplanen viser til tidligere gjennomførte undersøkelser som viser at tilgangen på produksjonslokaler/atelier for visuelle kunstnere er dårligere i Oslo enn i andre norske byer.¹³ Oslo har høy kunstnertetthet, og det pressede eiendomsmarkedet har gjort det stadig vanskeligere for kunstnerne å finne egnede arbeidssteder. I publikasjonen «Mulighetsrom- Kunsten og kunstnernes plass i byen» belyses en tendens der produksjonsrom og små- og mellomstore visningssteder må stadig lengre ut av bykjernen for å finne lokaler.¹⁴

Produksjon og visning av visuell kunst fordrer egnede rom. Dette handler blant annet om tilstrekkelig areal, takhøyde, lysforhold mv. Behovene vil naturlig nok variere mellom ulike uttrykksformer innenfor kunstfeltet. I dette kapitlet belyses både kunstnernes situasjon og behov, gjennom funn fra undersøkelsen til kunstnere, og situasjon og behov sett fra visnings- og produksjonsstedenes synsvinkel. I teksten benyttes ordene «atelier» og «produksjonsrom» om samme type lokaler (i undersøkelsen til kunstnerne ble ordet «atelier» benyttet fordi det er mest anvendt på feltet.)

3.1 De visuelle kunstnerne

«Visuelle kunstnere» er tradisjonelt inndelt i billedkunstnere, kunsthåndverkere og kunstfotografer. Kunstnerne arbeider innenfor en rekke ulike disipliner, som maleri, tegning, skulptur, grafikk, video/film, foto, installasjon, performance mv. Samtidskunsten er ofte sjangeroverskridende. Ifølge Telemarksforskning er tre fjerdedeler av visuelle kunstnere kvinner. 60 prosent har høyere kunstfaglig utdanning på mer enn 5 år.¹⁵

3.1.1 De visuelle kunstnerne i denne undersøkelsen

I vår undersøkelse mottok vi 590 svar fra kunstnere som oppgir at de hovedsakelig arbeider innenfor det visuelle kunstfeltet. Av disse har 523 fullført hele undersøkelsen, mens de øvrige har avgitt noen svar. Alle avgitte svar er inkludert i framstillingen av data. På de enkelte tabeller og figurer vil N (totalt antall respondenter) variere, da respondentene har fått ulike «veier» i skjemaet ut fra hva de svarer. En del spørsmål har også vært valgfrie å besvare.

De fleste har krysset av på at de har en praksis som billedkunstner (84 %), 18 % har krysset av for praksis som kunsthåndverker, og 15 % som kamerabasert kunstner (mulig å sette flere kryss).

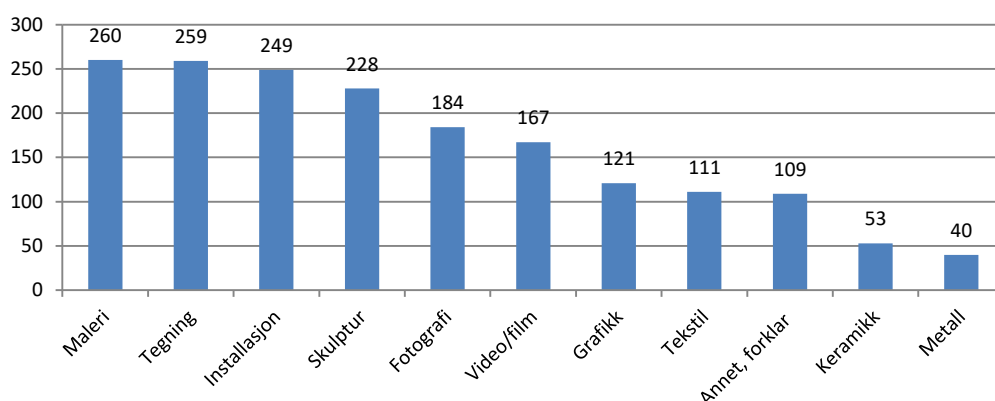
Respondentene er videre stilt spørsmål om hvilke disipliner de arbeider innenfor. Her var det også mulig å sette flere kryss, nettopp fordi mange i det visuelle feltet arbeider med mange ulike disipliner. Fordelingen ses i Figur 3.1.1.

¹³ Haugsevje m.fl (2014).

¹⁴ Maraz m.fl (2017).

¹⁵ Heian m.fl. (2015, 41).

Figur 3.1.1: Hvilke disipliner jobber du innenfor? Mulig å sette flere kryss. N=590

De vanligste disiplinene er maleri, tegning, installasjon og skulptur, etterfulgt av fotografi, video/film, grafikk og tekstil. Blant de som har krysset av for «annet, forklar», er blant annet performance vanlig (27 respondenter oppgir dette som en av sine arbeidsformer). Andre hyppige svar er lydkunst eller elektronisk kunst, tekst, collage, illustrasjon og kunstnerbøker. De åpne svarene illustrerer mangfoldet av praksiser.

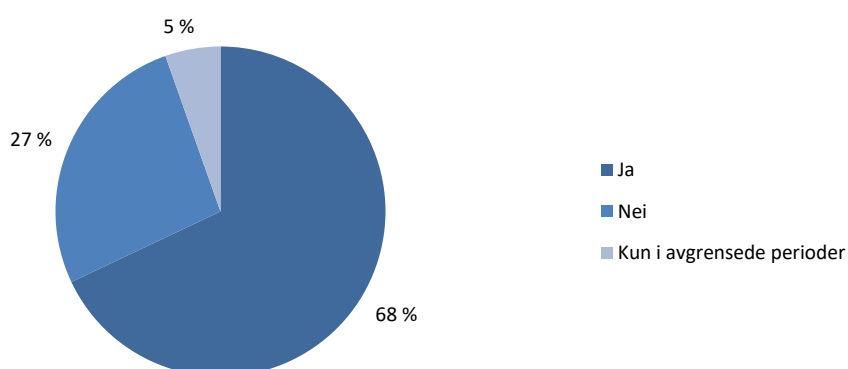
3.2 Tilgang til produksjonslokaler

I det følgende ser vi på kunstneres tilgang til atelier, og årsaker til manglende tilgang.

3.2.1 Dekningsgrad

I denne kartleggingen har vi hatt som mål å undersøke hvor stor andel av kunstnerne som har tilgang på atelier for sin produksjon. Figur 3.2.1 viser hvordan kunstnerne svarer på hvorvidt de har tilgang på atelier i Oslo, for sin kunstneriske virksomhet. Merk at det er spurt spesifikt om Oslo, slik at de kunstnerne som har atelier utenfor Oslo, da svarer nei på dette spørsmålet.

Figur 3.2.1: Har du tilgang på atelier i Oslo, for din kunstneriske virksomhet? N=590

68 % oppgir å ha tilgang på atelier i Oslo. 27 % oppgir at de ikke har det. 5 % har tilgang kun i avgrensede perioder.

Det er interessant å se dette i forhold til Telemarksforskning sin atelierundersøkelse (2014). Der oppga 75 % å ha tilgang på atelier på fast basis, 8,5 % å ha tilgang i avgrensede perioder, og 16 % å ikke ha tilgang på atelier.¹⁶ Atelierundersøkelsen er imidlertid ikke direkte sammenliknbar med vår undersøkelse, da den tok utgangspunkt i storbyregionen Oslo. Det vil si at den inkluderte kunstnere som var bosatt i tilgrensede kommuner, og som også kunne ha atelier i tilgrensede kommuner. Våre funn er kun gjeldende for kunstnere som er bosatt innenfor Oslo kommunes grenser, og vi har undersøkt hvor stor andel som har tilgang på atelier innenfor Oslo kommune. Denne andelen er, som Figur 3.2.1 viser, om lag to tredjedeler.

3.2.2 Årsaker til manglende tilgang

Av de 157 respondentene som har oppgitt at de ikke har tilgang, så har 155 besvart spørsmål om årsaker til manglende tilgang. Tabell 3.2.1 viser svarfordelingen.

Tabell 3.2.1: Hvorfor har du ikke tilgang til atelier i Oslo? Mulig å sette flere kryss

	Respondenter	Prosent
Skulle gjerne hatt, men det er for dyrt	105	68 %
Annet, spesifiser	42	27 %
Skulle gjerne hatt, men finner ikke lokale med tilfredsstillende standard	25	16 %
Har ikke behov på fast basis	23	15 %
Skulle gjerne hatt, men finner ikke lokale med tilfredsstillende lokalisering	21	14 %
I alt	155	

Den vanligste årsaken til manglende tilgang, er at det er for dyrt å ha atelier i Oslo. Nærmere to tredjedeler har krysset av for dette. En tredjedel krysser av for «annet, spesifiser», og her framkommer det mange ulike årsaker. 12 respondenter oppgir at de har atelier utenfor Oslo (vanlige steder er Bærum, Sandvika, Sørumsund og Ski), mens noen oppgir å jobbe hjemme. Enkelte sier at de har søkt kommunens atelier flere ganger, men ikke fått. Noen venter på å flytte inn i tildelt kommunalt atelier.

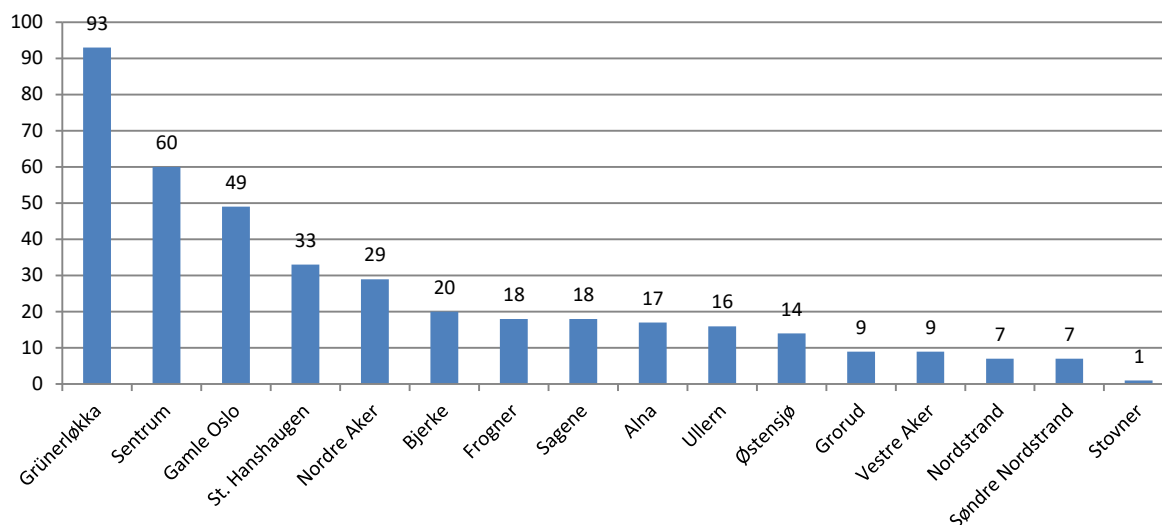
De 5 prosentene, til sammen 32 respondenter, som oppga å ha tilgang på atelier kun i avgrensede perioder (se Figur 3.2.1), fikk tilsvarende spørsmål om årsaker til dette. Også blant disse er den vanligste årsaken at det er for dyrt (53 %, 17 respondenter). 7 oppgir at de ikke finner lokaler med tilfredsstillende standard, 5 oppgir at de ikke finner lokaler med tilfredsstillende lokalisering, og 2 respondenter sier de ikke har behov på fast basis.

3.3 Produksjonslokalenes beliggenhet

Respondentene er spurt om å oppgi gateadresse og postnummer for sitt atelier. Av de 590 visuelle kunstnerne som har besvart undersøkelsen, har 68 % fast tilgang på atelier i Oslo. Det er 400 respondenter som har oppgitt postnummer, og postnumrene er så gruppert etter bydeler. Fordelingen av atelierer ses i Figur 3.3.1.

¹⁶ Haugsevje m.fl (2014, 25).

Figur 3.3.1: Hvor i Oslo ligger ditt atelier? (Postnummer, gruppert etter bydel). N=400

Det er definitivt flest som har atelier i bydel Grünerløkka. 93 respondenter, 23 % av totalen, oppgir å ha atelier her. Deretter er det vanligst å ha atelier i sentrum, hvor 15 % har tilhold, mens 12 % har atelier i Gamle Oslo. Det er også en del som har atelier i bydel St.Hanshaugen og Nordre Aker. Ellers er atelierene spredt rundt, en del både i Bjerke, Alna, Frogner og Sagene. Det er mindre vanlig å ha atelier i bydelene som er langt fra sentrum.

Vi har gått nærmere inn i respondentenes svar om geografisk plassering, og tatt ut de adressene hvor mer enn 5 kunstnere oppgir å holde til. Tabell 3.3.1 viser bydelsplassering og adresse/sted. Det er også lagt inn informasjon om atelierfellesskapet er i kommunal forvaltning, og hvilken etat som forvalter. (KUL: Kulturetaten, EBY: Eiendoms- og byfornyelsesetaten, OBY: Omsorgsbygg og BBY: Boligbygg).

Tabell 3.3.1: Bydelsplassering og adresse/sted. Lokaler der mer enn 5 kunstnere i undersøkelsen har atelier.

Bydel	Adresse/sted	Kommunalt eie/forvalter
Sentrum	Kirkeristen, Dronningens gate 27	KUL
	Myntgata 2	KUL (midlertidig)
	Hausmannsgate 34	
	Hausmannsgate 6	
	Storgata 32-36 (Prindsen)	OBY
	Torggata 11 og 33	
Grünerløkka	Hovinveien 1, Tøyen Trafo	KUL
	Olaf Ryes plass 2	KUL
	Toftes gate 69	KUL
	Maridalsveien 3	EBY
	Sinsenveien 11	
	Sinsenveien 4	
Gamle Oslo	Sinsenveien 51	
	Ensjøveien 8	
	Hovedøya, Kommandantboligen	EBY
	Mosseveien 20	
	Schweigaards gate 34, Bjørka	
St. Hanshaugen	Stålverksveien 2	
St. Hanshaugen	Waldemar Thranes gate 70	KUL (midlertidig)
Bjerke	Kabelgata 1	
	Økern Torgvei 1	
Nordre Aker	Frysja, Kjelsåsveien 145	KUL
Sagene	Drøbakgata 1	BBY

Ullern	Jarlsborgveien 12-56, Ekely	
Alna	Dr. Dedichens vei 24-26, Trosterud gård.	KUL (midlertidig)
	Ole Deviks vei 30	
Grovdal	Oddvar Solbergs vei 83	KUL
Østensjø	Bølerlia, Trolltun kunstnerboliger	
	Nøklesvingen 16-40, Trolltun kunstnerboliger	

Tabell 3.3.1 gir altså ikke en fullstendig oversikt over alle produksjonslokaler i Oslo, men en oversikt over steder der 5 eller fler respondenter i vår undersøkelse har oppgitt adresse. For fullstendige oversikter, se vedlegg bakerst i rapporten.

Som tabellen viser, er 13 av 29 av disse lokalene i kommunalt eie. Det betyr at innenfor kategorien atelierfellesskap på det visuelle kunstfeltet, er det en forholdsvis stor andel av kommunalt eierskap i dag, i kontrast til de andre to kunstfeltene, hvor det er lite kommunalt eierskap. Samtidig bør det bemerkes at flere av disse lokalene er midlertidig avsatt til kunst- og kulturformål, og at både framtid og forvaltningsansvar er usikkert.

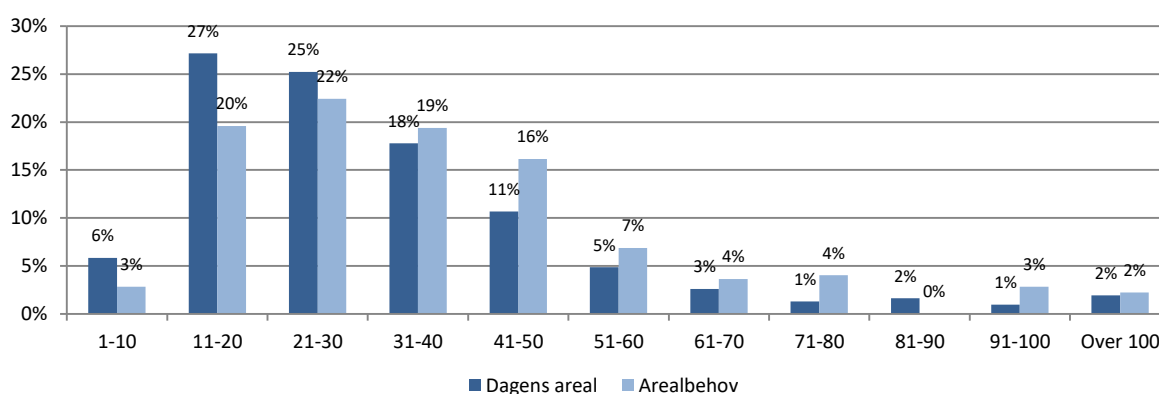
3.4 Produksjonslokalenes størrelse og fasiliteter

Den visuelle kunsten har flere spesifikke rombehov; som handler om areal, takhøyde, lysforhold, ventilasjon og andre forhold. Kunstneres behov vil variere i forhold til praksis; en type kunst kan forlange en type rom, mens en annen type kunst fordrer et annet. I den videre teksten ses det nærmere på forhold knyttet til kunstneres produksjonslokaler. Kunstneres nåværende situasjon ses opp mot behovene.

3.4.1 Areal og arealbehov

Av de respondentene som tidligere i undersøkelsen har oppgitt å ha atelier, oppgir et flertall (77 %) å ha *eget* atelier, det vil si at de har et eget rom, men f.eks. deler fellesområder med andre. 23 % oppgir at de deler atelier med andre (enten samtidig eller på ulike tidspunkt). Figur 3.4.1 viser svarene til de respondentene som oppgir å disponere eget atelier, sett i forhold til arealbehov.

Figur 3.4.1: To spørsmål i samme figur. 1) Vennligst oppgi ca areal for atelieret du disponerer alene (N=309) 2) Dersom du kan definere det, vennligst oppgi ca areal du mener kreves for å være et funksjonelt atelier for din kunstproduksjon (N=495)

Figur 3.4.1 illustrerer forholdet mellom dagens situasjon for mange kunstnere, og hva de opplever som sitt arealbehov. Behovsvurderingene synes ikke urealistiske. Det gjennomsnittlige arealbehovet er 43,5 kvm (noen få svært høye verdier trekker gjennomsnittet opp), men et flertall har anslått et arealbehov på 40 kvm eller mindre.

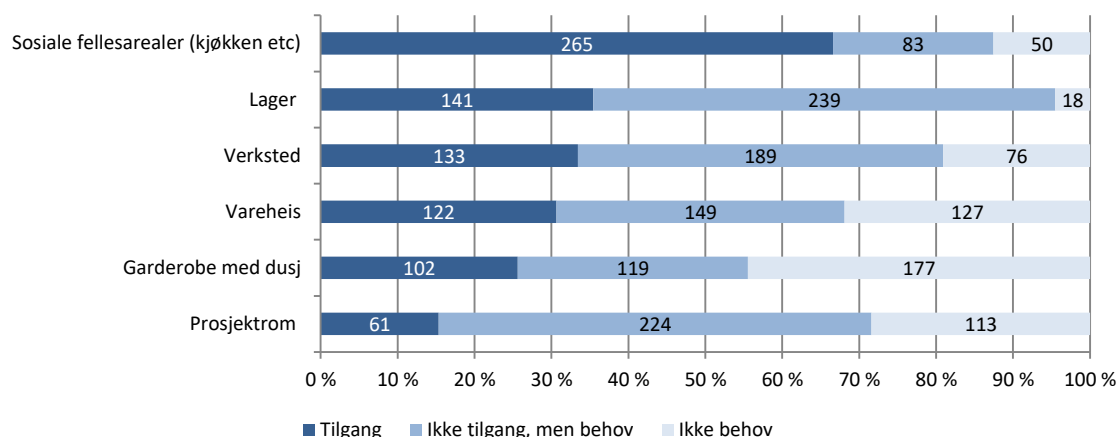
Som tidligere nevnt, vil det være ulikheter her ift hva slags praksis man har som visuell kunstner. Skulptur er den disiplinen hvor gjennomsnittlig arealbehov er høyest (52,2 m²). Samtidig er gjennomsnittet rundt 40 kvm for samtlige disipliner.

Respondentene er gitt mulighet til å begrunne sitt svar om arealbehov. Svarene reflekterer mangfoldet i kunstneriske praksiser. Behov for lagringsplass er gjennomgående hos mange. De aller fleste bruker atelieret også til å lagre tidligere arbeider, og flere oppgir at om lag halvparten av plassen de har i dag, brukes til dette. Et annet tema er behovet for å se flere arbeider i forhold til hverandre, at dette krever både areal, takhøyde og veggplass. Flere trekker fram behovet for flere soner, rene soner og skitne soner. I mange tilfeller må atelieret fungere også som kontor, siden det også er administrative oppgaver som må utføres i tillegg til kunstproduksjonen. Atelieret skal altså ofte dekke mange ulike behov. Det kommer fram i en del av svarene at noen av de mer plasskrevende behovene kunne vært løst dersom man hadde bedre tilgang til felles prosjektrum og lager i atelierfellesenskapene.

3.4.2 Produksjonslokalenes fasiliteter

I samarbeid med ressursgruppen er det identifisert ulike fasiliteter og funksjoner som oppfattes som vesentlig å ha tilgang til, i tilknytning til et produksjonslokale. I undersøkelsen til kunstnerne er de bedt om å oppgi om de har tilgang til denne type fasiliteter, vurdere betydningen av dem, og i hvilken grad de er fornøye med disse fasilitetene i dag. Figur 3.4.2 viser hvilke fasiliteter respondentene har tilgang på, eller behov for. Tallene er absolutte.

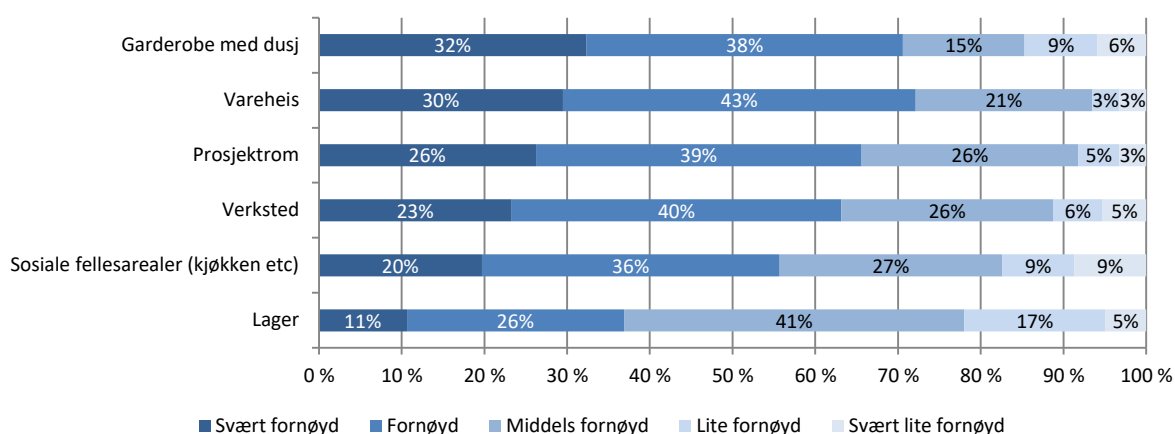
Figur 3.4.2: Kryss av for om du har tilgang til følgende: N=398

Figuren synliggjør særlig tre sentrale funksjoner som mange oppgir å ha behov for, men ikke tilgang til: lagerplass, prosjektrum og verksted. Et flertall av respondentene har ikke tilgang til disse funksjonene. Lagerplass og verkstedsfasiliteter er også et gjennomgangstema i de åpne kommentarene i undersøkelsen. Et flertall har tilgang til sosiale fellesarealer. De fleste har ikke tilgang til garderobe med dusj, men dette oppfattes heller ikke som et sterkt behov hos flertallet.

De respondentene som har oppgitt å ha tilgang til ulike fasiliteter, har så fått spørsmål om i hvilken grad de er fornøye med fasilitetene de har tilgang til. Svarene ses i Figur 3.4.3.

Figur 3.4.3: Hvor fornøyd er du med fasilitetene du har tilgang til? (N varierer for hver fasilitet)

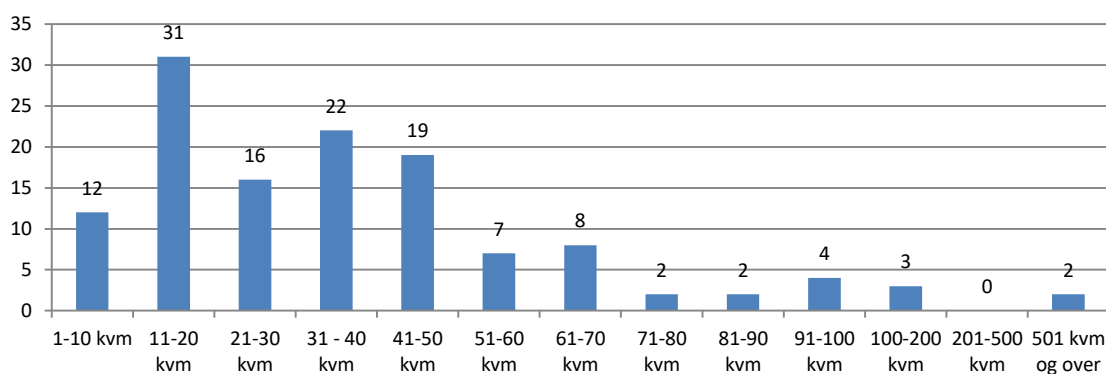

Respondentene ser samlet sett ut til å være ganske fornøyd med de fleste fasilitetene de har tilgang til, men lager skiller seg ut her. Det er kun en tredjedel som oppgir å være svært fornøyd eller fornøyd med lageret. 41 % er middels fornøyd. Dette bekrefter igjen tilstrekkelig lagerplass som en sentral utfordring.

3.4.3 Verksted

Det er til sammen 133 respondenter som oppgir å ha tilgang på verksted. Disse er stilt ytterligere spørsmål om verkstedets størrelse, egenskaper og fasiliteter. 128 respondenter har fylt inn informasjon om verkstedets areal. Svarene er gruppert i intervaller i Figur 3.4.4 (søylene representerer antall respondenter).

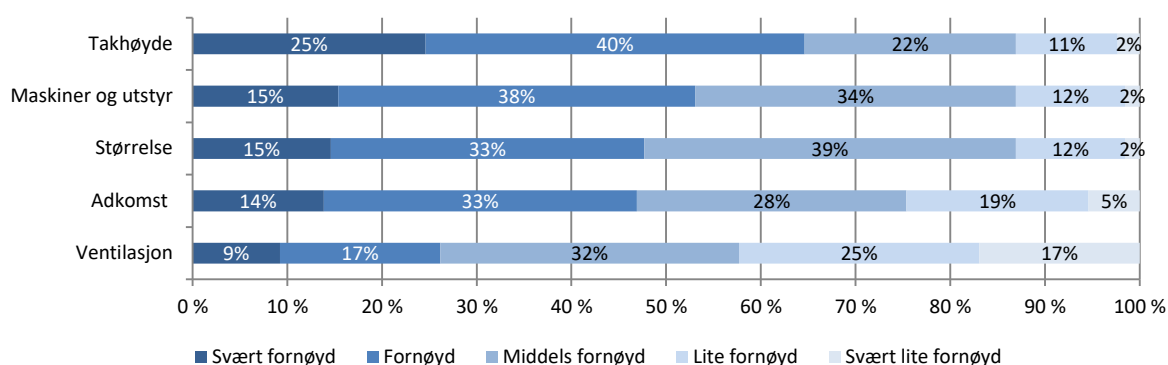
Figur 3.4.4: Vennligst oppgi ca areal for verkstedet du har tilgang på. N=128

Det vanligste er å ha et verksted som er mellom 21 og 50 kvm, til sammen oppgir 57 respondenter (45 %) dette. 31 respondenter (24 %) oppgir å ha et verksted på mellom 11 og 20 kvm. Det er ikke helt uvanlig å ha et enda mindre verksted enn dette, mellom 1 og 10 kvadratmeter. Til sammen er det 22 % som oppgir å ha verksteder over 50 kvm. Av disse igjen er det ytterst få som har tilgang til svært store verksteder; 100 kvm og over.

Respondentene er stilt spørsmål om i hvilken grad de er fornøyd med ulike egenskaper/fasiliteter ved verkstedet; størrelse, takhøyde, maskiner og utstyr, og ventilasjon. Svarene framstilles i Figur 3.4.5.

Figur 3.4.5: Hvor fornøyd er du med følgende forhold i verkstedet du har tilgang til? N=130

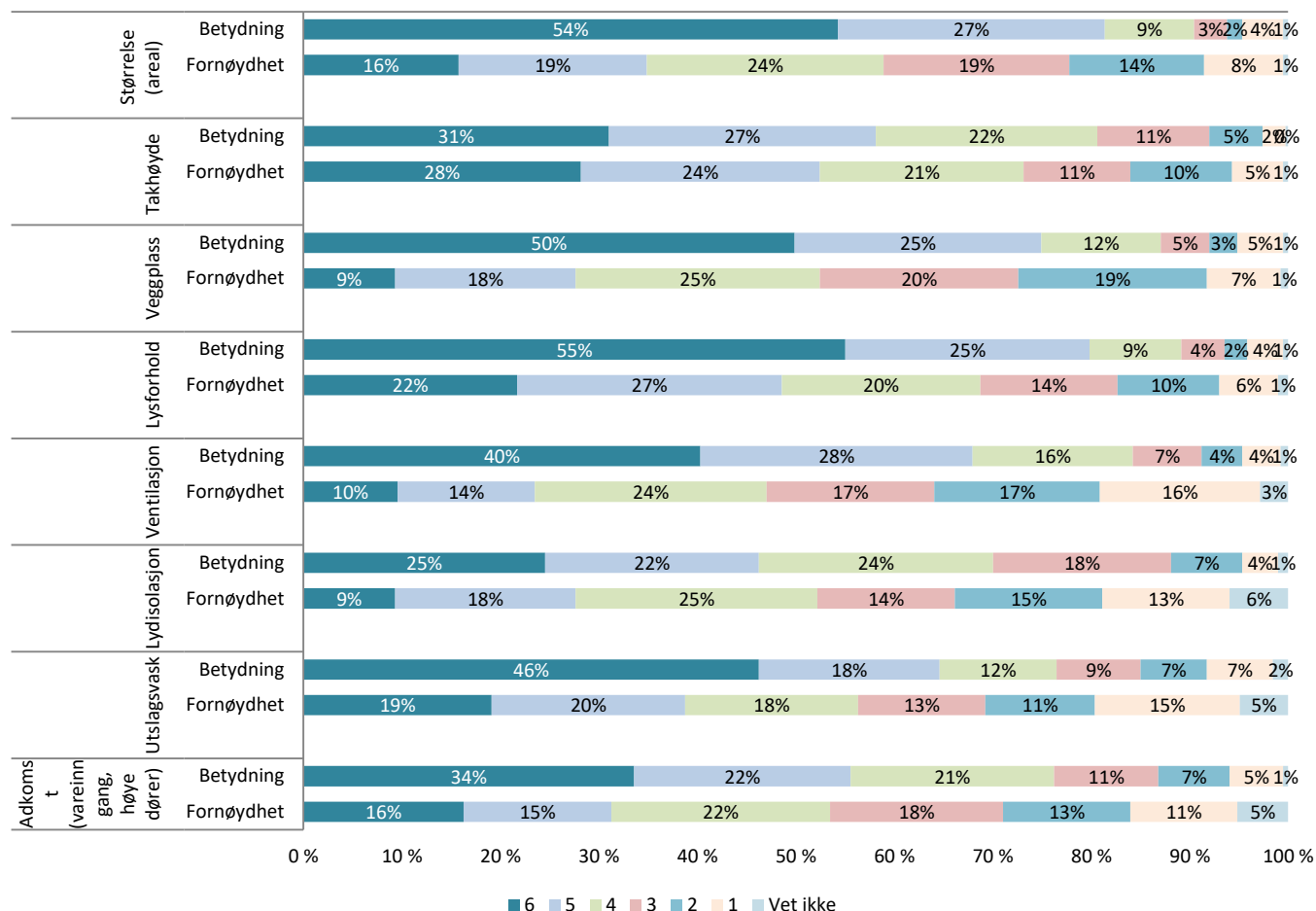

65 % er enten svært fornøyd eller fornøyd med takhøyden. Til sammen er 53 % enten svært fornøyd eller fornøyd med maskiner og utstyr. Et forhold som skiller seg negativt ut, er ventilasjon. Her er det langt flere som oppgir å være misfornøyd; til sammen oppgir 42 % at de er enten lite fornøyd eller svært lite fornøyd med ventilasjonen.

3.4.4 Øvrige forhold ved eget atelier

Respondentene er bedt om å vurdere ulike forhold ved atelieret, både betydning (hvor viktig forholdet er for kunstproduksjonen) og hvor fornøyd de er med forholdet i sitt atelier. Figur 3.4.6 illustrerer forholdet mellom betydningen av en faktor for et kunstnerisk produksjonsrom, og i hvilken grad kunstneren er fornøyd med denne faktoren/dette forholdet i sitt atelier i dag.

Figur 3.4.6: Hvordan vurderer du ditt atelier i forhold til følgende forhold?: Her vil vi både at du graderer betydning, altså hvor viktig dette forholdet er for ditt kunstneriske virke, og hvor fornøyd du er med disse forholdene per i dag. Du kan svare på en skala fra 1-6, der 1 er svært lite viktig, og 6 er svært viktig. Eller vet ikke. N= 387

De fire mest betydningsfulle forholdene for kunstnere, er (gradert): størrelse (areal), lysforhold, veggplass, og ventilasjon. Vi går litt nærmere inn i disse forholdene.

- Over 80 % har gitt «størrelse» skåre 5 eller 6 på betydning. Ser man på fornøydhet, er det kun 35 % som har gitt samme skåre. Her er det altså et misforhold mellom betydning og fornøydhet.
- 80 % har gitt «lysforhold» skåre 5 eller 6 på betydning. Kunstnerne er noe mer fornøyd med eksisterende lysforhold enn størrelse, men det er kun til sammen litt under halvparten som har gitt samme skåre på fornøydhet.
- 75 % har gitt «veggplass» skåre 5 eller 6 på betydning. Det er kun 27 % som har gitt tilsvarende skåre på fornøydhet.
- 68 % har gitt «ventilasjon» skåre 5 eller 6 på betydning. Det er kun 24 % som har gitt tilsvarende skåre på fornøydhet.

Respondentene har hatt mulighet til å gi åpne kommentarer om atelierets egenskaper og fasiliteter. Verksteds- og lagerbehov tas opp av flere. Andre temaer er dårlig isolasjon, mangelfullt inneklima og ventilasjon. Kulde om vinteren medfører høye strømutfgifter. Mange arbeider med materialer og utstyr som krever god ventilasjon, og mangel på dette utgjør en helserisiko. En del arbeider under forhold som langt fra tilfredsstiller krav til forsvarlig arbeidsmiljø. Tilgang, i betydningen mulig å få fraktet større gjenstander enkelt inn i atelieret er også et vanlig tema i kommentarene. Flere uttrykker at dette er mangelfullt ved nåværende plassering.

Atelieret må videre være «brukervennlig» i den forstand at man kan spikre i vegger, henge opp, at det er et rom som tåler bruk. En del er i lokaler hvor man ikke har mulighet til å bruke det som et reelt produksjonsrom, f.eks. bevaringsverdige/fredede bygninger med strenge begrensninger på bruk.

Sosiale aspekter ved et atelierfelleskap trekkes også fram, at det er behov for fellesarealer hvor man kan møtes, samtidig som man kan trekke seg tilbake til eget rom og ha ro og konsentrasjon. Lydisolering nevnes også i denne forbindelse. Sikkerhet og trygghet er et annet tema, det er behov for å kunne låse dører og oppleve lokalene/omgivelsene som trygge.

3.4.5 Atelierets egnethet og bruk

Respondentene er bedt om å ta stilling til om de overordnet mener at atelieret er egnet til deres kunstneriske produksjon/aktivitet. Til sammen mener et forholdsvis stort flertall at atelieret er egnet (69 %), mens et mindretall (16 %) svarer nei på dette spørsmålet. 15 % oppgir «annet, begrunn», og i begrunnelsene framkommer blant annet at atelieret kan være egnet til noen typer av produksjon og ikke andre. Kunstnerne er også stilt spørsmål om tidsbruk på atelieret; svarene ses i Tabell 3.4.1:

Tabell 3.4.1: Hvor mye tid bruker du i gjennomsnitt på atelieret per uke?

	Respondenter	Prosent
Mindre enn 7 timer	15	4 %
7-20 timer	90	23 %
21-39 timer	185	48 %
40 timer eller mer	93	24 %
I alt	383	100 %

Halvparten av kunstnerne bruker mellom 21 og 39 timer, mens en fjerdedel bruker mer enn 40 timer på atelieret. De som bruker 20 timer og mindre, har fått et oppfølgingsspørsmål om de ville brukt flere timer på atelieret dersom arbeidsforholdene var mer tilfredsstillende. Halvparten svarer ja på dette spørsmålet, mens 18 % svarer nei. Mangelfulle arbeidsforhold ser altså ut til å gå utover produksjonen til flertallet av kunstnerne som jobber mindre enn 20 timer på atelieret.

3.5 Leieforhold og økonomi

Et sentralt punkt når det gjelder tilgang til atelier er leieforhold og økonomi. Kunstnerundersøkelsen 2015 viste at visuelle kunstnere er den kunstnergruppen som har gjennomsnittlig lavest inntekt av alle kunstnergrupper. Undersøkelsen viste at visuelle kunstnere hadde en gjennomsnittlig inntekt fra sitt kunstneriske arbeid på 96 000 kr, mens gjennomsnittet for alle kunstnergrupper var 186 000.¹⁷ Per nå foreligger ikke oppdatert empirisk kunnskap om situasjonen har endret eller bedret seg siden denne

¹⁷ Heian m.fl (2015), 47.

siste gjennomførte kunstnerundersøkelsen, men det er fortsatt slik at en vanskelig økonomisk situasjon gjør det utfordrende for visuelle kunstnere i et presset eiendomsmarked.

Som det ble vist tidligere i kapitlet, er den vanligste årsaken til at kunstnere ikke har tilgang til atelier, at det er for dyrt. I undersøkelsen er kunstnerne spurt om de eier eller leier lokalet, om de leier av private, statlige eller offentlige aktører, hvem de leier av (dersom de vil oppgi dette). Det ble også stilt spørsmål om leiekostnad, type kontrakt og varighet/forutsigbarhet i leieforholdet.

3.5.1 Leieforhold

Respondentene er stilt spørsmål om de eier eller leier atelieret sitt. 16 % oppgir at de eier selv, mens 84 % oppgir at de leier. Det er videre sett nærmere på hvor mange som leier hhv av private aktører, kommunale aktører mv. Svarene ses i Tabell 3.5.1.

Tabell 3.5.1: Hvem leier du av? N=321

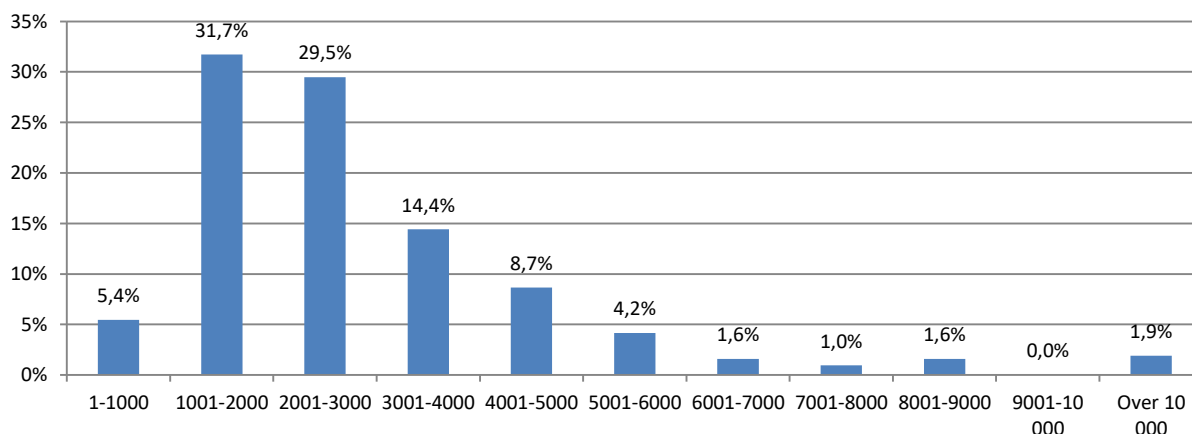
	Respondenter	Prosent
Privat utleier	143	45 %
Kommunal aktør	108	34 %
Organisasjon/stiftelse	30	9 %
Fremleier av annen kunstner	23	7 %
Annen, spesifiser	14	4 %
Statlig aktør	3	1 %
I alt	321	100 %

Et flertall leier av en privat utleier. Det er også en substansiell andel som leier av kommunale aktører, 34 %. Det er svært få som leier av statlige aktører, kun 1 prosent. Det er imidlertid noe mer vanlig å framleie av annen kunstner (7 %).

3.5.2 Pris og betalingsevne

Kunstnerne er stilt spørsmål om hva de betaler i leie per måned. Gjennomsnittet av alle svar er 3 261 kr i måneden (og de fleste har utgifter til strøm inkludert). Noen har svært høye leieutgifter, som trekker dette gjennomsnittet kraftig opp. For å få et mer nyansert bilde av svarene, er de gruppert i intervaller, som ses i Figur 3.5.1.

Figur 3.5.1: Hvor mye betaler du i leie per måned? N=312

To tredjedeler av respondentene har leieutgifter under 3000 kr, mens 23 % har leieutgifter mellom 3001 og 5000 kr. Det er mindre vanlig å ha leieutgifter over 5000 kr; 11 prosent fordeler seg på de ulike intervallene over dette, og det er svært få som har utgifter over 10 000 kr i måneden.

Med kartleggingens materiale er det mulig å gå nærmere inn i forholdet mellom atelierstørrelse og pris, og beregne kvadratmeterpris. Alle respondenter har imidlertid ikke fylt inn informasjon om disse forholdene. Til sammen er det 232 respondenter som har fylt inn informasjon om både atelierstørrelse og pris (her er kun de som har krysset av for eget atelier regnet med). Ser man på gjennomsnittlig kvadratmeterpris (per måned) for hele byen, og alle typer utleiere, så er den i følge beregninger 109 kr. Dette er lavere enn Atelierundersøkelsens materiale viste (132 kr).

En nærmere analyse av materialet og forskjeller i kvadratmeterpris dersom man leier privat eller kommunalt, viser interessante, om enn forventede tendenser. Gjennomsnittlig kvadratmeterpris per måned dersom man leier av en kommunal aktør, er 56 kr, mens den er 118 kr dersom man leier av en privat aktør. Det er stor variasjon i kvadratmeterpris mellom bydelene. Tabell 3.5.2 gir en oversikt over denne variasjonen, for kommunal leie. Fordelingen av de 85 respondentene (som både har oppgitt leiekostnad og areal) på bydel, ses i siste kolonne. Dette er for å tydeliggjøre hvor stort materialet er for den enkelte bydel. Der hvor det er få respondenter, er grunnlaget svakt å generalisere ut fra, men det kan likevel gi en pekepinn.

Tabell 3.5.2: Oversikt over beregnede kvadratmeterpriser per bydel. N=85

Bydel	Gjennomsnittlig kvm pris per måned (kommunalt eie)	Antall respondenter
Frogner	167	1
Sentrum	122	23
Sagene	117	2
St. Hans haugen	77	4
Grorud	64	4
Alna	60	3
Grünerløkka	60	21
Nordre Aker	50	18
Gamle Oslo	45	5
Stovner	40	1
Søndre Nordstrand	39	3
		85

Tallene indikerer, som forventet, at det er kostbart å leie i indre by og i sentrumsnære vestkantbydeler. Jo lengre øst man kommer, desto rimeligere er kvadratmeterprisen. Kommunens store atelierfellesskap i bydelene Grünerløkka (Olaf Ryes Plass 2 og Tøyen trafo) og Nordre Aker (Frysja) synliggjøres ved at det er mange respondenter i disse områdene.

Det er gått nærmere inn i tallene for det private utleiemarkedet. Tabell 3.5.3 gir en oversikt over gjennomsnittlig kvadratmeterpris per måned for de kunstnerne som leier av en privat utleier, fordelt på bydeler.

Tabell 3.5.3: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris per måned (privat utleier) fordelt på bydel. N=94

Bydel	Gjennomsnittlig kvm pris per måned (privat eie)	Antall respondenter
Vestre Aker	190	2
Frogner	170	5
St. Hanshaugen	151	11
Østensjø	140	3
Bjerke	133	10
Alna	132	9

Sentrum	125	9
Grünerløkka	123	28
Gamle Oslo	122	14
Nordre Aker	113	1
Sagene	86	1
Nordstrand	71	1
		94

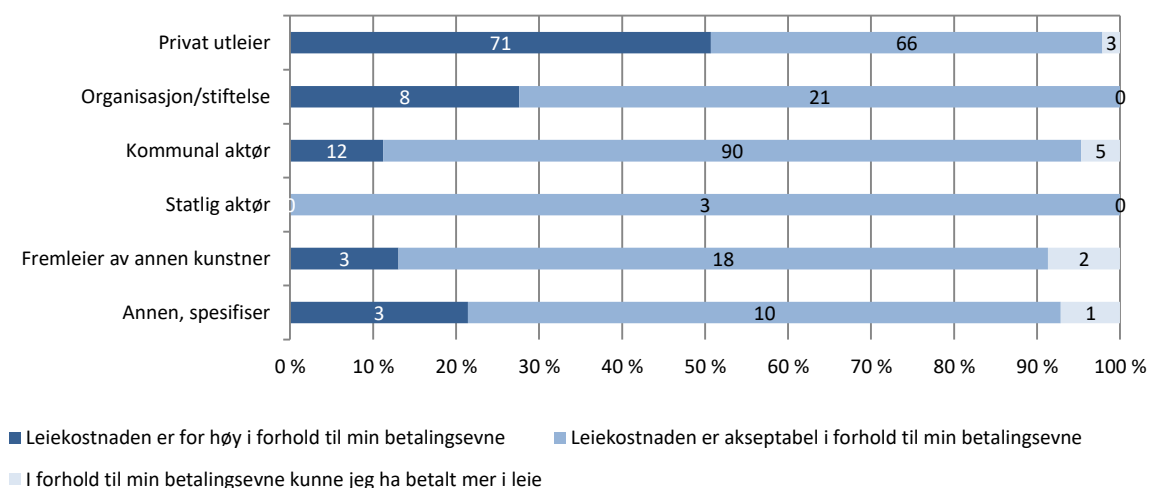
Kostnadene for atelierleie er langt høyere på det private markedet. Det er de vestlige bydelene, samt noe overraskende Østensjø, Bjerke og Alna som ligger i øvre sjikt. Det er såpass få respondenter i flere bydeler at man skal være forsiktig med å generalisere på bakgrunn av tallene. Det er imidlertid interessant å se forskjellene mellom privat og kommunalt eierskap f eks i bydel Grünerløkka, hvor det koster gjennomsnittlig 60 kr per kvm i måneden å leie kommunalt, mens det koster det dobbelte – 123 kr per kvm i måneden, å leie av en privat utleier.

Kunstnerne er spurt om hva som er inkludert i leien de betaler. Oppvarmingsutgifter har vi tidligere sett i de åpne svarene har vært en sentral utfordring. Imidlertid viser det seg at 94 % av respondentene oppgir at strømutfgifter er inkludert i leien. 47 % har inkludert internett. Det er ingen store forskjeller på offentlig/privat på hvorvidt strøm er inkludert.

Vurdering av leieforhold og betalingsevne

Respondentene er spurt om hvordan de vurderer leiekostnaden i forhold til egen betalingsevne. Svarene ses i Figur 3.5.2, kryssset mot kategori av utleier. Dataetikettene angir numerisk verdi.

Figur 3.5.2: Hvordan vurderer du leiekostnaden i forhold til egen betalingsevne? Kryssset med utleiekategori. (N=316)

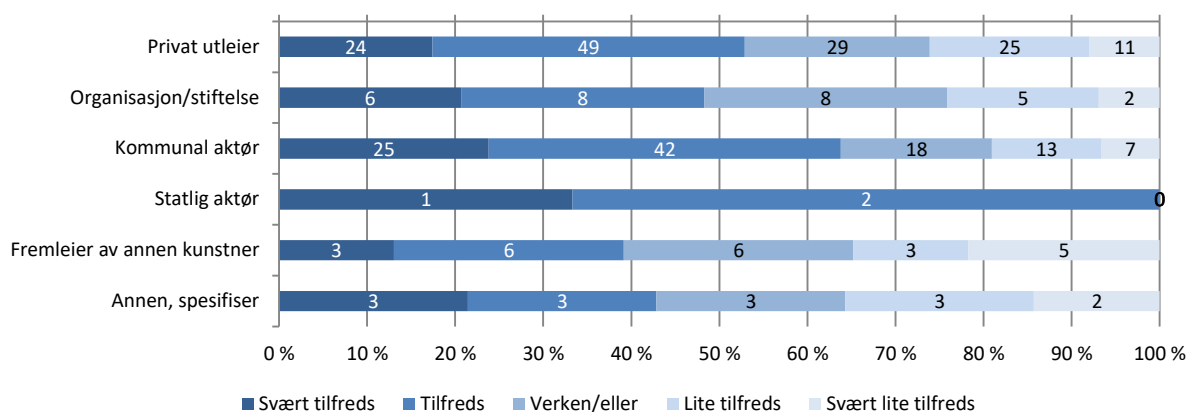
To tredjedeler (66 %) av respondentene vurderer sin leiekostnad som akseptabel sett ift betalingsevne, mens en tredjedel (31 %) vurderer den som for høy i forhold til betalingsevne. Det er imidlertid store variasjoner mellom de som leier privat og kommunalt. Blant de som leier privat, oppgir 51 % at kostnaden er for høy i forhold til betalingsevne. I motsetning oppgir kun 11 % som leier av en kommunal aktør det samme. Her er det 84 % som vurderer kostnaden som akseptabel.

Respondentene er også spurt om hva slags type kontrakt de har; løpende, tidsavgrenset eller annen type. Det er vanligst å ha en tidsavgrenset leiekontrakt. 64 % av respondentene har dette, mens 28 % har en løpende kontrakt. Det er også variasjoner her i om man leier privat eller kommunalt. Det er mer

vanlig med tidsavgrenset kontrakt når man leier av kommunen, enn om man leier privat. 76 % av de som leier kommunalt har tidsavgrenset, mens 60 % av de som leier privat har tidsavgrenset kontrakt.

Kunstnernes tilfredshet med forutsigbarheten i leieforholdet er undersøkt. Disse svarene er sett i forhold til utleiekategori. Resultatene ses i Figur 3.5.3.

Figur 3.5.3: Hvor tilfreds er du med forutsigbarheten i ditt leieforhold? Krysset med utleiekategori. N=316

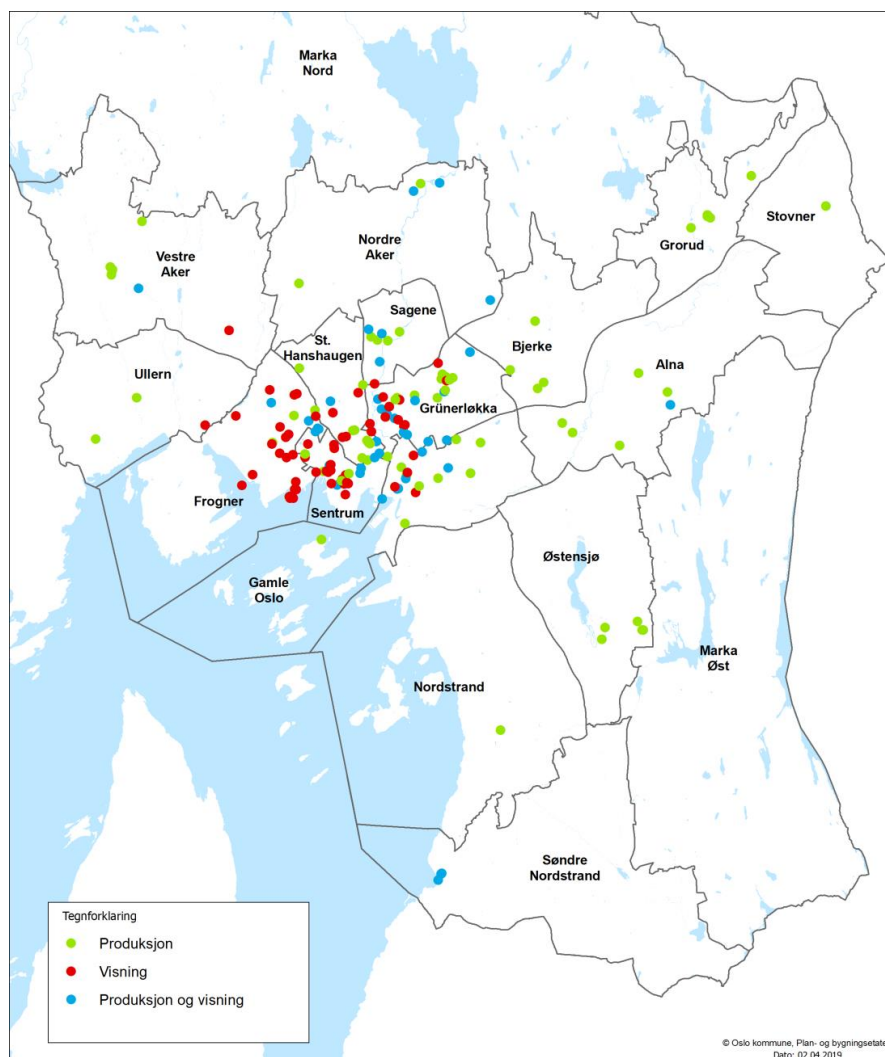
Samlet er 55 % tilfredse eller svært tilfredse med forutsigbarheten i sitt leieforhold. Det er noe større andel respondenter som leier kommunalt, som er tilfredse eller svært tilfredse (64 %), enn respondenter som leier privat (53 %). De som leier av en organisasjon/stiftelse er noe mindre tilfredse med forutsigbarhet enn de som leier privat, og de som fremleier av annen kunstner, opplever dårligere forutsigbarhet enn de andre gruppene.

Kunstnerne har fått mulighet til å begrunne sin vurdering i en åpen kommentar. Det er sett nærmere på svarene til de som har oppgitt å ha dårlig forutsigbarhet (lite eller svært lite tilfreds). Det er flere som nevner at bygget de leier i, skal rives. I kommentarene framkommer det at flere opplever at private utleiende bruker kunstnere som leietakere i påvente av utbygging av et område, for å aktivisere området og gjøre det mer attraktivt, samtidig som kunstnere aksepterer lav standard. Dette fører i følge kommentarene til en opplevelse av en konstant uforutsigbar situasjon ettersom planene for bygningsmassen er usikre.

3.6 Oslos visnings- og produksjonslokaler

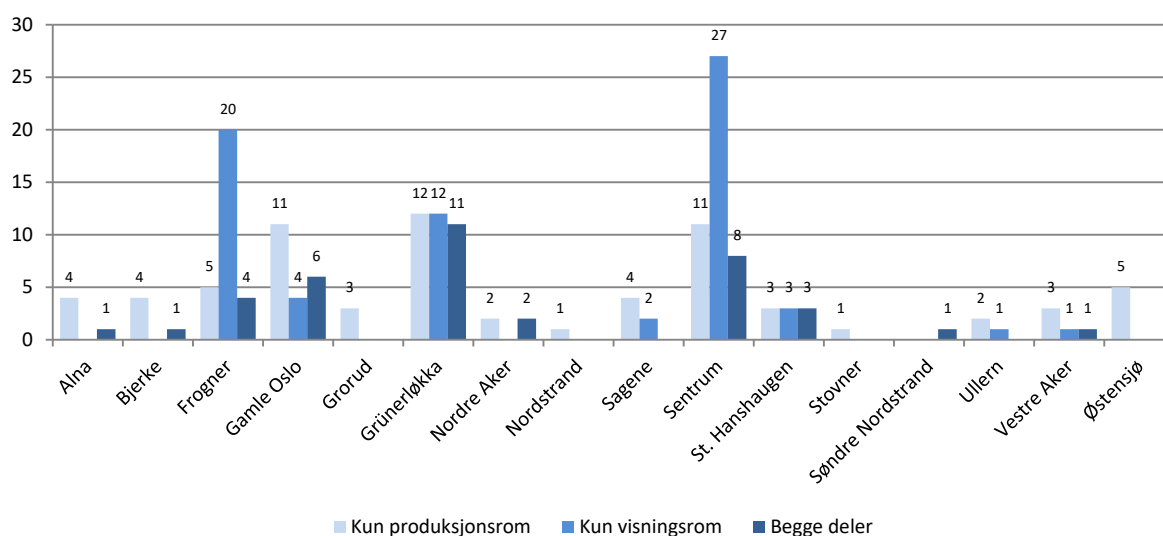
Den andre hoveddelen av dette kapitlet omhandler situasjon og behov for Oslos visnings- og produksjonslokaler på det visuelle kunstfeltet. Lokalene som er inkludert i vår undersøkelse ble identifisert gjennom flere kilder. Kildene står nærmere beskrevet i metodekapitlet. En full oversikt over lokaler som er identifisert i kartleggingen, finnes i vedlegg 1. Figur 3.6.1 gir en oversikt over geografisk plassering for de 179 lokalene; hhv produksjonslokaler, visningslokaler og kombinerte produksjons- og visningslokaler. Av disse er det 70 som er kategorisert som «kun visningsrom», 71 som «kun produksjonsrom», og 38 som «begge deler». Det er viktig å påpeke her, at av de 71 stedene som er kategorisert som «kun produksjonsrom», så vil det forekomme mange enkeltstående atelierer, hvor én kunstner har tilholdssted. Det er også viktig å bemerke at denne oversikten ikke nødvendigvis er uttømmende, men at det er alle steder som er identifisert gjennom denne kartleggingens kilder.

Figur 3.6.1: Kart over lokaler for visuell kunst i Oslo. 179 lokaler totalt

Som kartet viser, er de aller fleste lokalene konsentrert i indre by. Det er særlig visningslokalene som har et konsentrert mønster, mens produksjonslokaler er noe mer spredt. Det er to bydeler som skiller seg klart ut hva gjelder visningssteder; det er Sentrum og Frogner bydeler. I sentrum er de store nasjonale institusjonene, samt mange små og mellomstore visningssteder. Mange av de kommersielle galleriene holder til i bydel Frogner. Bydel Grünerløkka har større grad av kombinasjon av visnings- og produksjonsrom. I ytre by er det få lokaler, og de få lokalene som finnes, er i stor grad produksjonsrom. I Figur 3.6.2 er lokalene gruppert etter type og bydeler.

Figur 3.6.2: Beliggenhet lokaler for visuell kunst. Gruppert etter bydel og type lokale. Totalt antall lokaler = 179

Som del av kartleggingen ble det gjennomført en spørreundersøkelse til ansvarlige for de identifiserte lokalene.¹⁸ På det tidspunktet undersøkelsen ble sendt ut, var det identifisert 161 lokaler, som alle fikk tilsendt undersøkelsen. Det var til sammen 107 som avga enten fullstendig besvarelse (92) eller noen svar (15). I den videre teksten i kapitlet rapporteres det på hovedfunn fra denne undersøkelsen, strukturert etter visningsrom, produksjons- og visningsrom, og kun produksjonsrom. I undersøkelsen fikk respondentene mulighet til å krysse av for om lokalet ble benyttet til «kun produksjon», «kun visning» eller «begge deler». Av de 100 som besvarte dette spørsmålet, så kategoriserte 40 seg innenfor «kun visning», 30 som «kun produksjon», og 30 som «begge deler».

Undersøkelsen som gikk ut, hadde fokus på visningsfunksjoner framfor produksjonsfunksjoner. Dette er fordi situasjon og behov hva gjelder produksjon, anses hovedsakelig dekket gjennom undersøkelsen til kunstnere. Dette gjenspeiler seg i presentasjonen av funn.

Lokalenes driftsmodell

Innledningsvis i undersøkelsen ble respondentene spurt om å oppgi hvilken type driftsmodell som passer best med måten de driver på. Svarene ses i Tabell 3.6.1:

Tabell 3.6.1: Driftsmodell

	Respondenter	Prosent
Statlig (Hovedsakelig finansiert over statlige budsjetter)	7	7 %
Kommunal (Hovedsakelig finansiert over kommunale budsjetter)	1	1 %
Kommersiell (Hovedsakelig finansiert gjennom salg av kunst)	23	23 %
Ikke-kommersiell (Hovedsakelig finansiert gjennom offentlige og private støttebidrag, fond og prosjektmidler)	19	19 %
Egenorganisert/kunstnerdrevet (Hovedsakelig finansiert gjennom offentlige prosjektmidler og dugnad)	21	21 %
Annet, spesifisert	29	29 %
I alt	100	100 %

¹⁸ Undersøkelsen ble sendt til personer som det på forhånd ble avklart kunne svare på vegne av produksjons- eller visningsstedet. Et flertall av de som har svart er daglige ledere (39 %), 11 % er medarbeidere, mens 33 % er leietakere som svarer på vegne av flere. Under «annet, spesifiser», som 18 % har kategorisert seg som, er det forskjellige betegnelser som administrasjonssjef, gallerieier, styremedlem, leietaker i atelierfellesskap med ansvar for kontrakt med utleier etc.

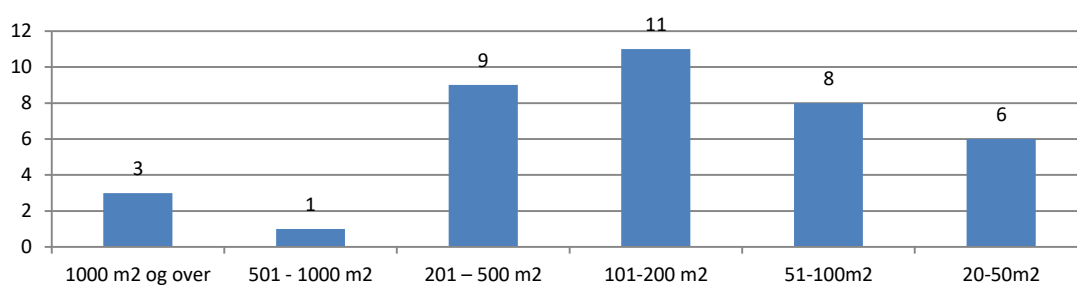
Som tabellen viser, har mange vanskelig for å definere seg innenfor en av kategoriene, og svarer derfor «annet». I dette ligger som oftest et behov for å utdype om egen driftsmodell, selv om de strengt tatt godt kunne vært plassert innenfor en av kategoriene. Det kan også være kombinasjoner av kategoriene. Utover dette er det vanligst å kategorisere seg som kommersiell, egenorganisert/kunstnerdrevet eller ikke-kommersiell.

3.6.1 Visningsrom

Visningsrom for visuell kunst kan være alt fra en stor institusjon som Munchmuseet eller Astrup Fearnley med flere tusen kvadratmeter til disposisjon, til små kunstnerdrevne visningsrom som har et 20 kvadratmeters lokale. Visningsrommene har fått flere av de samme type spørsmål som ble stilt i kunstnerundersøkelsen; om fasiliteter, betydning og fornøydhet med ulike forhold ved visningsstedet, leieforhold, forutsigbarhet etc. I analysen er det sett på om det framkommer ulikheter mellom visningsstedene f.eks. i forhold til driftsmodell. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på den store variasjonen i visningssteder når teksten leses. Enkelte steder blir også antallet respondenter svært lavt, noe som gjør det vanskelig å generalisere ut fra funn.

Figur 3.6.3 viser visningsstedene fordelt på arealkategorier.

Figur 3.6.3: Visningsrom fordelt på areal. N=38

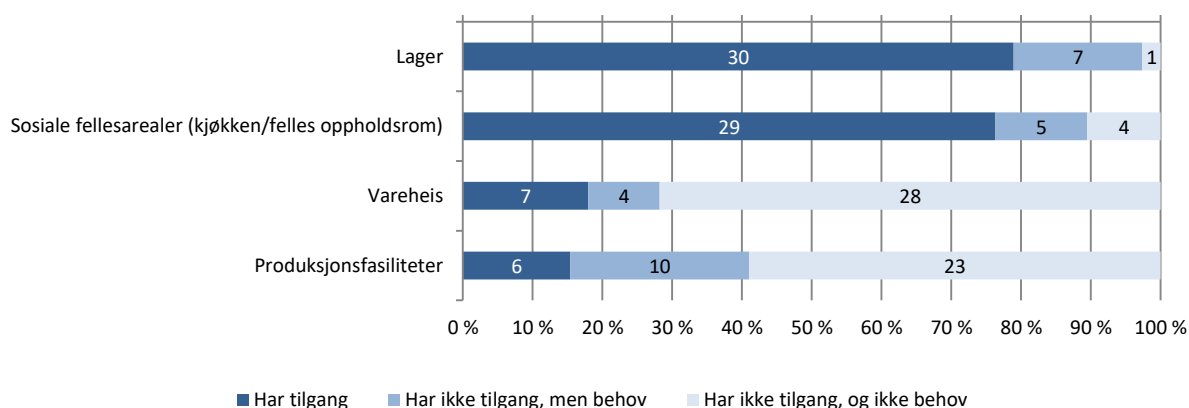

Det er få av visningsstedene som er over 1000 m2. Dette er de aller største institusjonene. Størstedelen av visningsstedene er mellom 50 og 500 m2.

Fasiliteter - tilgang og behov

I Figur 3.6.4 ses hvilke fasiliteter visningsstedene oppgir å ha tilgang til eller behov for.

Figur 3.6.4: Vennligst kryss av for om lokalet har tilgang til følgende fasiliteter: N=38

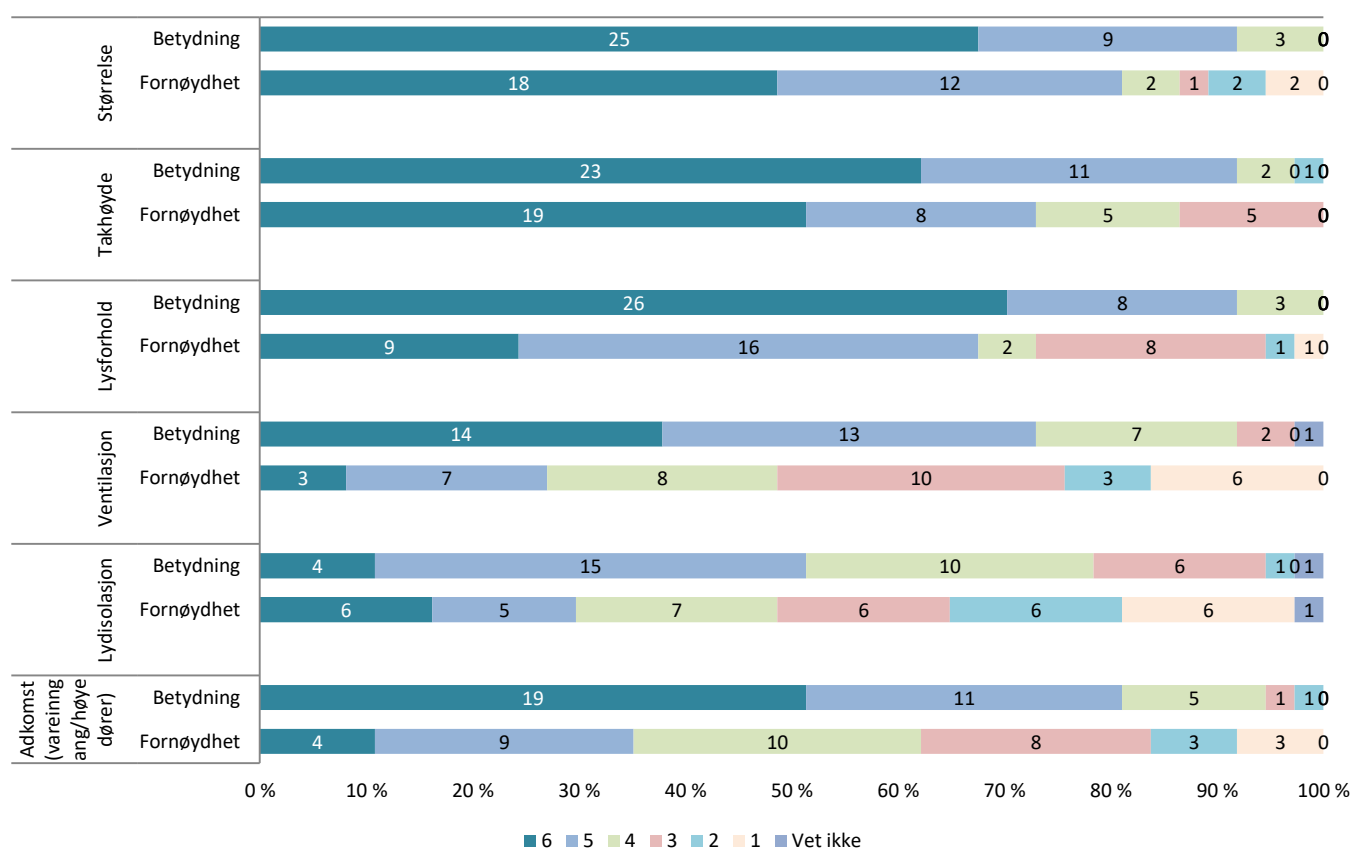

De aller fleste visningsstedene har tilgang til lager, 30 av 38. Analysen av materialet viser ikke store ulikheter mellom ulike driftsformer her. Av de som har lager er en tredjedel fornøyd eller svært fornøyd med lageret, mens over halvparten er middels fornøyd. Selv om de fleste har tilgang til lager, ser ikke flertallet ut til å ha optimal lagerplass. De fleste har tilgang til sosiale fellesarealer. Her er det heller ikke stor variasjon når man ser på driftsmodell.

Betydning og fornøydhet med ulike forhold og egenskaper

Visningsstedene har vurdert betydning av og fornøydhet med en rekke forhold og egenskaper. Disse oppsummeres i det følgende.

Figur 3.6.5: Hvordan vurderer du visningslokalets fasiliteter og egenskaper? Her vil vi både at du graderer betydning av fasiliteten/egenskapen på en skala fra 1 til 6, der 1 er svært lite viktig, og 6 er svært viktig, og at du angir hvor fornøyd du er med denne fasiliteten/egenskapen i lokalet i dag, på en skala fra 1 til 6 der 6 er svært fornøyd, og 1 er svært lite fornøyd. N=37

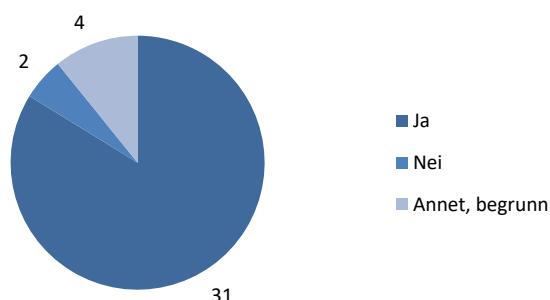
For visningsstedene er de viktigste forholdene på mange måter samsvarende med kunstnerne. De viktigste forholdene er størrelse, takhøyde, lysforhold og ventilasjon. Samsvaret mellom betydning og fornøydhet for variabelen *størrelse* er mye større for visningsstedene enn for kunstnerne. Et stort flertall er fornøyd med dagens størrelse på visningslokalet. En nærmere analyse av materialet viser noen ulikheter mellom ulike driftsformer. Blant de kommersielle galleriene er tilfredsheten høy med nåværende størrelse; 17 av 18 har krysset av på 5 eller 6. Blant de ikke-kommersielle har 6 av 8 krysset av for 5 eller 6. Blant de egenorganiserte/kunstnerdrevne visningsstedene er det litt lavere grad av fornøydhet, her har alle 4 krysset av for verdi 4.

Takhøyde er videre av stor betydning for et visningssted. 34 av 37 respondenter har gitt dette skåre 5 eller 6. Et forholdsvis stort flertall er også fornøyd med dette i dag, 73 % av respondentene har krysset av på 5 eller 6. Det er ingen tydelige forskjeller mellom ulike typer av visningssteder her.

Lysforhold vurderes av 34 av 37 visningssteder som viktig i betydningen kategori 5 eller 6. Til sammen har 25 krysset av for 5 eller 6 på fornøydhet, mens 10 har plassert seg i nedre del av skalaen (3-6). Det er altså litt mer blandet opplevelse av lysforholdene.

Når respondentene blir spurt om de overordnet mener at lokalet er egnet som visningslokale, så svarer et stort flertall ja på dette (31 av 37 respondenter, se Figur 3.6.6).

Figur 3.6.6: Er lokalet egnet som visningslokale? N=37

I vår undersøkelse er det kun 2 som oppgir at visningslokalene ikke er egnet, ett er i kategorien «kommersielt» og det andre er i kategorien «annet, spesifiser». De 4 kunstnerdrevne visningsrommene i vår undersøkelse oppgir at de vurderer lokalet som egnet. Dette er et interessant funn sett i lys av at det har vært hevdet fra ulike hold at mange visningssteder på det visuelle kunstfeltet har tilhold i uegnede lokaler. Ut fra dette materialet er det vanskelig å finne støtte for dette utsagnet. Samtidig skal det gjøres oppmerksom på at det kan være variasjon i hvordan respondentene svarer ut fra hvor «absolutt» spørsmålet er stilt. Når alternativene kun er «ja/nei» blir det mindre rom for nyanser, og det kan være at det skal mye til å vurdere lokalet som totalt uegnet. Materialet kan imidlertid tyde på at den samlede situasjonen for visningsstedene er noe bedre enn antatt.

De respondentene som svarer «annet, begrunn», trekker fram vernehensyn som gir begrensninger på bruk, at lokalet er for lite i forhold til behovene, at det burde være universelt utformet, og at egnethet er helt avhengig av type kunst som vises. Respondentene er også gitt mulighet til å gi åpne kommentarer om visningsstedets egenskaper og fasiliteter og eventuelle udekkede behov. Det er flere som nevner behov for lagerplass, samt plass til kontor/administrasjon.

Leieforhold og økonomi

De aller fleste visningsstedene leier sine lokaler (34 av 37). Av disse, er det et stort flertall som leier privat, som Tabell 3.6.2 viser:

Tabell 3.6.2: Hvem leier du/dere av? N=34

	Respondenter	Prosent
Privat utleier	18	53 %
Organisasjon/stiftelse	7	21 %
Kommunal aktør	3	9 %
Statlig aktør	2	6 %

Annen. Spesifiser:	2	6 %
Vet ikke	2	6 %
I alt	34	100 %

Respondentene er også bedt om å vurdere leiekostnadene i forhold til stedets betalingsevne. Her viser materialet at et flertall vurderer leiekostnadene som akseptable i forhold til stedets betalingsevne (20 av 33), mens 13 av 33 vurderer leiekostnadene som for høyde.

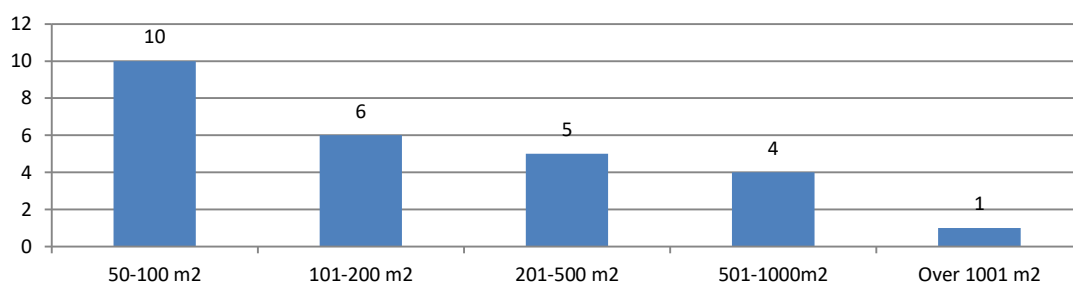
Videre er respondentene spurt om hvor tilfredse de er med forutsigbarheten i leieforholdet. 10 av 33 oppgir å være svært tilfredse, mens 19 av 33 oppgir å være tilfredse. Det er kun 4 respondenter som oppgir å være lite eller svært lite tilfredse. Dette nyanserer bildet noe i forhold til det som ser ut til å være en utbredt oppfatning; at mange visningssteder opplever at de «lever på lånt tid». Det ser ikke ut til å være store variasjoner i visningsstedenes svar ift type driftsmodell (altså om stedet er kommersielt/ikke-kommersielt, kunstnerdrevet etc). Samtidig er det som tidligere nevnt vanskelig å generalisere når respondentene er såpass få. Det skal også bemerkes, at det ser ut til å være annerledes for steder som både har visnings- og produksjonsfunksjoner, som vi kommer til senere i kapitlet.

I begrunnelser for svaret, er det flere som trekker fram at de er fornøyde med 10-årskontrakter. Det er noen som skriver at de er bekymret for når kontrakten skal reforhandles. God kommunikasjon og dialog med utleier vektlegges av flere som et sentralt suksesskriterium. I de åpne kommentarene til slutt vektlegger noen visningssteder at det er viktig å ivareta mangfoldet i sentrum; at det må være plass til små i tillegg til de store institusjonene. Det trekkes også fram som et ønske fra noen å ha bedre dialog med kommunen, og da særlig Kulturetaten, om mulighet til å bruke tomme kommunale lokaler til visningssteder for kunst.

3.6.2 Lokaler som både er produksjons- og visningsrom

Det er til sammen 30 respondenter i undersøkelsen som oppga at lokalet både er produksjons- og visningsrom. Også i denne kategorien er det stor variasjon; fra mindre steder hvor ett rom fungerer både til produksjon og visning, til større steder som rommer både store verksteder, fellesarealer og visningsrom. Eksempler på de større stedene er Kroloftet på Frysja, Sagene kunstmie og Oslo Prosjektrum og atelierfellesskap. Eksempler på mindre steder er CYAN studio, Tenthaus og Louise Dany. Kunsthall Oslo er eksempel på et middels stort sted. I lesningen av funn her, er det som med visningssteder, viktig å være oppmerksom på at N er lavt og at generalisering derfor kan være problematisk. Lokalene i denne kategorien har fått mange tilsvarende spørsmål som visningsstedene, men det er inkludert spørsmål om verksted og mørkerom. Figur 3.6.7 viser lokalene fordelt på arealkategorier (ikke alle har oppgitt informasjon om areal og N er derfor lavere enn 30):

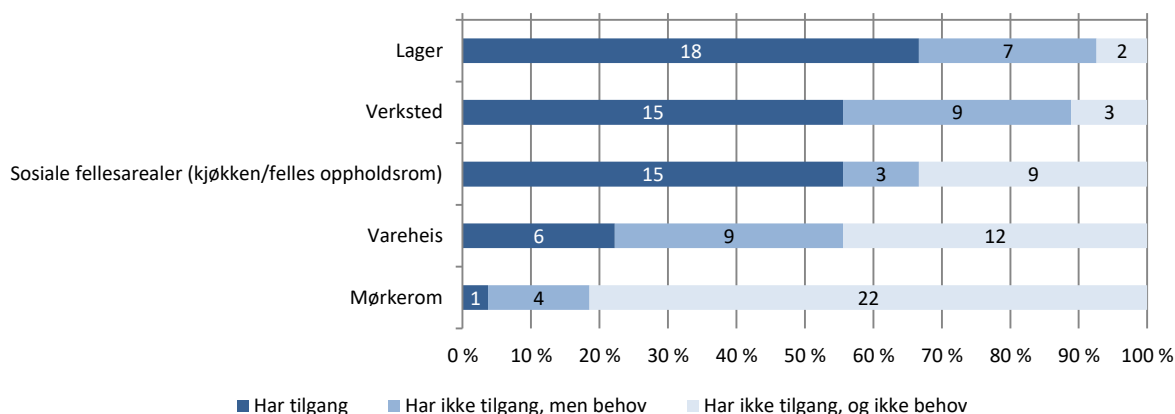
Figur 3.6.7: Kombinerte produksjons- og visningslokaler fordelt på arealkategorier (N=26)

Fasiliteter - tilgang og behov

Produksjons- og visningsrommene har krysset av for hvilke fasiliteter de har hhv tilgang til eller behov for. Svarene ses i Figur 3.6.8.

Figur 3.6.8: Vennligst kryss av for om lokalet har tilgang til følgende fasiliteter: N=30

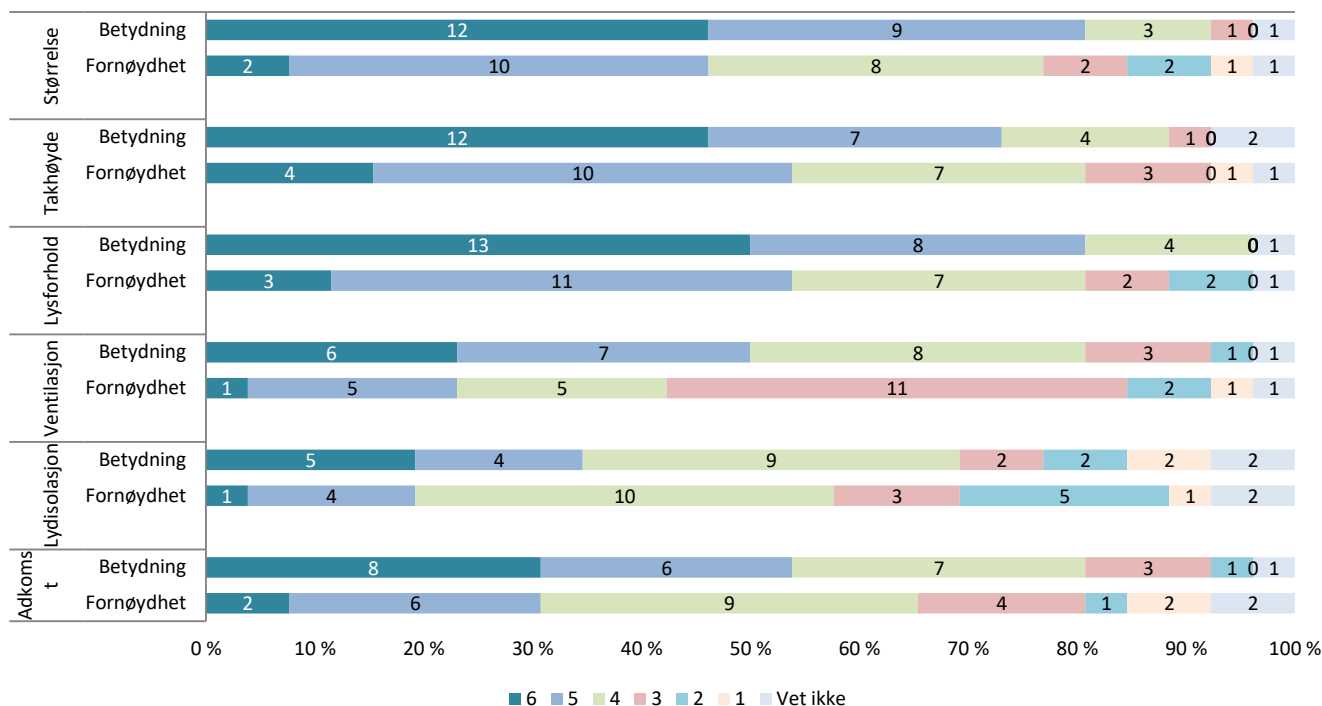
Lagersituasjonen er noe mindre tilfredsstillende for lokaler som både er produksjons- og visningsrom, enn for de lokalene som kun er visningsrom. To tredjedeler oppgir å ha tilgang til lager. Av de som har lager, er oppgitt halvparten å være middels fornøyd med lageret, mens en tredjedel er svært fornøyd/fornøyd.

Det er ganske vanlig å ha tilgang på verksted i lokalene, det gjelder litt over halvparten. De som har verksted, synes i stor grad å være fornøyd med dette. Det er også vanlig å ha tilgang til sosiale fellesarealer, og her er det også stor grad av fornøydhet. Mørkerom er en sjelden fasilitet som få oppgir å ha bruk for.

Betydning og fornøydhet med ulike forhold og egenskaper

Respondentene er kun bedt om å vurdere betydning og fornøydhet med ulike forhold og egenskaper for *visningsdelen* av lokalet, og ikke for produksjonsdelen. Det er fordi vi anser å ha fanget opp fornøydhet med produksjonsvilkår i kunstnerundersøkelsen. Det er de samme forholdene som «kun visnings»-lokalene vurderte; det vil si størrelse, takhøyde, lysforhold, ventilasjon, lydisolasjon og adkomst.

Figur 3.6.9: Hvordan vurderer du visningslokalets fasiliteter og egenskaper? Her vil vi både at du graderer betydning av fasiliteten/egenskapen på en skala fra 1 til 6, der 1 er svært lite viktig, og 6 er svært viktig, og at du angir hvor fornøyd du er med denne fasiliteten/egenskapen i lokalet i dag, på en skala fra 1 til 6 der 1 er svært lite fornøyd og 6 er svært fornøyd. N=26

Det er svært mange sammenliknbare funn som med lokalene som kun er visningsrom. Størrelse, takhøyde og lysforhold vurderes som svært viktige faktorer. Det er noe mindre grad av samsvar mellom betydning og fornøydhet hva gjelder størrelse, om lag halvparten av lokalene har krysset 5 eller 6 på fornøydhet med størrelse. Hva angår lysforhold er det også et visst misforhold mellom betydning og fornøydhet. De aller fleste plasserer seg imidlertid i øvre del av fornøydhetsskalaen.

Respondentene er stilt spørsmål om de overordnet vurderer at lokalene er egnet som visningslokale. Nærmere to tredjedeler svarer ja på dette, mens 4 svarer nei. 6 har svart «annet, spesifiser». I disse kommentarene framgår blant annet at nettopp det at lokalene i noen tilfeller både skal fungere til produksjon og visning, gjør at de blir mindre egnet for *kun* visning. Dersom vi skal se dette i forhold til lokaler som kun har en visningsfunksjon, så tyder altså våre funn på at lokaler som både skal fylle en produksjonsfunksjon og en visningsfunksjon har noe større utfordringer med å finne lokaler som kan fungere godt til begge deler.

Leieforhold og økonomi

De aller fleste lokaler som er både produksjons- og visningslokaler, er leietakere og eier ikke sitt eget bygg. 82 % leier, mens 19 % (5 respondenter) eier eget lokale. Det er også vanligst å leie av private; 77 % oppgir dette, mens 14 % leier av en kommunal aktør. De aller fleste vurderer leiekostnadene som akseptable (68 %) i forhold til betalingsevne, mens 32 % mener de er for høye.

Det framkommer interessante tendenser i materialet når vi ser på tilfredshet med forutsigbarhet i leieforholdet. Det er kun 18 % som er svært tilfredse med dette, 50 % som er tilfredse, mens en forholdsvis stor andel, 32 %, er lite eller svært lite tilfredse. Dette tyder altså på at lokaler som både fungerer som produksjons- og visningsrom, har en mer ustabil og kortsiktig situasjon enn lokaler som kun har en visningsfunksjon. Det kan være flere årsaker til dette. En mulighet er at de ofte har tilhold i bygningsmasse hvor de langsiktige planene er uklare. Lokaler som fungerer som produksjonsrom, kan ha tilhold til grovere lokaler, som står ledig i påvente av omregulering og eventuelt riving. Flere av lokalene som har besvart vår undersøkelse står i en slik situasjon. I de åpne begrunnelsene for svarene,

framkommer blant annet at man erfarer uklar kommunikasjon fra utleier, at utleier stadig er i forhandlinger om et mulig salg av bygget, at bygget skal rives etc.

3.6.3 Lokaler som kun er produksjonsrom

I undersøkelsen var det 30 lokaler som identifiserte seg som «kun produksjonsrom». For å unngå overlapp med kunstnerundersøkelsen, har vi her tatt ut de lokalene som kun er enkeltstående, mindre atelierer hvor én kunstner holder til (7 lokaler), og fokusert på atelierfellesskapene, det vil si lokaler med mer enn 2 atelierer. Vi har også inkludert Fellesverkstedet her, som er ett stort enkeltstående produksjonsrom som brukes av mange kunstnere. Til sammen har vi da 23 respondenter i kategorien atelierfellesskap/større produksjonsrom. Disse lokalene har altså ikke noen visningsfunksjon.

Fordi produksjonssituasjonen til kunstnerne anses hovedsakelig fanget opp gjennom kunstnerundersøkelsen, har disse lokalene kun fått enkle spørsmål om beliggenhet, areal, leieforhold og fasiliteter. Det er ikke stilt spørsmål om betydning og fornøydhet med lokalets egenskaper og fasiliteter.

De fleste av lokalene som har besvart undersøkelsen befinner seg i bydelene Grünerløkka, St. Hanshaugen og Sentrum. De fleste (10) er mindre atelierfellesskap (2-5 atelierer), mens 8 har 6-15 atelierer. Det er ett som oppgir å ha over 25 atelierer. 4 har plassert seg under «annet, spesifiser», og her framkommer blant annet flerbruksrom med uklar inndeling. De aller fleste av produksjonslokalene har en driftsmodell som enten er ikke-kommersiell eller kunstnerdrevet. Et stort flertall leier på det private markedet (17 av 23). To eier egne lokaler.

Vi har undersøkt hvor mange av stedene som har tilgang til ulike typer fasiliteter. Svarene ses i Tabell 3.6.3:

Tabell 3.6.3: Vennligst kryss av for om lokalet har følgende fasiliteter og egenskaper: N=23

	Respondenter	Prosent
Lager	12	45 %
Sosiale fellesarealer (kjøkken/felles oppholdsrom)	19	82 %
Vareheis	13	55 %
Verksted	9	36 %
Mørkerom	2	5 %
Universell utforming (tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse)	1	0 %
I alt	23	100 %

Blant lokaler som kun har produksjon, ser det ut til å være mindre tilgang på lagerplass enn hos lokaler som også har en visningsfunksjon. I underkant av halvparten av atelierfellesskapene har lager. Det er mer vanlig med sosiale fellesarealer. Om lag en tredjedel har verkstedsfasiliteter. Vi ser videre at det er dårlig tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse; kun ett sted er tilrettelagt.

4. Musikk

Norsk musikk kjennetegnes av en stor sjangermessig bredde, med en sterk tradisjon innen folkemusikk, sentrale komponister og utøvere innen samtids- og kunstmusikk, verdenskjente jazzmusikere, og en rekke artister og band innen populærmusikken med et stort internasjonalt publikum.¹⁹

Den største andelen av landets utøvende musikere med mer enn 100.000,- i årlig verdiskapning, holder til i hovedstaden. Oslo stod i 2015 for mer enn 50 % av sysselsettingen i norsk musikkbransje,²⁰ og er i tillegg hjemby for tre av landets største utdanningsinstitusjoner innen musikk. Målt i antall konserter²¹ og verdiskapning i musikkbransjen,²² peker Oslo seg ut som den mest sentrale byen i landet. Oslo har den klart største andelen store helårsarrangører og festivaler. Fra private helårsarrangører som Oslo Spektrum, Rockefeller og BLÅ, til offentlige institusjoner som Oslo Konserthus og Den norske opera og ballett. Fra bredt favnende festivaler innen populærmusikken som Øyafestivalen, til mindre nisjefestivaler som Oslo internasjonale kirkemusikkfestival. Oslo har dessuten en rekke store arenaer for utendørskonserter som Valle Hovin og Voldsløkka, og en rik underskog av mindre steder for øving og fremføring. Det er kombinasjonen av alle disse aktørene og stedene som gjør Oslo til en så viktig og mangfoldig musikkby.

4.1 Musikerne

Musikere deles overordnet sett, som regel inn i musikere og komponister. I Norge finner vi musikere og komponister innen klassisk, samtidsmusikk, folkemusikk, samt populærmusikalske sjangre som blues, country, EDM, funk, heavy metal, hip hop, jazz, r&b, rock og soul. Mange jobber også med sjangeroverskridende musikalske uttrykk. Tre fjerdedeler av alle musikere har høyere kunstfaglig utdanning, men variasjonen mellom gruppene er stor. Andelen med kunstfaglig utdanning er særlig lav innen populærmusikken.²³

4.1.1 Musikerne i denne undersøkelsen

I alt 381 musikere fullførte eller ga noen svar på spørreundersøkelsen. Totalt antall respondenter («N») vil variere noe fra figur til figur. Dette skyldes at enkelte spørsmål har vært valgfrie å besvare, og at respondentene, basert på silingsmekanismer underveis i besvarelsen, har blitt stilt et ulikt antall spørsmål.

Kunstnergruppen «musikere» er inndelt i fem kategorier: Musiker/sanger, komponist, dirigent, produsent, annet. Et klart flertall av respondentene, til sammen 72 %, tilhører kategorien «musiker/sanger». Antall respondenter fordelt etter musiker-kategori er gjengitt i Figur 4.1.1.

¹⁹ https://snl.no/Musikk_i_Norge

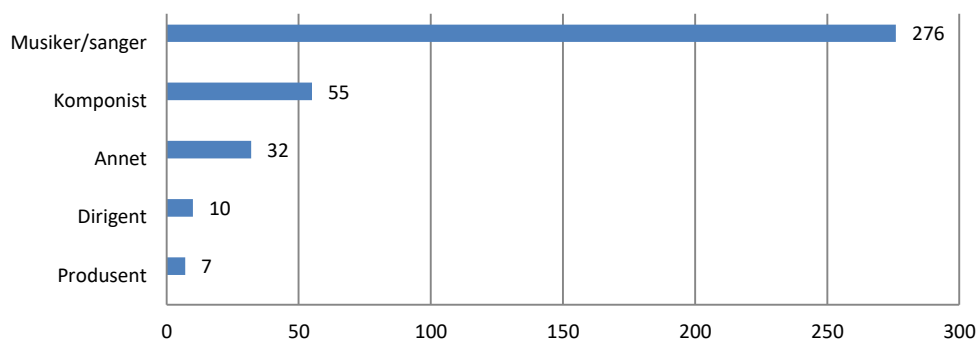
²⁰ Torp m.fl. (2017).

²¹ Halmrast m.fl. (2018).

²² Torp m.fl. (2017).

²³ Heian m.fl. (2015).

Figur 4.1.1: Hva er din hovedbeskjeftigelse? N=380:

Til sammen 65 % av respondentene er menn. 34 % er kvinner og 1 % (fem respondenter), har krysset av på «annet/ønsker ikke å oppgi». Den sterke overvekten av mannlige musikere er jevnt over lik for alle underkategoriene og i overensstemmelse med funnene i Kunstnerundersøkelsene fra 2008 og 2015.²⁴

Da det å skape og utøve musikk både kan være en individuell og en kollektiv øvelse, ble respondentene spurt om de svarte på vegne av seg selv som individuell musiker eller på vegne av et ensemble/en gruppe. 357 respondenter, 94 %, svarte på vegne av seg selv som individuell musiker. 15 respondenter, 4 %, svarte på vegne av et ensemble eller en gruppe. 8 respondenter svarte «annet». Av disse svarte 6 respondenter på vegne av seg selv og et ensemble/en gruppe.

Musikerne har videre blitt spurt om hvilken form for musikk de hovedsakelig spiller. Med 196 respondenter utgjør musikere innen forsterket musikk²⁵ 52 % av gruppen sett under ett. Musikere innen forsterket musikk er i klart flertall sammenliknet med andelen musikere som jobber med de øvrige musikkformene. 19 % oppgir at de er musikere innen akustisk lydsvak musikk,²⁶ mens 16 % oppgir at de tilhører kategorien akustisk lydsterk musikk.²⁷ 13 % har krysset av for «annet». Denne kategorien utgjør i all hovedsak utøvere som opererer innenfor flere ulike musikkformer.

4.2 Tilgang til produksjons- og øvingslokaler

I spørreundersøkelsen blir musikerne spurt om de har tilgang på produksjons- og øvingslokaler. De kommende avsnittene søker å besvare hvorvidt behovet for arbeidslokaler er dekket, og hva som er årsaken til at noen ikke har tilgang til lokaler.

²⁴ Heian m.fl. (2008), (2015).

²⁵ Forsterket musikk: All musikk som formidles via forsterkeranlegg: pop- og rockeband, jazzband, vokalgrupper, storband og liknende.

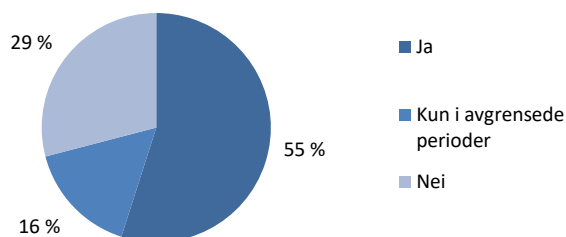
²⁶ Akustisk lydsvak musikk: Kor, vokalensembler, visegrupper, strykeorkester og grupper med strengeinstrumenter.

²⁷ Akustisk lydsterk musikk: Brassband, janitsjarkorps, storband, symfoniorkester, opera.

4.2.1 Dekningsgrad

Over halvparten av respondentene svarer at de har tilgang til øvingslokaler eller studio.

Figur 4.2.1: Har du tilgang på øvingslokale i/studio i Oslo for din/ditt ensembles eller gruppes virksomhet? N=375

Mens 55 % av respondentene svarer at de har tilgang på øvingslokaler eller studio, svarer 29 % at de ikke har tilgang. Blant de som svarer at de ikke har tilgang til lokaler vil det kunne forekomme respondenter som har svart nei fordi de har sine øvingslokaler eller studioer utenfor Oslo kommune. 16 % svarer at de kun har tilgang i avgrensede perioder.

4.2.2 Årsaker til manglende tilgang

Hva gjelder årsaker til manglende tilgang på øvingslokaler eller studio, er lokalenes pris det som oppgis av klart flest respondenter. Blant musikerne som oppgir at de har tilgang «kun i avgrensede perioder», oppgir 49 % av respondentene at de gjerne skulle hatt fast tilgang, men at det er for dyrt. Omtrent 32 % av respondentene som har tilgang kun i perioder oppgir at dette skyldes at de ikke har behov på fast basis. Av andre årsaker blir det blant musikerne som kun har periodevis tilgang til øvingslokaler eller studio, hovedsakelig oppgitt tre ulike forklaringer – høye priser, at lokalene de arbeider i har tidsbegrenset tilgang, og at lokalene de arbeider i er lite egnet. Årsakene til manglende tilgang blant de musikerne som har svart nei på spørsmålet om de har tilgang på øvingslokale i Oslo, er gjengitt i Tabell 4.2.1.

Tabell 4.2.1: Hvorfor har du/ditt ensemble eller gruppe ikke tilgang til øvingslokale/studio i Oslo? Mulig å sette flere kryss. N=109

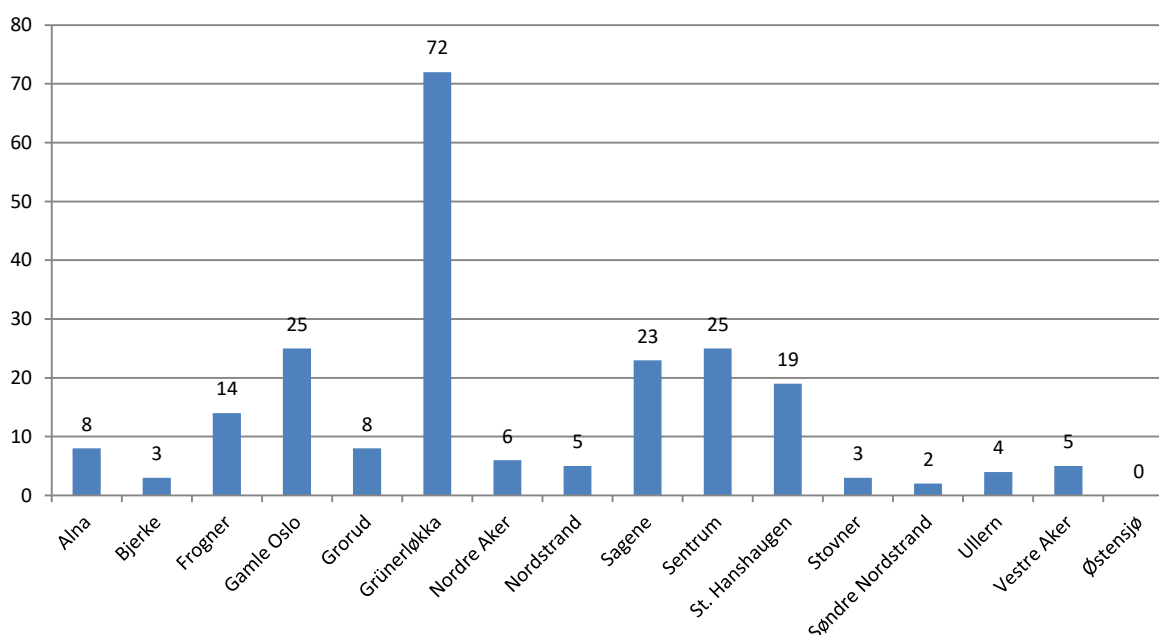
	Respondenter	Prosent
Skulle gjerne hatt, men det er for dyrt	59	54 %
Har ikke behov på fast basis	34	31 %
Skulle gjerne hatt, men finner ikke lokale med tilfredsstillende standard	17	16 %
Skulle gjerne hatt, men finner ikke lokale med tilfredsstillende lokalisering	15	14 %
Annet, spesifiser	21	19 %

Av de 109 musikerne uten tilgang på øvingslokaler eller studio har 54 % av respondentene begrunnet svaret sitt med at lokalene er for dyre. 31 % oppgir at de ikke har behov på fast basis. 16 % svarer at den manglende tilgangen skyldes at de ikke finner lokaler med tilfredsstillende standard, mens 14 % svarer at de mangler tilgang fordi de ikke finner lokaler med tilfredsstillende lokalisering. Av årsaker som faller inn under kategorien «annet» ble det også blant musikerne som ikke hadde tilgang til øvingslokaler eller studio, hovedsakelig oppgitt tre ulike forklaringer. Omtrent halvparten respondentene forklarte den manglende tilgangen med at de hadde øvingsmuligheter hjemme i sin egen bolig. Noen hadde øvingslokaler like utenfor Oslos kommunegrense, mens enkelte begrunnet mangelen på tilgang med at de enda ikke hadde funnet et egnet lokale.

4.3 Produksjons- og øvingslokalenes beliggenhet

Musikerne i undersøkelsen er bedt om å oppgi adresse og postnummer på de lokalene de benytter mest. Disse adressene er så gruppert på bydeler. Det er samlet oppgitt 222 lokaler (noen kan da være oppgitt flere ganger). Fordeling på bydel ses i Figur 4.3.1.

Figur 4.3.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet: - postnummer. Gruppert. 222 lokaler totalt

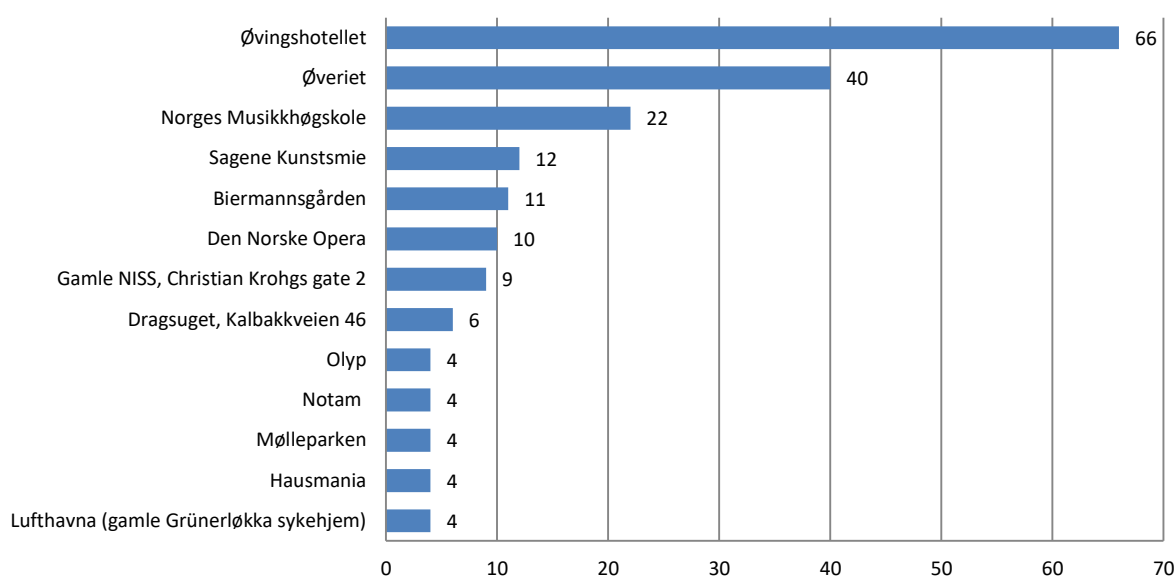

En klar overvekt av respondentene benytter seg av øvingslokaler som ligger i bydel Grünerløkka. Dette kan langt på vei forklares med at både Øveriet og Øvingshotellet, som begge benyttes av mange musikere, ligger i denne bydelen. Øvingslokalene og studioene som ligger i bydel Grünerløkka, St. Hanshaugen, Sentrum, Sagene og Gamle Oslo, står for til sammen 74 % av alle oppgitte lokaler.

Flere av byens største øvingsanlegg består av godt utstyrte øvingslokaler med fleksible leieordninger, fra times- og dagsbasis til klippekort-løsninger. I motsetning til visuelle kunstnere, der de fleste med tilgang til atelier disponerer rommet alene, er det derfor svært mange musikere som deler på de samme lokalene. Mange musikere har dessuten behov for ulike typer lokaler for ulike stadier i den kreative prosessen. Dette medfører at musikere ofte skifter mellom lokaler, avhengig av hvilke behov de har og hva som til enhver tid er tilgjengelig.

For å fange opp flest mulig av de lokalene flest musikere benytter seg av, ble respondentene derfor spurt om å oppgi navnet på, og rangere de tre lokalene de bruker mest. Til sammen 34 personer oppgir at de har studio eller øvingsmuligheter hjemme. Om en i tillegg til disse også ser bort ifra de som har svart «privat» eller «diverse», samt de med lokaler utenfor Oslos kommunegrenser, sitter en igjen med til sammen 139 unike adresser og navn på lokaler i Oslo. Blant de 32 stedene som oppgis flere ganger, nevnes til sammen 20 steder av to eller tre musikere. De resterende tolv stedene nevnes av fire musikere eller flere. Disse framstilles i Figur 4.3.2.

Figur 4.3.2: Øvingslokaler og studioer som fire eller flere musikere oppgir å benytte seg av

Øvingshotellet og Øveriet peker seg ut som de lokalene klart flest respondenter benytter seg av. Henholdsvis 66 og 40 musikere oppgir Øvingshotellet og Øveriet som ett av de øvingslokalene de benytter oftest.

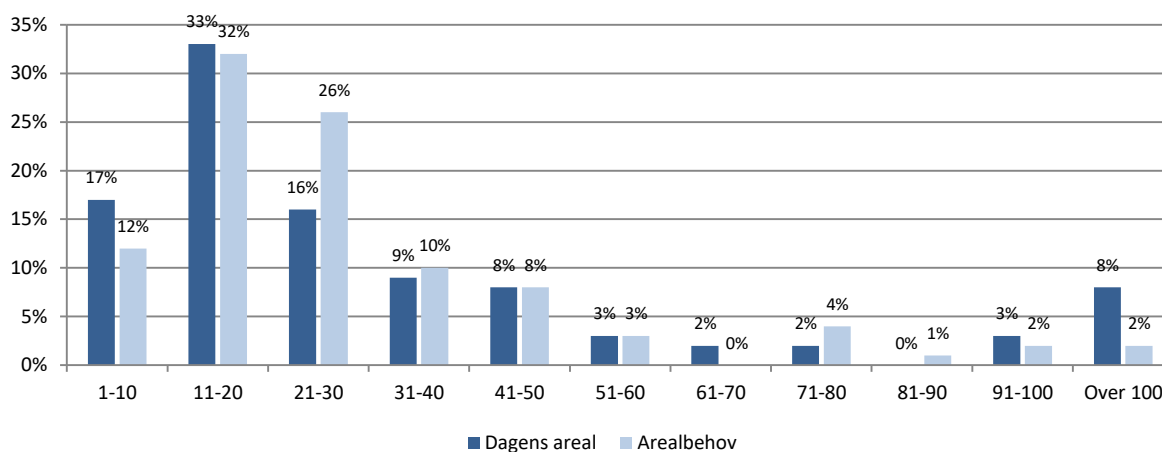
Med unntak av Dragsuget ligger alle de 12 mest brukte øvingslokalene og studioene innenfor Ring 3. 7 ligger innenfor Ring 2.

4.4 Produksjons- og øvingslokalenes størrelse og fasiliteter

4.4.1 Areal og arealbehov

I spørreundersøkelsen har respondentene blitt bedt om å oppgi antall kvm på de lokalene de bruker mest. Vi har deretter kategorisert svarene i intervaller på 10 kvm. Merk at N i figuren her også er høyere enn det faktiske antallet lokaler, siden noen lokaler kan ha blitt nevnt flere ganger. Dette er sammenstilt med arealbehovet, altså hva musikerne oppgir å ha behov for av areal.

Figur 4.4.1: To spørsmål i samme figur1) Fyll inn den informasjonen ca. areal (kvm) for det lokalet du bruker mest (N=257). 2) Dersom du kan definere det, vennligst oppgi ca. areal som du mener kreves for å være et funksjonelt øvingslokale/studio (N=245)

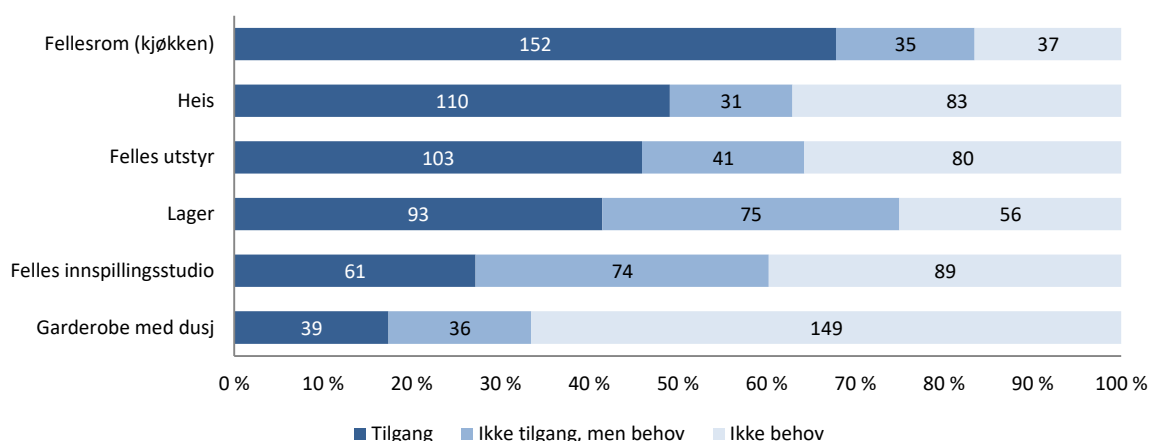

33 % av respondentene har oppgitt at de bruker lokaler på mellom 11 og 20 kvm. Til sammen 66 % av respondentene benytter lokaler opptil 30 kvm. Henholdsvis 9 og 8 % av respondentene benytter lokaler på 31-40 og 41-50 kvm. Det er mindre vanlig å ha større lokaler enn dette, men det er også noen som har lokaler på over 100 kvm. Ser man videre på forhold mellom dagens areal og arealbehov, så ser det ut til at de fleste musikere konsentrerer seg rundt et arealbehov på mellom 11 og 30 kvm. Det gjennomsnittlige arealbehovet som oppgis for musikere er 34 kvm.

4.4.2 Fasiliteter i tilknytning til eget arbeidslokale

I spørreundersøkelsen blir respondentene bedt om å oppgi om de har tilgang til eller behov for en rekke ulike fasiliteter i tilknytning til det lokalet de bruker mest. Merk at undersøkelsen her er annerledes for musikkfeltet enn for det visuelle kunstfeltet: Siden det antas at musikere i større grad veksler mellom ulike lokaler, er de bedt om å svare for det lokalet de bruker mest.

Figur 4.4.2: Kryss av for om du/dere, i det lokalet du/dere bruker mest, har tilgang til følgende. N=224

De fasilitetene flest respondenter oppgir å mangle, men ha behov for, er lager og felles innspillingsstudio. Omtrent 33 % av respondentene har ifølge undersøkelsen behov for slike fasiliteter. At 40 % oppgir å ikke ha behov for felles innspillingsstudio, mot 25 % for lager, tyder på at tilgang på lager er viktigere enn tilgang på felles innspillingsstudio.

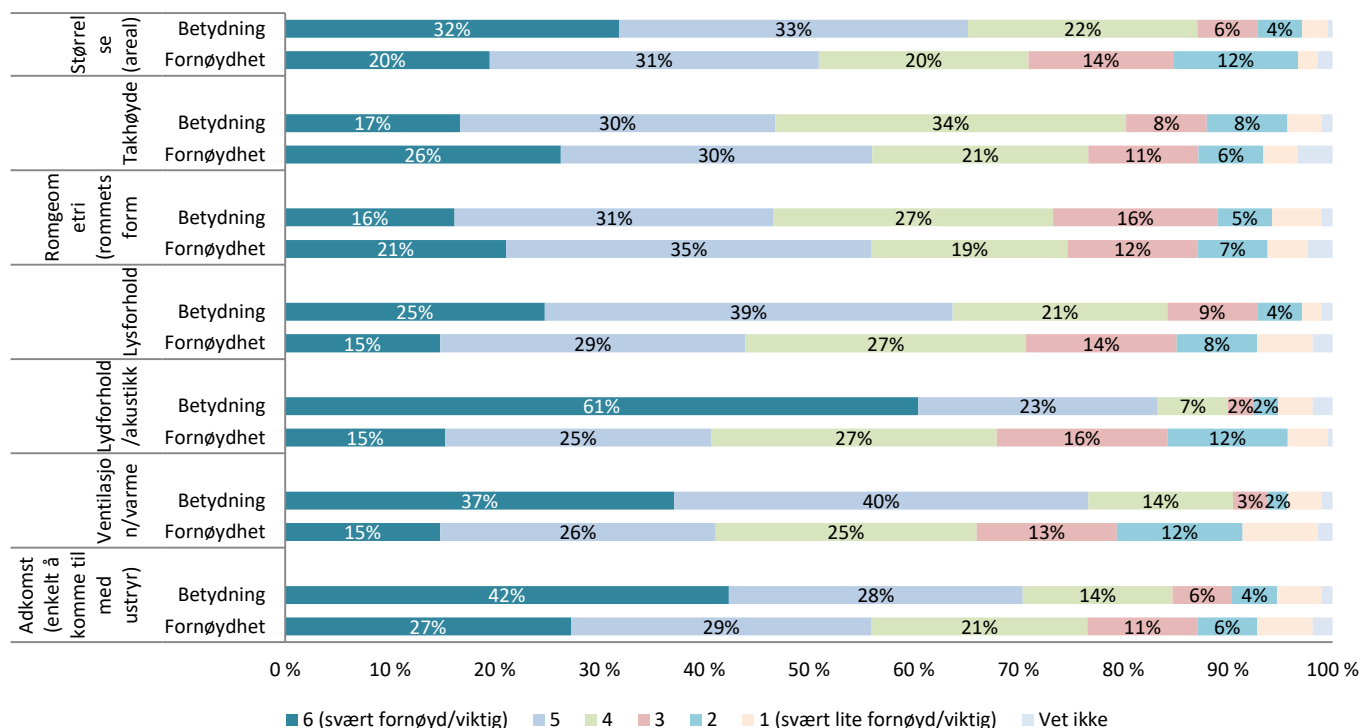
Respondentene blir i tillegg bedt om å vurdere hvor fornøyde de er med de fasilitetene de har tilgang til. Andelen fornøyde eller svært fornøyde er relativt høy blant respondentene med felles innspillingsstudio, med til sammen 72 %. Det er færrest som er fornøyd med lagerkapasiteten. Andelen respondenter som er middels, lite eller svært lite fornøyde med lagertilgangen, utgjør til sammen 46 %.

Respondentene har også fått spørsmål om de overordnet sett er fornøyd med det lokalet de bruker mest. 73 % (150 respondenter) svarer ja, 33 svarer nei og 22 har krysset av på «annet» og føyd til en utfyllende kommentar. I de utfyllende kommentarene framkommer at over halvparten er fornøyde med lokalet, men at enkelte forhold, eksempelvis dårlig akustikk, høy leiepris og liten plass, trekker ned.

4.4.3 Øvrige forhold ved lokalet

I spørreundersøkelsen blir respondentene bedt om å gradere betydningen for en rekke romlige egenskaper og forhold ved lokalet. Respondentene blir deretter bedt om å oppgi hvor fornøyde de er med de samme egenskapene for eget arbeidslokale. Ved å sammenholde svarene for de to parameterne kan en si noe om i hvilken grad de egenskapene som fremholdes som viktige, oppleves som gode i praksis.

Figur 4.4.3: Hvordan vurderer du det lokalet du bruker mest i forhold til egenskaper og fasiliteter? Her vil vi at du både skal fylle inn hvor viktig de ulike fasilitetene er for deg (betydning), og hvor fornøyd du er med det lokalet du bruker mest. Du kan svare på en skala fra 1-6, der 1 er svært lite viktig/fornøyd og 6 er svært viktig/fornøyd, eller vet ikke²⁸. N=209

De mest betydningsfulle forholdene for musikere er: Lydforhold/akustikk, adkomst og ventilasjon/varme. Størrelse/areal kommer på en fjerdeplass.

- Lydforhold og akustikk: 84 % av respondentene har gitt dette skåre 5 eller 6 på betydning. Når det gjelder det lokalet de bruker mest, så angir kun 40 % tilsvarende skåre på fornøydhet. Her er det altså et betydelig misforhold.
- Ventilasjon/varme: 77 % av respondentene har gitt dette skåre 5 eller 6 på betydning. Kun 41 % har oppgitt å være fornøyd eller svært fornøyd med ventilasjonen i det lokalet de bruker
- Adkomst (enkelt å komme til med utstyr): 70 % gir dette skåre 5 eller 6 på betydning, og 56 % har gitt tilsvarende på fornøydhet.

4.5 Leieforhold og økonomi

I spørreundersøkelsen blir respondentene bedt om å oppgi lokalets eierform. Derne blir respondentene som leier sine lokaler, bedt om å vurdere forutsigbarheten i leieforholdet, pris og egen betalingsevne. Siden respondentene hadde mulighet til å fylle inn for de tre lokalene de benytter mest, så vil N her være større enn det reelle antall lokaler.

²⁸ Prosentandelene for «svært lite fornøyd/viktig» og «vet ikke» er tatt ut av hensyn til leservennlighet.

Tabell 4.5.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet: -Privateid/kommunalt/statlig eid. N=328

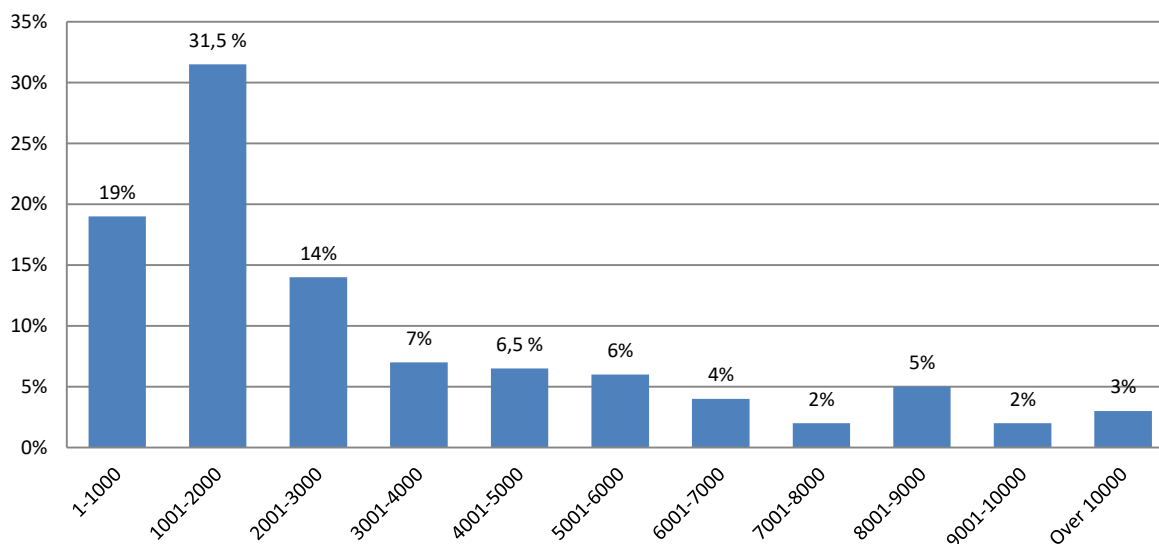
	Respondenter	Prosent
Privateid	198	60 %
Kommunal	88	29 %
Statlig eid	42	13 %
I alt	328	100 %

Et flertall av respondentene, 60 %, oppgir at lokalene er privateid, mens 29 % oppgir at lokalene eies av kommunen. Ser man videre på tilfredshet med forutsigbarhet i leieforhold, oppgir 71 % av respondentene at de er tilfredse eller svært tilfredse med forutsigbarheten i leieforholdet. 19 % har krysset av på «verken/eller», mens til sammen 10 % sier de er lite eller svært lite tilfredse med forutsigbarheten i leieforholdet.

Dersom vi ser på tilfredshet med forutsigbarhet i forhold til hvem respondentene leier av, framkommer ikke store variasjoner. Det er, til kontrast fra det visuelle feltet, noe høyere tilfredshet med forutsigbarhet blant de som holder til i privateide lokaler, sett i forhold til de som holder til i kommunalt eide lokaler. Men alt i alt er det ikke stor forskjell.

På spørsmålet om hva respondentene betaler i leie, blir de bedt om å oppgi prisen for den leieformen som passer best for deres praksis: timesleie, halvdagsleie, dagsleie, ukes- eller månedsleie.

Figur 4.5.1: Hvor mye betaler du/ditt ensemble eller gruppe for leie av øvingslokalet/studioet du/dere bruker mest? Månedspris. N=124

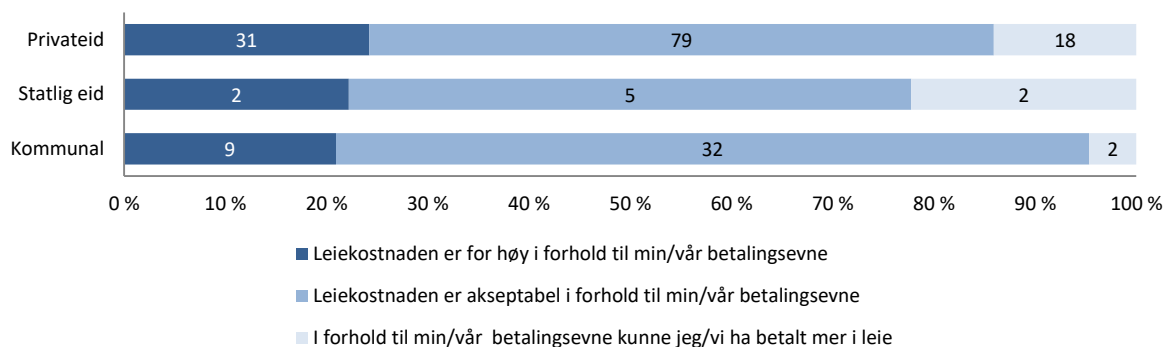
Til tross for at det finnes ulike, fleksible leieformer på musikkfeltet har et klart flertall oppgitt leiepris per måned. Langt på vei alle har strøm og internett inkludert i månedsleien. Det er vanligst å betale mellom 1001 og 2000 kr. per måned. Til sammen 51,5 % av respondentene som oppgir leiepris per måned, betaler 3000 kr. eller mindre. Respondentene blir også bedt om å vurdere leiekostnaden i forhold til egen eller sin gruppes betalingsevne.

Tabell 4.5.2: Hvordan vurderer du leiekostnaden i forhold til egen/ensemblets eller gruppens betalingsevne i det lokalet du/dere bruker mest? N=198

	Respondenter	Prosent
Leiekostnaden er for høy i forhold til min/vår betalingsevne	44	22 %
Leiekostnaden er akseptabel i forhold til min/vår betalingsevne	128	65 %
I forhold til min/vår betalingsevne kunne jeg/vi ha betalt mer i leie	26	13 %
I alt	198	100 %

65 % svarer at leiekostnadene er akseptable, 13 % svarer at de kunne betalt mer, mens 22 % svarer at leiekostnadene er for høye i forhold til betalingsevnen. I Figur 4.5.2 er besvarelsene sett i forhold til eierformen på det lokalet respondentene bruker mest.

Figur 4.5.2: Hvordan vurderer du leiekostnaden i forhold til egen/ensemblets eller gruppens betalingsevne i det lokalet du/dere bruker mest? – sortert etter eierform. N=180

Andelen respondenter som mener leiekostnadene er for høye i forhold til betalingsevne varierer lite på tvers av eierform, men er allikevel størst blant dem som leier av private aktører, med 24 %. Andelen som vurderer leieprisen som for høy er lavest blant respondentene som leier av kommunen. Videre er andelen respondenter som vurderer leieprisen som akseptabel i forhold til betalingsevnen, med 74 %, klart størst blant de som benytter seg av kommunens lokaler.

4.6 Oslos fremførings-, produksjons-, og øvingslokaler

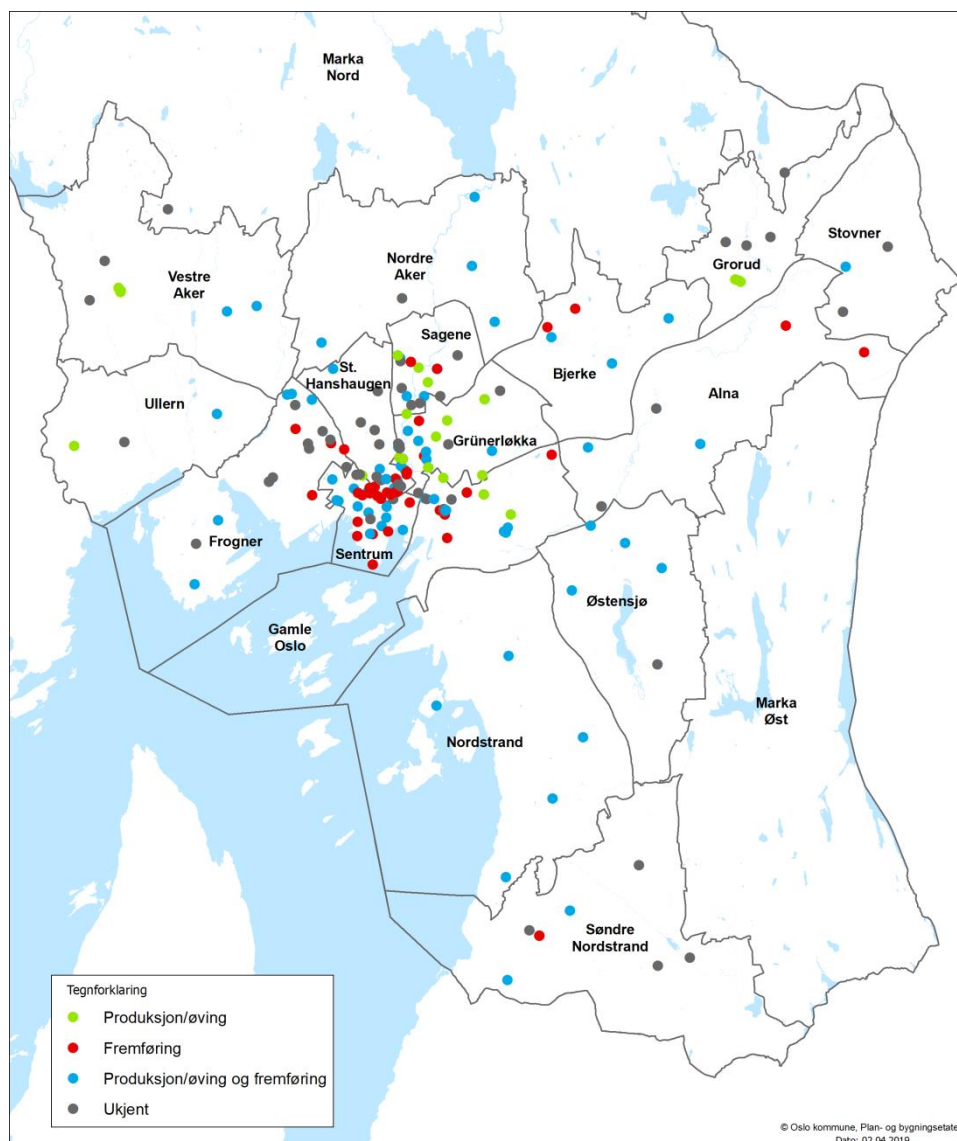
Den samlede mengden lokaler som brukes til produksjon, øving og fremføring av musikk i Oslo, er stor og vanskelig å få komplett oversikt over. Basert på innspill på fra ressursgruppen og andre sentrale aktører fra musikkfeltet, eksempelvis Oslo musikkråd, vet vi at mange av lokalene som brukes er dårlig egnet for musikkformål.²⁹ Dette er også noe av grunnen til at Oslo musikkråd, i samarbeid med Oslo kommune, i 2015 nedla et omfattende arbeid med å kartlegge hovedstadens øvings- og formidlingslokaler for frivillig og profesjonell musikk.

Til sammen er det identifisert 201 lokaler i denne kartleggingen. For musikkfeltet er lokalene ikke forhåndsidentifisert som enten produksjons-, øvings- eller fremføringslokaler, så her er det 58 av lokalene som har «ukjent» status. Vi har kun informasjon fra spørreundersøkelsen til lokaler, og ut fra denne er 56 lokaler kategorisert som «kun fremføringsrom», 21 lokaler som «kun produksjons- eller

²⁹ <http://www.ballade.no/sak/kulturen-blir-skjovet-ut-av-sentrum/>

øvingsrom», og 66 lokaler som «begge deler». Figur 4.6.1 viser kart over byen med oversikt over geografisk plassering for lokalene som er identifisert i kartleggingen, samt typer av lokaler.

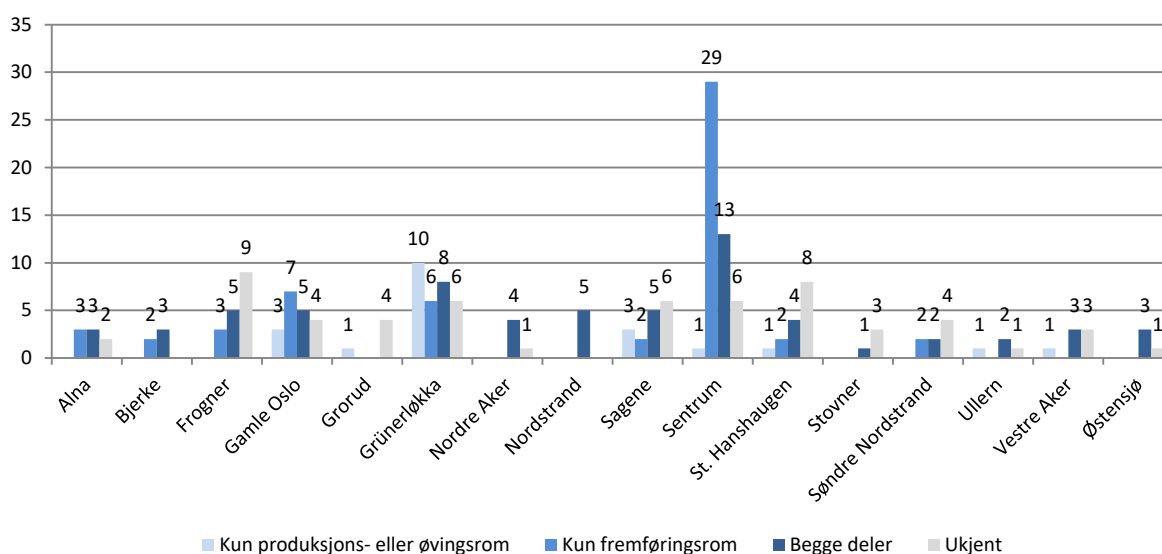
Figur 4.6.1: Kart over lokaler for musikk i Oslo. 201 lokaler totalt

Som kartet viser, så er det som for det visuelle feltet, en forholdsvis sterk konsentrasjon i indre by. Dette gjelder særlig fremføringslokaler. Samtidig er det enkelte spredte musikklokaler i ytre by, og dette er som oftest kombinerte produksjons- og fremføringslokaler, eller kun produksjons- og øvingslokaler. Infrastrukturen for fremføring er imidlertid tydelig konsentrert i bydelene Sentrum, Gamle Oslo, St.Hanshaugen og Grünerløkka.

Lokalenes beliggenhet er også illustrert i Figur 4.6.2, hvor de er gruppert etter bydel og type lokale. Her blir den store sentrumsdominansen enda tydeligere.

Figur 4.6.2: Beliggenhet lokaler for musikk. Gruppert etter bydel og type lokale. Totalt antall lokaler = 201

Som del av kartleggingen ble det sendt ut en spørreundersøkelse til de identifiserte lokalene. Denne gikk til ansvarlige for lokalene. Det var til sammen 107 lokaler som besvarte undersøkelsen og fordelingen på type lokale ses i Tabell 4.6.1.

Tabell 4.6.1: Type lokale

Lokalets formål	Respondenter	Prosent
Kun produksjons- eller øvingsrom	12	11 %
Kun fremføringsrom	40	37 %
Begge deler	55	51 %
I alt	107	100 %

12 respondenter svarer at lokalet kun består av produksjons- eller øvingsrom, 40 respondenter svarer «kun fremføringsrom», mens 55 respondenter svarer «begge deler». Til sammen 89 % av de 107 respondentene som har besvart spørsmålet oppgir at lokalet enten er et fremføringsrom eller både et fremførings- og produksjons/øvingsrom.

Videre blir respondentene spurt om å krysse av for den driftsmodellen som passer best for deres lokale. Hvordan de ulike driftsmodellene fordeler seg for de ulike typene lokaler, fremkommer av tabellen under.

Tabell 4.6.2: Vennligst kryss av for den beskrivelsen som passer best for dine lokaler: Kun fremføringsrom, kun produksjons- eller øvingsrom, begge deler. –sortert etter driftsmodell. N=107

	Statlig ³⁰	Kommunal ³¹	Kommersiell ³²	Ikke-kommersiell ³³	Egenorganisert/kunstnerdrevet ³⁴	Annet, spesifiser
Kun produksjons- eller øvingsrom	0	1	2	3	3	3
Kun fremføringsrom	2	4	24	2	1	7
Begge deler	7	10	8	13	2	15
I alt	9	15	34	18	6	25

32 %, den største andelen av lokalene, oppgir å ha en kommersiell driftsmodell, forstått slik at de finansierer virksomhetens drift gjennom salg og billettinntekter. En klar overvekt av disse lokalene igjen, er fremføringslokaler. 17 % av lokalene, og i all hovedsak de bestående av fremføringsrom så vel som produksjons- eller øvingsrom, oppgir å ha en ikke-kommersiell driftsmodell. Disse lokalene finansierer for det meste driften gjennom en blanding av offentlige og private støttemidler, fond og prosjektmidler. 14 % av lokalene finansieres av kommunen, over kommunale budsjetter. Blant de som svarer «annet», er det flere som spesifiserer at de finansieres av en kombinasjon av private, kommunale så vel som statlige midler. Enkelte kirker fremholder også kombinasjonen av offentlig støtte for drift av bygg og anlegg på den ene siden, og gaver, innsamling og utleie på den andre.

4.6.1 Fremføringslokaler

Med fremføringslokaler menes det i denne kartleggingen lokaler der det fremføres eller på andre måter formidles profesjonell musikk, fra store kommersielle scener som Oslo Spektrum, Nasjonal Jazzscene Victoria med fast post på statsbudsjettet, til den rike underskogen av mindre klubber og konsertsteder rundt om i byen. Til sammen 40 respondenter har svart helt eller delvis på spørsmål knyttet til lokaler som kun består av fremføringsrom. Da dette er relativt få respondenter skal en være forsiktig med å generalisere. I Tabell 4.6.3 vises hvordan fremføringsrommene plasserer seg i ulike arealkategorier.

Tabell 4.6.3: Anslagsvis, hvor store er arealene som benyttes til å fremføre musikk? N=36

Kvm	Antall respondenter	Prosent
0-100	10	28 %
101-300	17	47 %
301-500	4	11 %
501-700	2	6 %
701-900	1	3 %
901-1100	0	
Mer enn 1100	2	6 %
I alt	36	

Den største andelen av respondentene, 47 %, oppgir at fremføringslokalet er på mellom 101 og 300 kvm. 28 % av lokalene er på 100 kvm eller mindre, mens 11 % er på mellom 301 og 500 kvm.

I spørreundersøkelsen blir stedene med kun fremføringslokaler, spurt om hvilke fasiliteter de har tilgang til og behov for.

³⁰ Hovedsakelig finansiert over statlige budsjetter

³¹ Hovedsakelig finansiert over kommunale budsjetter

³² Hovedsakelig finansiert gjennom salg og billettinntekter

³³ Hovedsakelig finansiert gjennom offentlige og private støttemidler, fond og prosjektmidler

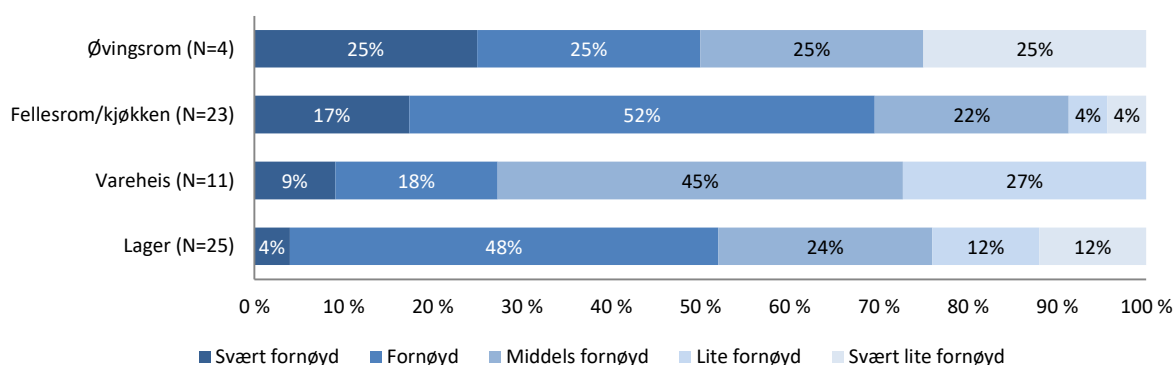
³⁴ Hovedsakelig finansiert gjennom offentlige prosjektmidler og dugnad

Tabell 4.6.4: Vennligst kryss av for om lokalet inneholder følgende rom og fasiliteter. N=39

	Har tilgang	Har ikke tilgang, men behov	Har ikke tilgang, og ikke behov
Vareheis	12	4	23
Lager	26	5	8
Fellesrom	24	3	12
Studio	1	3	35
Øvingsrom	5	2	32

Det viktigste poenget som kan leses ut av denne tabellen, er at fremføringslokalene i stor grad ser ut til å ha dekket sine behov når det gjelder tilgang til fasiliteter. Det er forholdsvis få som oppgir å mangle fasiliteter som de har behov for, sett i forhold til totalen. Det er få som oppgir å ha behov for fasiliteter som studio eller øvingsrom. De fleste har tilgang til lager og fellesrom. Lokalene som oppgir å ha tilgang til ulike fasiliteter, er også spurt om hvor fornøyd de er med disse. Svarene ses i Figur 4.6.3.

Figur 4.6.3: Hvor fornøyd er du med fasilitetene?

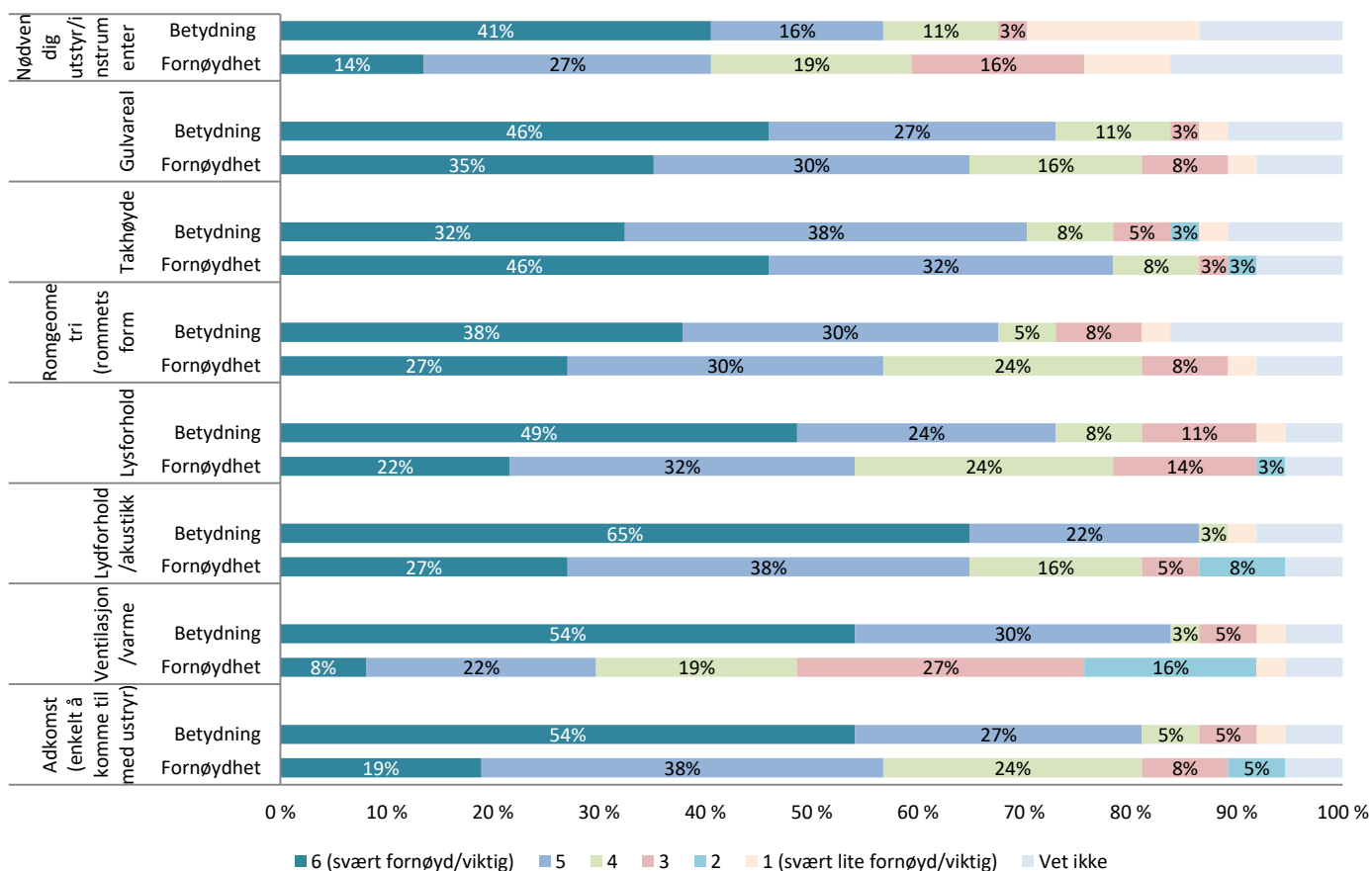

Respondentene ser overordnet ut til å være fornøyd med de fasilitetene de har tilgang til, men det er noe større innslag av «middels» fornøydhet med vareheis- og lagertilgang, blant de som har dette.

I spørreundersøkelsen blir respondentene videre bedt om å vurdere grad av viktighet for en rekke romlige forhold, og deretter gradere hvor fornøyd de er med de samme egenskapene i fremføringsrommene. Ved å sammenligne de to parameterne kan en si noe om forholdet mellom det som fremholdes som betydningsfullt for fremføringsrommet generelt, og fremføringsrommet slik det oppleves i praksis.

Figur 4.6.4: Hvordan vurderer du fremføringslokalene med tanke på følgende forhold? Her vil vi at du både skal fylle inn hvor viktig de ulike fasilitetene er for deg (betydning), og hvor fornøyd du er med det lokalet du bruker mest. Du kan svare på en skala fra 1-6, der 1 er svært lite viktig/fornøyd og 6 er svært viktig/fornøyd, eller vet ikke³⁵. N=37

³⁵ Prosentandelene for «svært lite fornøyd/viktig» og «vet ikke» er tatt ut av hensyn til leservennlighet.

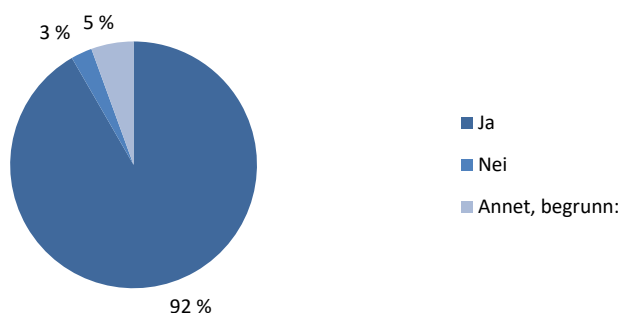

Det er i stor grad de samme forholdene som er betydningsfulle for fremføringslokaler, som musikerne vurderte som betydningsfulle; akustikk/lydforhold, ventilasjon/varme og adkomst. Det er også på disse tre områdene at misforholdet mellom betydning og fornøydhet er størst:

- Akustikk/lydforhold: 87 % av respondentene har gitt dette skåre 5 eller 6 på betydning. Til sammen har 65 % gitt tilsvarende skåre på fornøydhet.
- Ventilasjon/varme: 84 % har gitt skåre 5 eller 6 på betydning, mens kun 30 % har gitt tilsvarende skåre på fornøydhet. Dette indikerer at dette er et problemområde for fremføringslokalene.
- Adkomst: 81 % har gitt dette skåre 5 eller 6 på betydning, og 57 % har gitt tilsvarende på fornøydhet.

Respondentene ble også spurt om de mente at lokalet overordnet sett er egnet for musikkframføring, og som Figur 4.6.5 viser, så mener et stort flertall av respondentene at lokalene er egnet.

Figur 4.6.5: Mener du overordnet at lokalene er egnet for musikkfremføring? N=36

Selv om noen av de viktigste egenskapene ved fremføringslokalene oppleves som utilstrekkelige av flere, svarer altså 91,7 % av respondentene at de overordnet sett vurderer lokalet som egnet for musikkfremføring. Dette er interessant sett i forhold til at Figur 4.6.4 indikerte at respondentene opplevde flere sentrale forhold som lite tilfredsstillende. Det kan bety at jo mindre finmasket spørsmålsstillingen er, jo mer tilbøyelige er respondentene til å oppgi det positive alternativet – altså at det skal mye til å svare at et lokale som er mye i bruk for musikkfremføring, overhodet ikke er egnet for formålet. Den samme tendensen ble observert på det visuelle kunstfeltet.

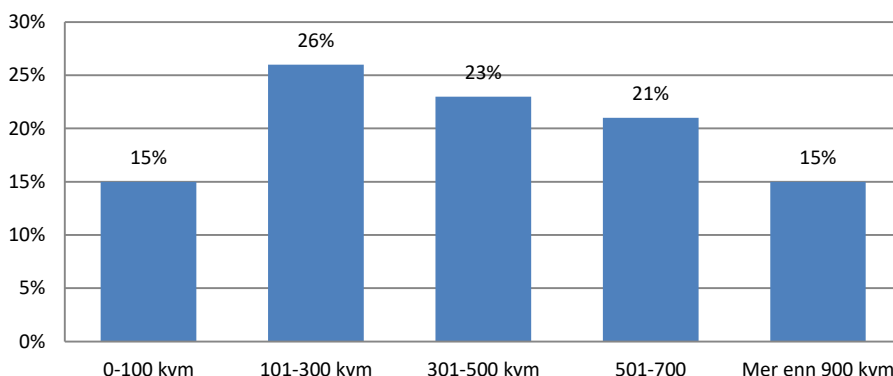
Leieforhold og økonomi

31 % av respondentene svarer at de eier fremføringslokalet, mens 69 % har svarer at de leier det. 72 % av disse leier på det private markedet. De resterende leier fra stiftelser, kommunale og statlige aktører, eller andre. 68 % vurderer leiekostnadene som akseptable i forhold til betalingsevnen, mens 32 % vurderer dem som for høye. Til sammen 92 % er enten tilfredse eller svært tilfredse med forutsigbarheten i leieforholdet.

4.6.2 Kombinerte produksjons- og fremføringslokaler

Til sammen 55 respondenter, den største andelen av de som har besvart undersøkelsen for musikklokaler, har oppgitt at lokalet består av rom for både produksjon, øving og musikkfremføring. I Figur 4.6.6 synliggjøres disse lokalene i arealkategorier.

Figur 4.6.6: En kombinasjon av fremføringslokale og studio og/eller øvingsrom – ca. kvm totalt. N=34

Blant lokalene med rom som kombinerer fremføring med studio og/eller øvingsrom, svarer 15 % av respondentene at den totale størrelsen er på inntil 100 kvm. Til sammen 49 % av respondentene svarer at den samlede størrelsen på rommene er mellom 101 og 500 kvm. 21 % svarer at lokalene samlet sett er mellom 501 og 700 kvm. 15 % av respondentene har rom som til sammen er større enn 901 kvm.

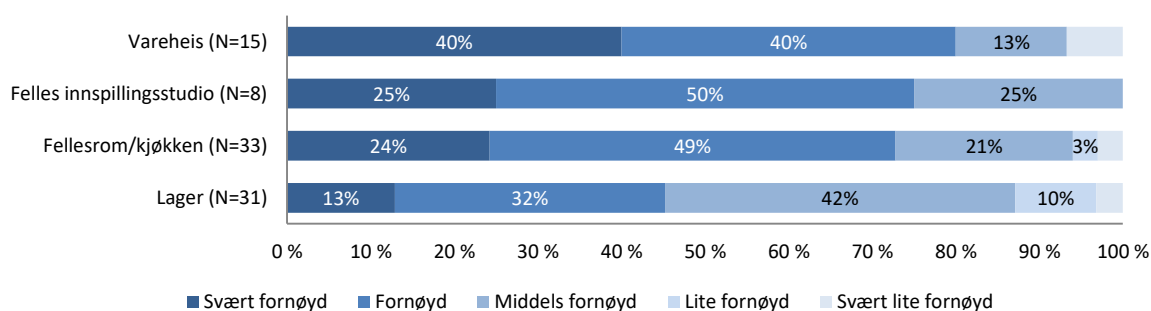
I spørreundersøkelsen blir respondentene bedt om å oppgi hvilke fasiliteter de har tilgang til og behov for.

Tabell 4.6.5: Kryss av for om lokalet inneholder følgende rom og fasiliteter. N=45

	Har tilgang	Har ikke tilgang, men behov	Har ikke tilgang, og ikke behov
Vareheis	15	4	26
Lager	31	9	5
Fellesrom/kjøkken	33	5	7
Felles innspillingsstudio	8	6	31

Tabellen viser at situasjonen for disse lokalene når det gjelder fasiliteter samsvarer i stor grad med lokalene som kun har fremføringsfunksjon. Behovene ser overordnet sett ut til å være dekket. Respondentene er videre spurt om hvor fornøyd de er med fasilitetene de har tilgang til. Svarene ses i Figur 4.6.7.

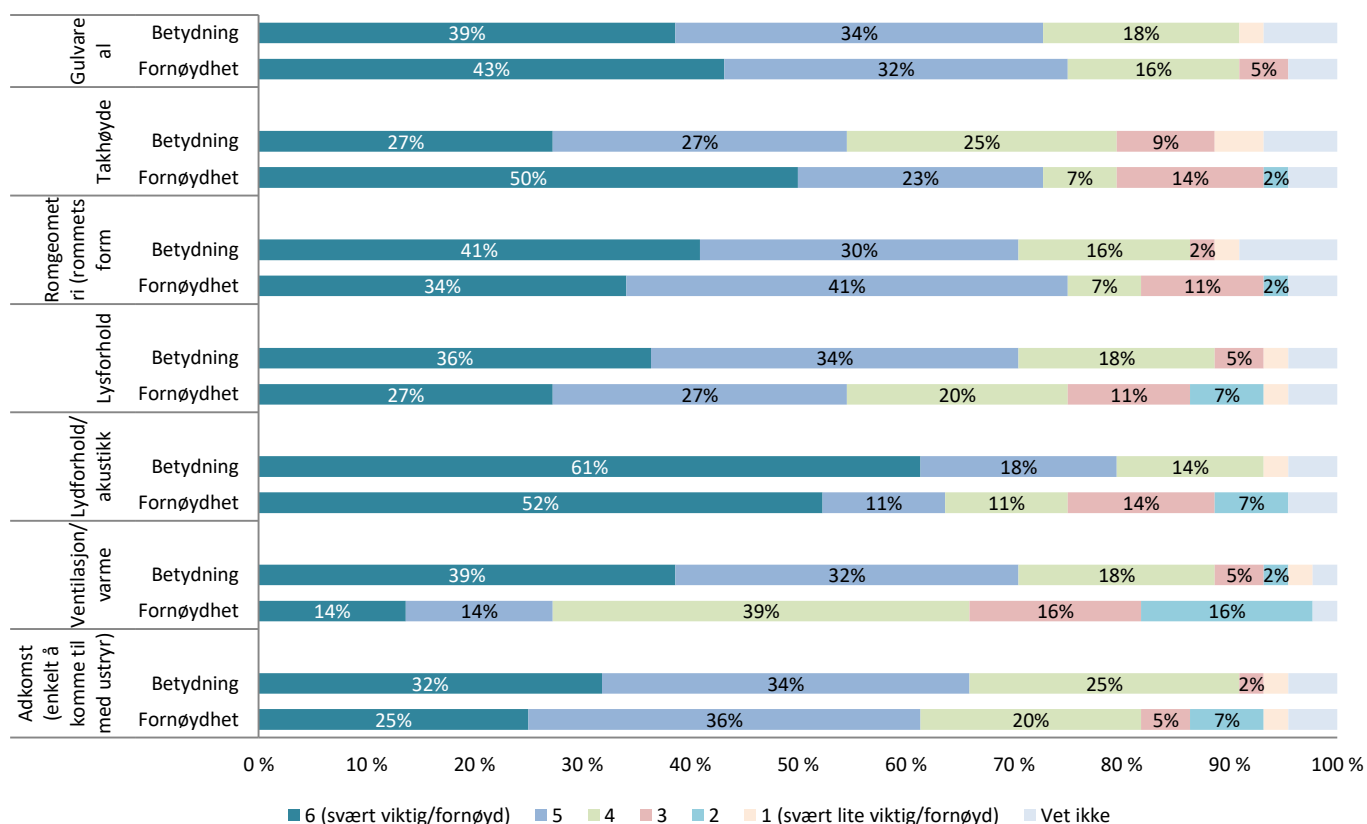
Figur 4.6.7: Hvor fornøyd er dere med fasilitetene?

Respondentene er i all hovedsak fornøyd med fasilitetene de har tilgang til. Det som skiller seg noe ut, er lagerfasiliteter, her er det flere som oppgir å være «middels» fornøyd.

Respondentene som svarer på vegne av lokaler som kombinerer fremføring og studio/øving, blir videre bedt om å gradere viktigheten av, og fornøydheten med en rekke egenskaper. Respondentene er kun bedt om å vurdere betydning og fornøydhet for de delene av lokalet som benyttes til fremføring, da vurderinger for egenskaper tilknyttet studioer og øvingsrom anses ivaretatt av undersøkelsen til musikere.

Figur 4.6.8: Hvordan vurderer du fremføringslokalene med tanke på følgende forhold? Her vil vi at du både skal fylle inn hvor viktig de ulike fasilitetene er for deg (betydning), og hvor fornøyd du er med det lokalet du bruker mest. Du kan svare på en skala fra 1-6, der 1 er svært lite viktig/fornøyd og 6 er svært viktig/fornøyd, eller vet ikke.³⁶ N=44

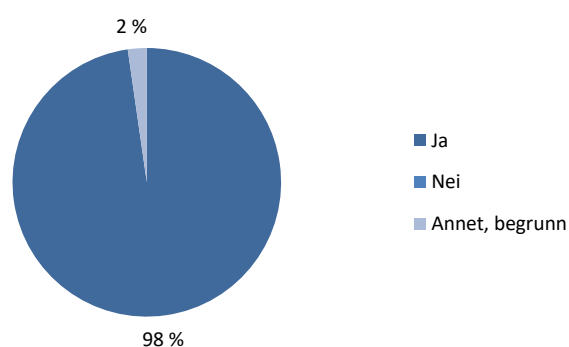

Det er mange av funnene her, som er gjenkjennelige både fra besvarelsene til musikerne, og fra lokalene som kun har fremføringsfunksjon. De viktigste forholdene er akustikk og ventilasjon/varme. Blant disse lokalene oppleves også gulvareal som en meget viktig faktor.

- Lydforhold/akustikk: 79 % har gitt dette skåre 5 eller 6 på betydning, mens 63 % har gitt tilsvarende skåre på fornøydhet.
- Ventilasjon/varme: 71 % har gitt dette skåre 5 eller 6 på betydning, mens kun 28 % har gitt tilsvarende skåre på fornøydhet. Som vi har sett tidligere, er altså dette et sentralt problemområde for feltet.
- Gulvareal: 73 % har gitt dette skåre 5 eller 6 på betydning, mens 75 % har gitt tilsvarende skåre på fornøydhet. Her er det altså stor grad av samsvar mellom betydning og fornøydhet.

³⁶ Prosentandelene for «svært lite fornøyd/viktig» og «vet ikke» er tatt ut av hensyn til leservennlighet.

Figur 4.6.9: Mener du overordnet at lokalene er egnet for musikkfremføring? N=44

Til tross for visse avvik mellom betydning og fornøydhet hva gjelder lokalenes romlige egenskaper, svarer 43 av 44 respondenter, 98 %, at lokalene overordnet sett egner seg for musikkfremføring.

Leieforhold og økonomi

57 % av respondentene oppgir at de eier lokalet, mens 43 % svarer at de leier det. Den største andelen som leier, 42 %, leier på det private markedet. 26 % leier av en organisasjon/stiftelse, mens 21 % leier av kommunen. De resterende 11 % leier enten av statlige aktører eller «andre». 90 % av respondentene vurderer leiekostnadene som akseptable i forhold til betalingsevnen, mens 10 % svarer at leiekostnadene er for høye. Til sammen 84 % av respondentene er enten tilfredse eller svært tilfredse med forutsigbarheten i leieforholdet. 16 % er enten lite eller svært lite tilfredse med forutsigbarheten i leieforholdet.

4.6.3 Kun produksjons- eller øvingslokaler

Til sammen 12 respondenter har svart at lokalene deres består av kun produksjons- og/eller øvingsrom. Det understrekes at dette er et svært tynt datagrunnlag og at en derfor skal være varsom med å lese for mye inn i tallene.

Tabell 4.6.6: Størrelse på produksjons- og/eller øvingslokaler målt i antall rom. N=12

Antall rom	Antall respondenter
1 rom	3
Mellom 2 og 5 rom til sammen	4
Mellom 6 og 15 rom til sammen	3
Mellom 16 og 25 rom til sammen	0
Mer enn 25 rom til sammen	2

Til sammen 10 respondenter svarer at lokalene består av mellom ett og 15 rom. Øvingshotellet og Øveriet oppgir som eneste respondenter, å ha mer enn 25 rom til sammen. 8 lokaler har lagerfasiliteter, 7 har fellesrom/kjøkken og 4 oppgir å ha tilgang på vareheis i lokalet. 3 respondenter har krysset av på «felles innspillingsstudio» og 3 respondenter svarer at lokalet er universelt utformet. Én respondent eier lokalet selv. De øvrige leier. 6 respondenter leier privat, 4 leier av kommunen og én leier av en organisasjon/stiftelse.

5. Scenekunst

Dagens scenekunst er mangfoldig både i sin uttrykksform og kunstneriske praksis. Kunstformen som tidligere var forbeholdt de store scenekunstinstitusjonene eksisterer nå også uavhengig av, og i samarbeid med disse. Profesjonelle scenekunstaktører som virker utenfor de faste institusjonenes rammer kalles ofte det frie feltet.³⁷ Framveksten av frittstående kunstnere og konstallasjoner har skapt nye behov for lokaler både til produksjon og visning av profesjonell scenekunst.³⁸ I forbindelse med Kulturetatens arealbehovkartlegging i 2016 gjennomførte Danseinformasjonen en spørreundersøkelse som indikerer at det er et stort behov for egnede prøvelokaler/produksjonsrom for dansekunstnere i Oslo.³⁹ En mulighetsstudie for Kloden, initiert av Norsk scenekunstbruk, avdekker at dette også er en oppfatning som deles av scenekunstfeltet generelt.⁴⁰ I tillegg til prøvelokaler og produksjonsrom må scenekunstnerne også ha tilgang til egnede steder å vise og formidle arbeidet sitt.

Dette kapittelet består av to hoveddeler. I første hoveddel presenteres resultater fra kunstnerundersøkelsen, der scenekunstnere bosatt i Oslo blir spurt om deres arbeidssituasjon og behov for arbeidslokaler. I kapittelets andre hoveddel dannes et oversiktsbilde over Oslos prøve-/produksjon- og visningslokaler, før deres situasjon og behov belyses når svar fra utsendt spørreundersøkelse presenteres.

5.1 Scenekunstnerne

Scenekunst er en kollektiv kunstform og involverer mange ulike aktører. Med scenekunstnere menes her skuespillere og dukkespillere, sceneinstruktører, scenografer, kostymedesignere og andre teatermedarbeidere, dansekunstnere og koreografer. Ifølge Telemarksforskning er de fleste scenekunstnere kvinner, med unntak av sceneinstruktører. 73 % av scenekunstnerne har høyere kunsthøgskoleutdanning på tre år eller mer.⁴¹

5.1.1 Scenekunstnerne i denne undersøkelsen

Av de totalt 1595 respondentene som besvarte kunstnerundersøkelsen oppga 471 at de hovedsakelig virket som scenekunstnere. Av disse har 352 gjennomført besvarelsen og 119 har avgitt noen svar. Alle svar er inkludert i framstillingen. Da ikke alle har besvart alle spørsmål, så vil N (total) variere når figurer/tabeller presenteres.

Undersøkelsen viser at det er flest kvinner som virker som scenekunstnere i Oslo. Totalt 62 % kvinner og 37 % menn besvarte undersøkelsen. De resterende 5 % identifiserer seg som annet eller ønsker ikke å oppgi. Dette samsvarer med Telemarksforskningens tall på landsbasis.⁴² For dansere og koreografer er andelen kvinner oppe i hele 80 %.

³⁷ Hylland m.fl. (2010,10)

³⁸ Fieldseth (2015,7)

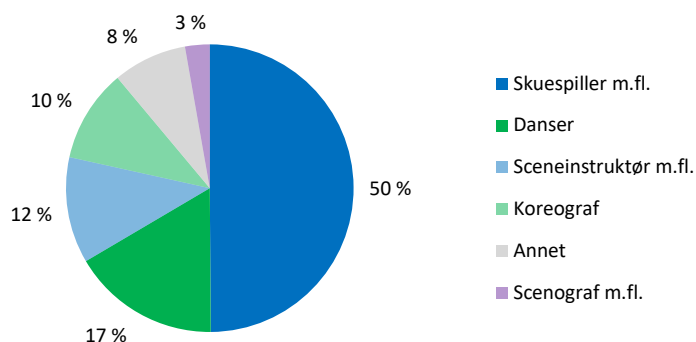
³⁹ Danseinformasjonen (2017)

⁴⁰ Norsk scenekunstbruk (2017)

⁴¹ Heian m.fl. (2015,60)

⁴² Heian m.fl. (2015,60)

Figur 5.1.1: Hva er din hovedbeskjeftigelse? Gruppert N=469

Figur 5.1.1 viser en gruppering av hva respondentene oppgir som sin hovedbeskjeftigelse. Her fremgår det at halvparten av alle som har besvart undersøkelsen er skuespillere. Ut over dette er gruppene relativt likt representert foruten *scenograf m.fl.* som kun utgjør 3 % av besvarelsene. En mulig årsak til lav svarprosent fra denne gruppen kan være at de ikke er organisert i noen av de inkluderte kunstnerorganisasjonene. Av de 8 % som oppgir *annet* svarer flere at de arbeider innenfor flere av kategoriene og derfor har vanskeligheter med å plassere seg. Noen svarer at de arbeider innenfor TV, film og radio, musikkomposisjon, musikkteater eller sang. Andre oppgir å ha andre yrker som sirkusartist, komiker, figurmaker, performancekunstner og pedagog.

De seks grupperingene⁴³ er en sammenstilling av de 13 yrkene respondentene kunne velge mellom i undersøkelsen. Sammenstillingen er gjort for enklere å kunne identifisere variasjoner mellom de ulike gruppene og deres behov.

Av de 471 som besvarte undersøkelsen oppgir 90 % at de svarer på vegne av seg selv som individuell kunstner, mens 9 % har valgt å svare på vegne av et kompani eller en gruppe. 2 % oppgir at de svarer som annet, og nevner at grunnen til dette er at de ønsker å svare på vegne av begge roller.

5.2 Tilgang til prøvelokaler og produksjonsrom

I dette kapitlet undersøkes scenekunstnernes tilgang til prøvelokaler og produksjonsrom for sin kunstneriske virksomhet og hva som eventuelt er årsaken til manglende tilgang.

Med prøvelokale menes her et rom som benyttes i den første fasen av en produksjon hvor man utvikler og utforsker materialet. Her er det vanligvis ikke plass til lysrigg eller større scenografiemeter. Med produksjonsrom menes her et rom som benyttes i siste del av arbeidsprosessen frem mot en forestilling. Scenografi, lys og annen teknikk trekkes inn.

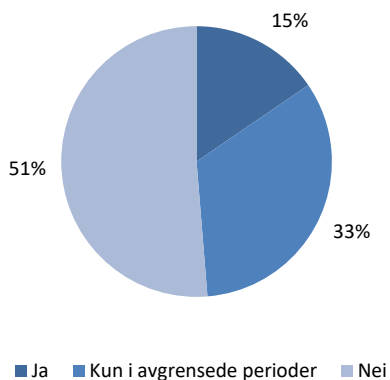
I tillegg til prøvelokaler og produksjonsrom ytres det i undersøkelsens åpne kommentarfelt behov for rom vi ikke behandler i spørreundersøkelsen, som kontor og visningslokaler. Scenografer, som arbeider litt på siden av selve den sceniske aktiviteten, savner lokaler som er bedre egnet for deres bruk. De kommenterer at de ofte jobber i atelier eller har kontorplass, men mangler verksted og rom for å montere.

⁴³ **Skuespiller m.fl.** inkluderer skuespiller (186 respondenter), musikalartist (46) og dukkespiller (2). **Danser** (78 respondenter). **Sceneinstruktør m.fl.** inkluderer sceneinstruktør/teaterregissør (51 respondenter), dramatiker (5) og dramaturg (0). **Koreograf** (49 respondenter). **Annet** (39 respondenter). **Scenograf m.fl.** inkluderer scenograf (8 respondenter), kostymedesigner/teatermedarbeider (4), lysdesigner(1) og lyddesigner(1).

5.2.1 Dekningsgrad

Når scenekunstnerne blir spurt om de har tilgang til prøvelokale/produksjonsrom i Oslo for sin kunstneriske virksomhet svarer halvparten at de ikke har tilgang til denne type lokaler. 33 % svarer at de har tilgang i avgrensede perioder mens kun 15 % har tilgang på fast basis. Resultatet skiller seg ut i forhold til de to andre kunstfeltene i undersøkelsen hvor flertallet oppgir å ha tilgang.

Figur 5.2.1: Har du tilgang på prøvelokale/produksjonsrom i Oslo for din/ditt kompanis kunstneriske virksomhet? N=466

5.2.2 Årsaker til manglende tilgang

Av de 239 som oppgir at de ikke har tilgang svarer 236 på spørsmålet om årsaker til dette. Tabell 5.2.1 viser hvordan feltet har svart som helhet og gruppert etter hovedbeskjeftigelse. I alt viser antallet respondenter som har avgitt svar. Her var det mulig å sette flere kryss.

Tabell 5.2.1: Hvorfor har du/ditt kompani ikke tilgang på prøvelokale/produksjonsrom i Oslo? N=236 Mulig å sette flere kryss.

	Skuespiller m.fl.	Danser	Sceneinstruktør m.fl.	Koreograf	Annet	Scenogra f m.fl.	I alt
Skulle gjerne hatt, men det er for dyrt	80	30	10	13	8	2	61%
Har ikke behov på fast basis	64	8	9	5	5	3	40%
Skulle gjerne hatt, men finner ikke lokale med tilfredsstillende standard	6	5	2	5	3	0	9%
Skulle gjerne hatt, men finner ikke lokale med tilfredsstillende lokalisering	4	2	2	1	1	0	4%
Annet, spesifiser	5	3	0	2	2	0	5%
I alt	138	38	20	19	16	5	236

Som for de andre feltene er det pris som oppgis som hovedårsaken til manglende tilgang.

I tillegg til pris er det samtidig mange som oppgir at de ikke har behov for tilgang til prøvelokale/produksjonsrom på fast basis (40 %). Dette kan ses i sammenheng med at scenekunstnerne arbeider mye prosjektbasert.

Danserne skiller seg allikevel ut som en gruppe som har større behov for prøvelokaler/produksjonsrom på fast basis. Kun 4 av 28 dansere som oppgir å ha tilgang i perioder svarer at de ikke har behov på fast basis. Blant de som ikke har tilgang svarer også kun 8 av 38 at de ikke har behov for dette.

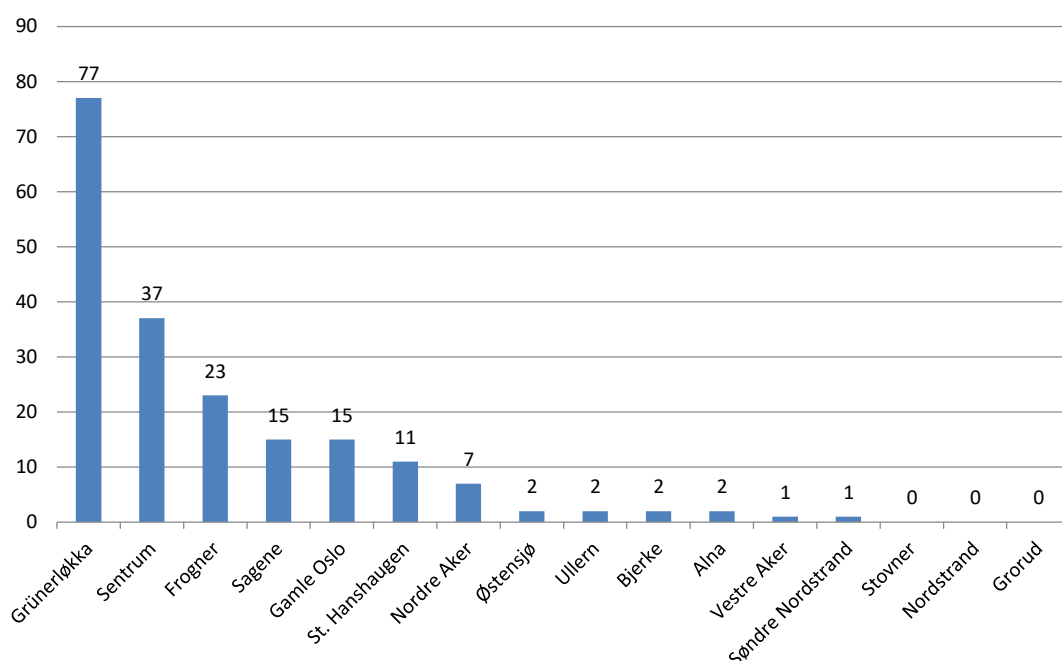
De 155 som oppga at de kun hadde tilgang i perioder fikk tilsvarende spørsmål og også her er hovedårsaken pris. 62 % svarer at de gjerne skulle hatt, men at det er for dyrt. 32 % har ikke behov på fast basis, 17 % finner ikke lokaler med tilfredsstillende standard og 9 % finner ikke lokaler med tilfredsstillende lokalisering.

Også blant de åpne kommentarene uttrykker scenekunstnerne, og særlig dansere, stor mangel på tilgang både til prøvelokaler og produksjonsrom. De nevner at lokalene som finnes i tillegg ofte er fullbooket langt frem i tid, og at det i særskilt stor grad gjelder produksjonsrom.

5.3 Prøvelokalene og produksjonsrommenes beliggenhet

I undersøkelsen ber vi respondentene oppgi de tre prøvelokalene/produksjonsrommene de bruker mest. Scenekunstnerne har til sammen opplyst om adresse for 195 lokaler. Da dette også inkluderer eventuelle duplikater vil det reelle antallet prøvelokaler/produksjonsrom i Oslo være langt lavere. Se *Vedlegg 1-Tabell C* for reelle tall.

Figur 5.3.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet:- Postnummer. Gruppert. 195 lokaler totalt

Figur 5.3.1 viser hvilke bydeler der flest scenekunstnere oppgir å ha sine arbeidslokaler. Som for de andre feltene er det klart størst konsentrasjon av prøvelokaler/produksjonsrom i bydel Grünerløkka. Settes dette i sammenheng med bakgrunnsinformasjonen om kunstnerne ser vi også at det er der flest scenekunstnere er bosatt.

Da de blir bedt om å oppgi lokaltype for de tre lokalene de bruker mest avgis det svar for 311 lokaler. Av disse er 195 prøvelokaler, 80 både prøvelokaler og produksjonsrom og 36 produksjonsrom.

Tabell 5.3.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet:- Adresse, - Navn. Gruppert

Bydel	Adresse	Navn	Respondenter
Grünerløkka	Hovinveien 1, 0576	Tøyen Trafo, Oslo teatersenter	60
Frogner	Bogstadveien 49, 0366	Scenehuset	38
Grünerløkka	Marstrandgata 8, 0566	Rom for dans	37
Grünerløkka	Trondheimsveien 2, 0560	Øvingshotellet, Riksscenen, Schous kulturstasjon, Subsdans	32
Sentrum	Welhavensgate 1, 0166	Norsk skuespillersenter, Norsk skuespillerforbund	22
Sagene	Vogtsgate 64, 0477	Sorialab, Torshovloftet	14
Nordre Aker	Kjelsåsveien, 0491	Frysja	13
Sentrum	Hausmannsgate 34, 0182	Hausmania, Grusomhetens teater	10
Gamle Oslo	Kirsten Flaggstad plass 1, 0150	Den norske opera & ballett	10
Sentrum, St. Hanshaugen, Sagene	Rosenkrantzgt. 10, 0159 Akersgata 38, 0180 Torshovgata 33, 0474	Oslo nye teater: Hovedscenen, Centralteateret, Teaterkjeller'n, Trikkehallen	18

I Tabell 5.3.1 fremstilles de ti mest brukte lokalene av de som besvarte undersøkelsen. Informasjonen er sammenstilt og gruppert etter bydel. Som det fremgår her kan det se ut til at undersøkelsen i hovedsak har nådd ut til de som ikke arbeider ved institusjonene; altså det frie feltet.

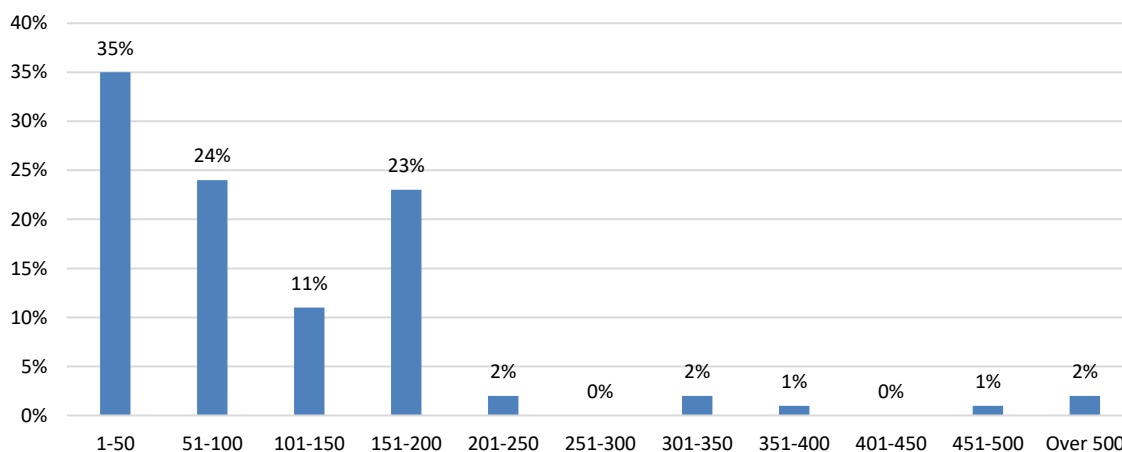
I tillegg til disse oppgir flere å benytte eget hjem som arbeidslokale. Dette gjelder særlig skuespillere. Andre sier at de i mangel på lokaler i Oslo velger å pendle til nærliggende kommuner eller benytter seg av gjesteopphold i distriktene eller i utlandet.

5.4 Prøvelokalenes og produksjonsrommenes størrelse og fasiliteter

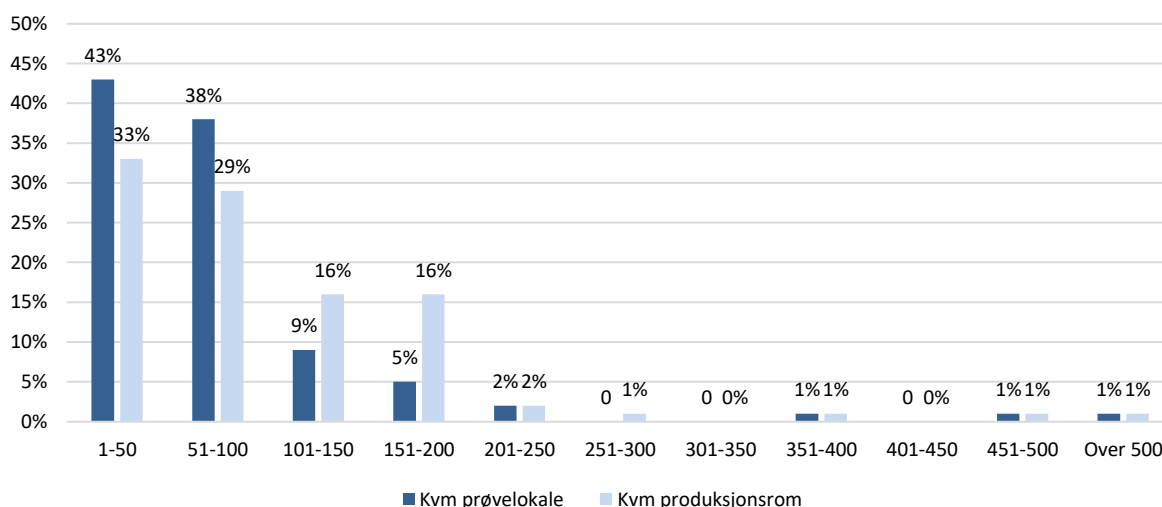
5.4.1 Areal og arealbehov

Scenekunstnerne oppga omtrentlig areal for 176 lokaler. Figur 5.4.1 er en fremstilling av lokalenes størrelse oppgitt i intervaller på hele 50 fra 1-50 kvm. osv. Som det fremgår av figuren har flest prøvelokaler/produksjonsrom (35 %) et areal på mellom 1 og 50 kvm. Nesten ingen har tilgang på lokaler over 200 kvm.

Figur 5.4.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet:- Ca. areal (kvm). Gruppert. Tall i prosent. 176 lokaler totalt

Figur 5.4.2: Dersom du kan definere det, vennligst oppgi ca. areal som du mener kreves for å være et funksjonelt prøvelokale/produksjonsrom for din/ditt kompanis kunstneriske virke? Gruppert. Tall i prosent. N=284 prøvelokale, N=152 produksjonsrom

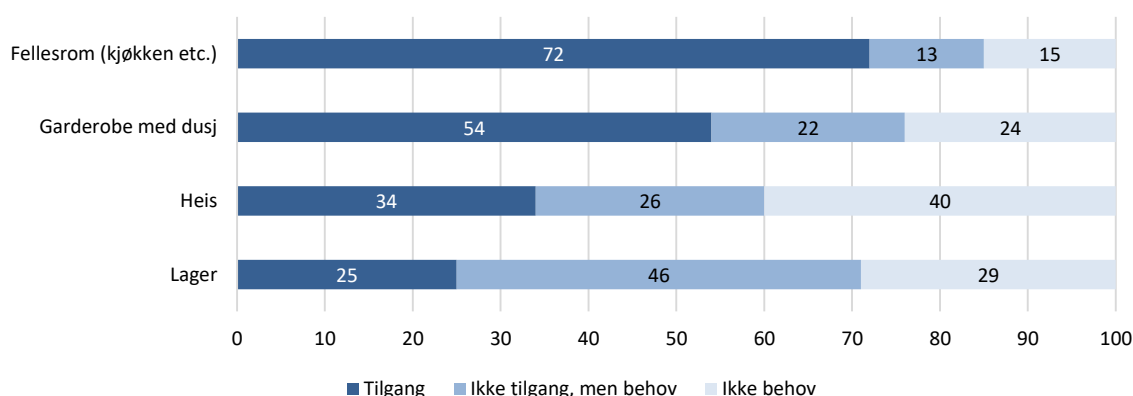

Når vi sammenligner arealet scenekunstnerne har tilgang til i dag med størrelsen de mener kreves for å være et funksjonelt prøvelokale/produksjonsrom ser det ut til at scenekunstnerne er tilfreds med forholdene. Det er gjennomgående behov for større produksjonsrom enn prøvelokaler, som er naturlig i forhold til hvilken funksjon rommene skal ha. Funnene må likevel nyanseres i forhold til de ulike gruppene av scenekunstnere. Det er kun blant skuespillerne at flest opplever at 1-50 kvm er en funksjonell størrelse på et prøvelokale. Med den høye andelen skuespillere som har besvart kan det derfor ikke sies at 1-50 kvm er den mest funksjonelle størrelsen for feltet som helhet. Blant kommentarene nevnes det i tillegg av flere at det vanskelig lar seg gjøre å oppgi arealet de har behov for da det vil variere fra produksjon til produksjon, i hvilken fase de er i arbeidet og hvilken økonomi som følger med prosjektet de er i gang med. Dette beskrives også som et problem i Danseinformasjonsundersøkelse som ble sendt til danserne i 2016. Der svarer danserne at de ofte jobber i for små studioer og at den mest ettertraktete størrelsen er mellomstore studioer på 200-300 kvm.

5.4.2 Fasiliteter

Med utgangspunkt i lokalet de bruker mest blir respondentene bedt om å oppgi hvilke fasiliteter de har tilgang til. Dette gjelder fasiliteter som lager, heis, garderobe med dusj og fellesarealer.

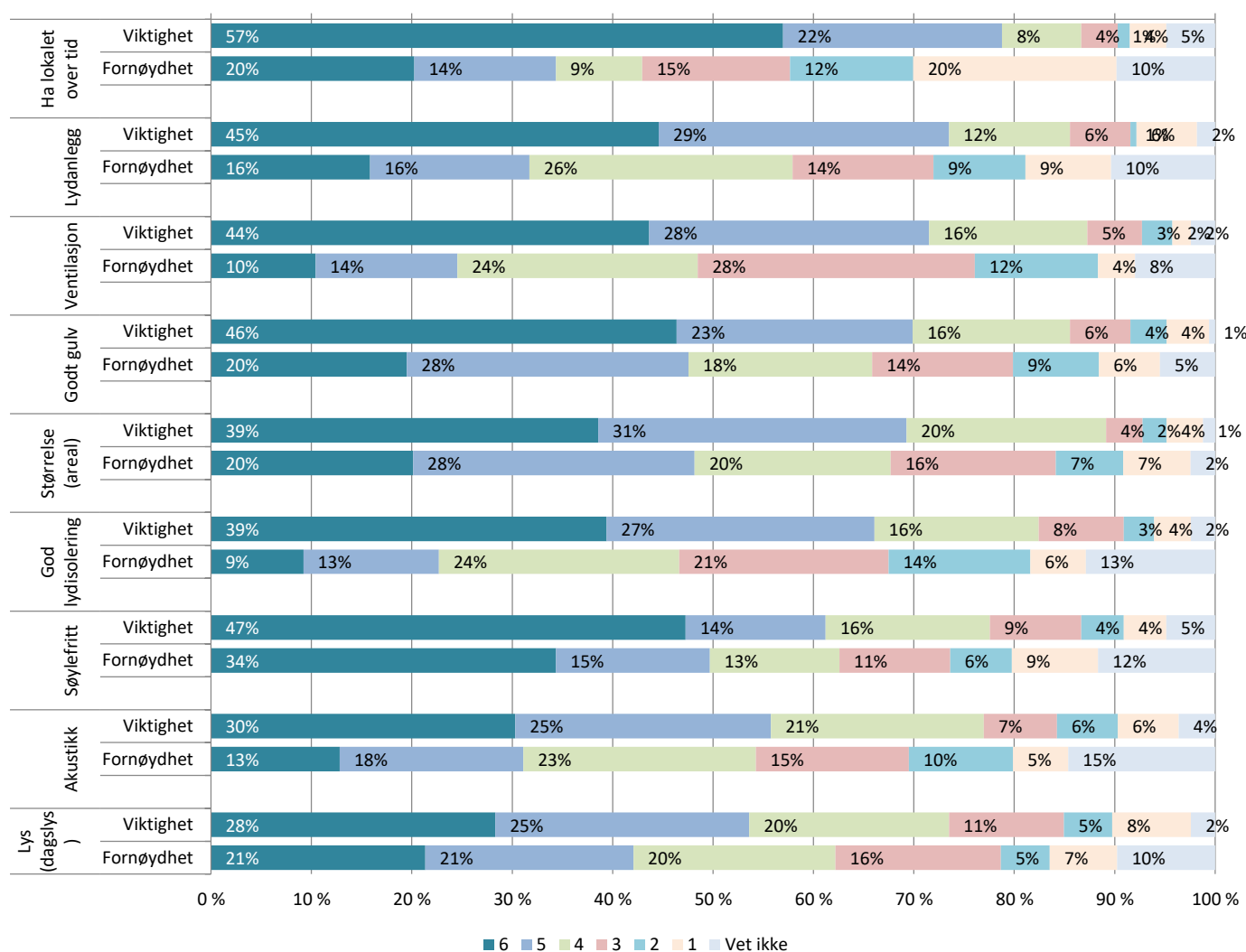
Figur 5.4.3: Kryss av for om du/ditt kompani, i det lokalet du/dere bruker mest, har tilgang til følgende: N=182

Det viser seg at scenekunstnerne har god tilgang til fellesrom og garderobe, men som de andre feltene mangler lagerfasiliteter. Hele 46 % svarer at de har behov for dette. I tillegg svarer nesten 50 % av de som oppgir å ha tilgang at de er lite eller svært lite fornøyd med fasiliteten (N=46). Dansere og skuespillere oppgir å ha et noe mindre behov for lager enn de andre scenekunstgruppene. Dette kommer nok av at de ikke har like stort behov for å lagre plasskrevende utstyr. Foruten lager er scenekunstnerne relativt fornøyd med fasilitetene de har tilgang til.

Respondentene blir også bedt om å vurdere ulike forhold ved prøvelokalet/produksjonsrommet; både hvor viktig de ulike forholdene er og i hvor stor grad de er fornøyd med forholdene i dag. De kunne svare på en skala fra 1 til 6, der 1 er svært lite viktig/fornøyd, og 6 er svært viktig/fornøyd. I Figur 5.4.4 fremstilles svarene samlet.

Figur 5.4.4: Hvor viktig er dette forholdet for ditt kunstneriske virke?/ Hvor fornøyd er du med disse forholdene i dag? Tall i prosent. N=165

De viktigste forholdene for scenekunstnerne er (gradert): Å kunne disponere lokalet over tid, lydanlegg, ventilasjon og godt gulv. Størrelse, god lydisolering og søylefritt er også viktige forhold. Foruten godt gulv er dette også forholdene der det er størst misforhold mellom viktighet og fornøydhet. Lydisolering er forholdet scenekunstnerne oppgir å være minst fornøyd med.

- Å kunne disponere lokalet over tid: 79 % gir viktigheten av dette forholdet en skåre på 5 eller 6. Kun 34 % gir en skåre på 5 eller 6 når de blir spurt hvor fornøyd de er med forholdet i dag. Senere i undersøkelsen kommenterer mange temaet og ønsker bedre muligheter for å disponere lokalet over tid særlig med tanke på å slippe å rigge opp og ned utstyr mellom hver gang de benytter lokalet. Resultatet er naturlig å se i sammenheng med behovet for lager, da det blir nødvendig å oppbevare utstyr mellom leieperiodene.
- Lydanlegg: 74 % gir viktigheten av dette forholdet en skåre på 5 eller 6. Forholdet er særlig viktig for dansere og koreografer. Kun 32 % gir en skåre på 5 eller 6 når de blir spurt hvor fornøyd de er med forholdet i dag.
- Ventilasjon: 72 % gir viktigheten av dette forholdet en skåre på 5 eller 6. Forholdet er særlig viktig for danserne. Kun 24 % gir en skåre på 5 eller 6 når de blir spurt hvor fornøyd de er med forholdet i dag.
- Godt gulv: 69 % gir viktigheten av dette forholdet en skåre på 5 eller 6. Krysser vi resultatet opp mot de ulike scenekunstgrupperingene er godt gulv av særlig stor betydning for dansere og koreografer. 72 % av danserne (32 respondenter) og 73 % av koreografene (22 respondenter) gir dette forholdet 6.
- God lydisolering: Kun 22 % gir dette forholdet en skåre på 5 eller 6 når de blir bedt om å vurdere hvor fornøyd de er med forholdet i dag.

5.4.3 Generell egnethet og bruk

Av i alt 162 respondenter opplever 63 % at lokalet de bruker mest er egnet for deres kunstneriske virke. 24 % svarer at de ikke opplever det som egnet og 13 % svarer annet. De som svarer annet synes lokalet er ok, men at det grunnnet forhold knyttet til tilgjengelighet, standard og pris, ikke er optimalt.

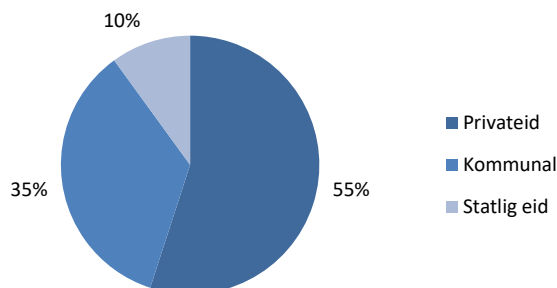
Scenekunstnerne oppgir at de i gjennomsnitt bruker ca. 15 uker per år i prøvelokaler og ca. 10 uker per år i produksjonsrom (N=155). Når vi spør om de ville brukt mer tid i prøvelokaler og produksjonsrom dersom de hadde tilgang svarer hele 70 % ja. 6 % svarer nei, mens 24 % oppgir at spørsmålet ikke er relevant fordi forholdene er tilfredsstillende.

Foruten enkeltstående prøverom og produksjonslokaler foreslås det blant flere i kommentarene et samlet sted for scenekunstnere i Oslo der de har tilgang på de lokalene og fasilitetene de trenger samlet under ett tak. Dette gjelder prøvelokaler og produksjonsrom med mulighet for ulike leieavtaler, med nærhet til fasiliteter som lager og verksted, og muligheter for å leie nødvendig utstyr. Det er også ønskelig med kontorfellesskap og visningslokale i tilknytning til dette. Bakgrunnen for ønsket er tilgjengelighet, fellesskap, kompetanseutveksling og stabilitet. Muligheter for gjesteopphold for scenekunstnere i etableringsfasen og utveksling mellom internasjonale aktører nevnes også som et ønske.

5.5 Leieforhold og økonomi

5.5.1 Leieforhold

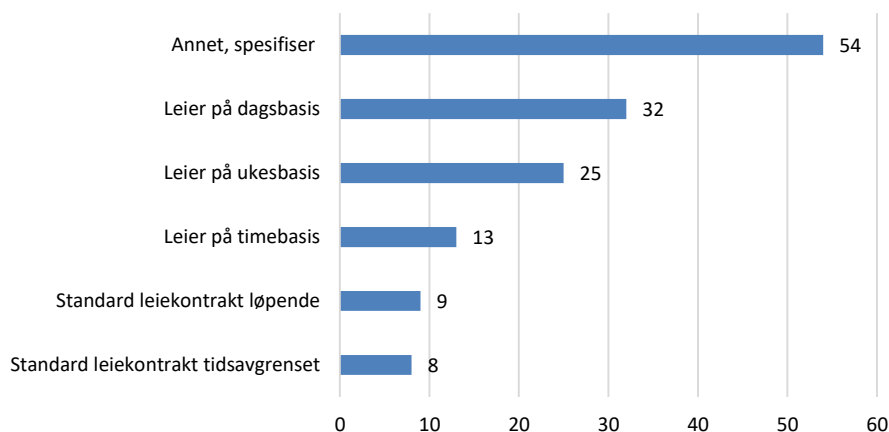
Figur 5.5.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet - Privateid/kommunalt/statlig eid.

Da respondentene i undersøkelsen ble bedt om å oppgi informasjon om de tre lokalene de bruker mest, ble de også spurt om eieform. Her ble svar avgitt for til sammen 275 lokaler. Dette er altså et antall som er langt større enn det reelle antallet lokaler som finnes, da dette er summen av alle lokaler respondentene til sammen har oppgitt, inkludert duplikater. Over halvparten av lokalene som oppgis mest brukt av scenekunstnerne, er privateid. 35 % er kommunalt eid, og 10 % er statlig eid.

Scenekunstnerne er videre spurt om de leier på dagsbasis, ukesbasis, timesbasis, har standard løpende eller tidsavgrenset leiekontrakt. Svarene ses i Figur 5.5.2.

Figur 5.5.2: Hva slags leieforhold/kontrakt har du, ift det lokalet du/dere bruker mest? N=141

På spørsmål om leieforhold, svarer den største andelen av scenekunstnerne *annet*. Hovedårsaken til dette, i følge de åpne kommentarene, er at respondentene er ansatt ved en institusjon eller skole og derfor har gratis tilgang til lokaler der de jobber. Andre oppgir at de låner av andre, får gratis tilgang ved å være medlem i ulike fellesskap, som for eksempel et kompani, eller arbeider i eget hjem.

Foruten andre årsaker har scenekunstnerne generelt korte leieforhold. De leier seg stort sett inn på dags- eller ukesbasis og kun 13 av de 141 som besvarte spørsmålet har standard leiekontrakter. Her skiller scenekunstfeltet seg fra det visuelle kunstfeltet og musikkfeltet.

Når respondentene blir spurt om de er tilfreds med forutsigbarheten i leieforholdet svarer 32 % at de er tilfreds med leieforholdet (N=139). 29 % oppgir verken/eller, 18 % er lite tilfreds, 13 % er svært

tilfreds og 7 % er svært lite tilfreds. Respondentene blir også gitt muligheten til å begrunne svaret sitt. Her nevner flere at det ikke er forutsigbarheten i selve leieforholdet som er problematisk men at det kreves at man booker langt frem i tid for å få tilgang. I påvente av søknadsmidler kan scenekunstnerne bli stående uten lokaler til å forberede utstillingen det er satt dato for.

5.5.2 Pris og betalingsevne

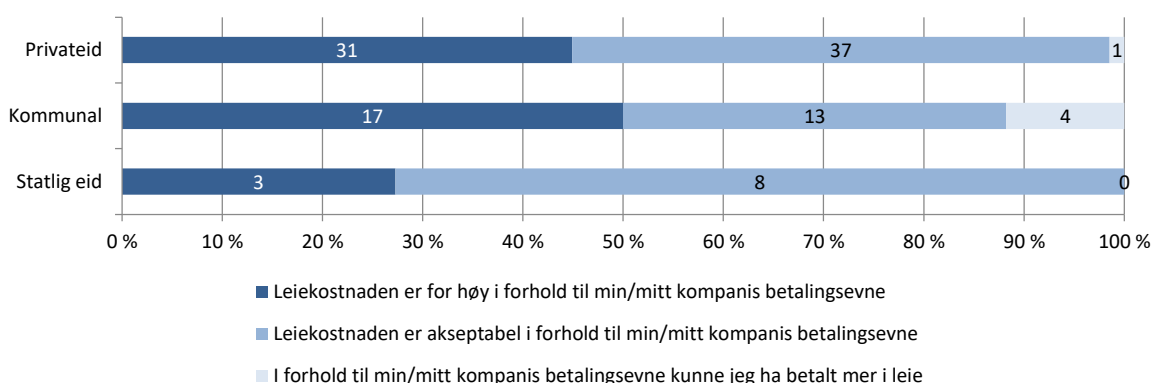
I undersøkelsen ble scenekunstnerne bedt om å oppgi pris for det leieforholdet som gjelder for det lokalet de bruker mest. Spørsmålet var valgfritt å besvare. Respondentene ble også bedt om å oppgi maksgrensen for hva de er villig å betale for et prøvelokale/produksjonsrom. Dette er selvfølgelig vanskelig å anslå da det vil variere ut fra prosjektmidlene de til enhver tid har. Spørsmålet er allikevel inkludert i analysen for å gi en viss pekepinn.

Tabell 5.5.1: Hvor mye betaler du/ditt kompani for leie av det rommet du/dere bruker mest? Gitt at et lokale oppfyller alle kriterier du mener bør være oppfylt for ditt eller ditt kompanis kunstneriske virke, hva er maksgrensen for hva du/dere er villig til å betale for et prøvelokale/produksjonsrom?

		Gjennomsnitt	Respondenter
Halv dags leie	Betaler i dag	594	48
Dagsleie	Betaler i dag	1167	59
	Maksgrense Prøvelokale	593	226
	Maksgrense Produksjonsrom	959	116
Ukesleie	Betaler i dag	4918	52
	Maksgrense Prøvelokale	3185	241
	Maksgrense Produksjonsrom	4512	126
Månedslleie	Betaler i dag	13058	64

Tabell 5.5.1 viser at scenekunstnerne gjennomgående betaler noe mer enn de oppgir som sin maksgrense. Når de blir bedt om å vurdere leiekostnaden i forhold til egen/ eller kompaniets betalingsevne svarer 53 % at leiekostnaden er akseptabel (N=148). Dette er den laveste andelen blant de tre kunstfeltene. Ellers svarer 43 % at leiekostnaden er for høy og 4 % svarer at de kunne betalt mer i leie. Det er også gjennomgående for tilbakemeldingene i undersøkelsen at lokalene oppleves som for dyre.

Figur 5.5.3: Hvordan vurderer du leiekostnaden i forhold til egen/kompaniets betalingsevne i det lokalet du/dere bruker mest? Krysset med informasjon om eieforhold i det lokalet de bruker mest. N=114

Figur 5.5.3 viser vurdering av leiekostnad i forhold til eieform oppgitt i lokalet de bruker mest. Når det gjelder respondenter som oppgir at lokalet de bruker mest er statlig eid, er de så få at det er

problematisk å gjøre vurderinger ut fra dette. Når det gjelder forholdet mellom kommunalt eide og privat eide lokaler er datagrunnlaget også begrenset, men det ser ikke ut til å være noen prismessig fordel for scenekunstnerne å ha tilhold i kommunalt eide lokaler.

Høy etterspørsel av lokaler i et presset marked samt de økonomiske betingelsene for feltet er nok en direkte årsak til at lokalene oppleves for dyre. Dansere har en gjennomsnittlig inntekt fra sitt kunstneriske arbeid på 108 000 kr i året, og kommer sammen med de visuelle kunstnerne dårligst ut blant alle kunstnergrupper hvor gjennomsnittet er 186 000 kr⁴⁴.

5.6 Oslos prøve-/produksjon- og visningslokaler

I denne andre delen av hovedkapitlet om scenekunst vil vi se nærmere på lokalene som scenekunstnerne benytter i sitt virke.

For scenekunstfeltet skilles det ofte mellom programmerende og produserende scener. En programmerende scene lager ikke forestillinger selv, men inviterer eksterne grupper til å presentere sine produksjoner hos dem. Dansens hus er en slik scene i Oslo. En produserende scene har egen produksjon og egne ansatte som hovedsakelig er tilfellet for alle Oslos teatre. Dansekunstnerne har kun én slik scene, Den Norske Opera & Ballett. Samarbeidet mellom de produserende scenene og det frie feltet er fremdeles i startgropa så det er avgjørende for det frie feltet å bli antatt av en programmerende scene eller etablere egne visningssteder for å få vist arbeidet sitt. I tillegg til faste steder er arrangementer, festivaler og kulturpolitiske initiativ som Den kulturelle skolesekken viktige visningsarenaer for det frie feltet.⁴⁵ Produksjoner fra disse gruppene utgjør i dag hoveddelen av scenekunsttilbudet i DKS.⁴⁶ Det kan dermed antas at om ikke kunstnerne er ansatt ved en institusjon eller inngår i et samarbeid med disse, vil det være et stort behov for steder til øving og produksjon - et behov som i lys av hovedfunnene i kunstnerundersøkelsen ikke ser ut til å være tilstrekkelig dekket.

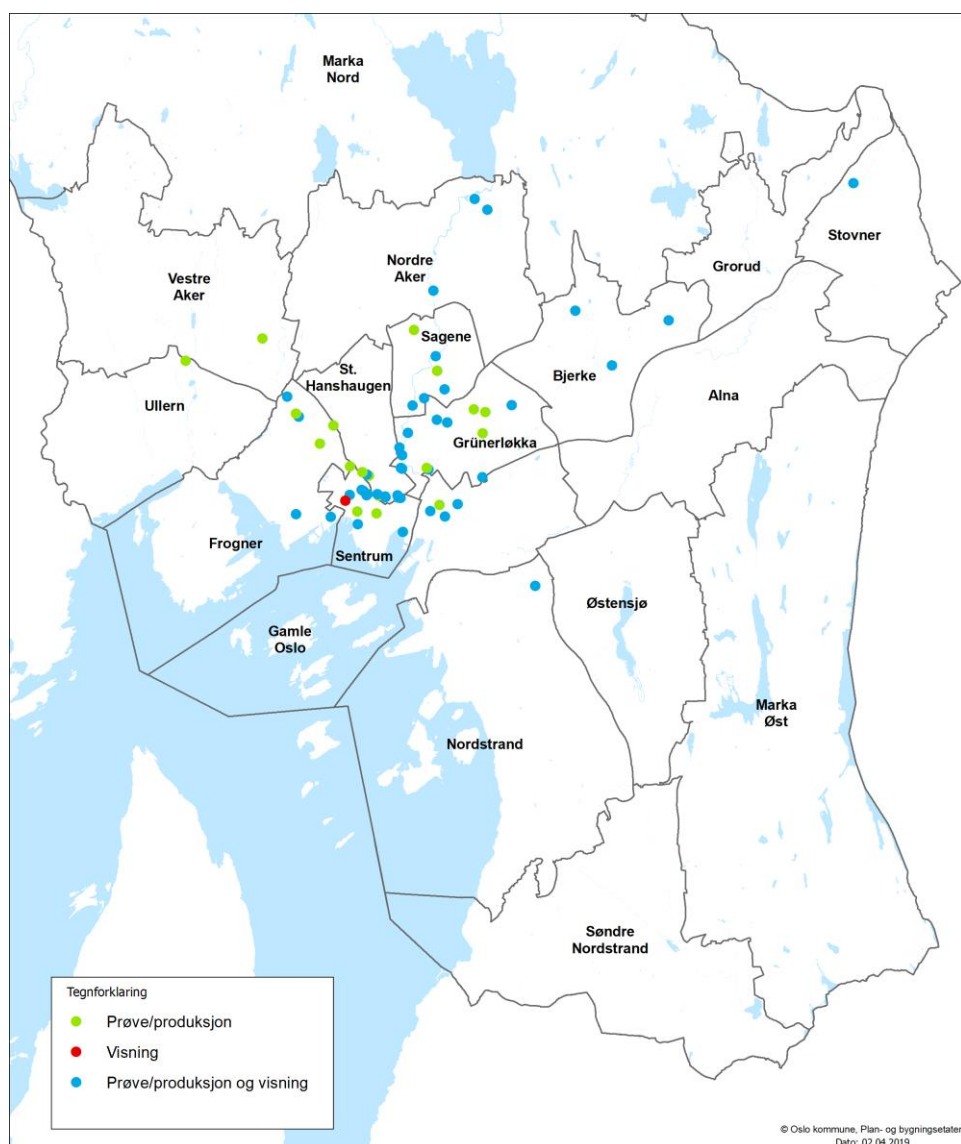
Figur 5.6.1 viser et kart med geografisk plassering for lokalene som er identifisert i kartleggingen. Av 64 identifiserte lokaler er 19 prøverom/produksjonslokaler, 1 visningsrom og 44 både prøve-/produksjon og visningsrom. En total oversikt over alle lokalene ses i *Vedlegg 1-Tabell C*. Listen rommer både store nasjonale scenekunstinstitusjoner, ulike teatre, scener og skoler samt andre prøverom/produksjonslokaler.

⁴⁴ Heian m.fl. (2015), 66

⁴⁵ Fieldseth (2015)

⁴⁶ NOU:2013:4 (2013)

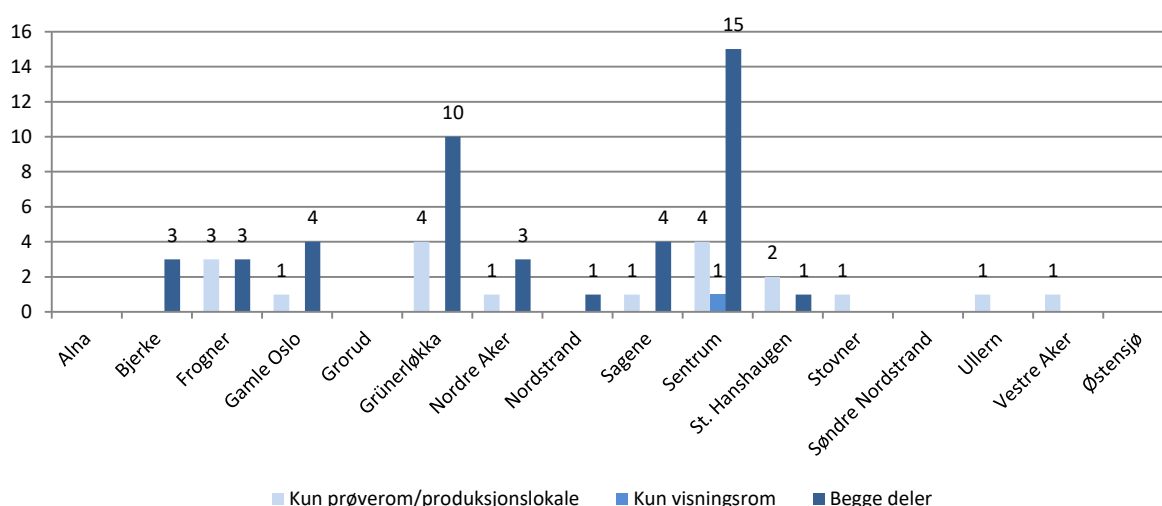
Figur 5.6.1: Kart over lokaler for scenekunst i Oslo. 64 lokaler totalt

Som kartet viser, har scenekunstfeltet i enda større grad enn de andre kunstfeltene, enn konsentrasjon av lokaler i indre by. Det er svært få lokaler som er tilrettelagt for scenekunstfeltet i ytre by. Det er også langt færre lokaler enn på de andre to kunstfeltene. Dette handler nok i stor grad om at scenekunst som kollektiv kunst har behov for større samlede arealer og fasiliteter, og at man ikke på samme måte som på det visuelle kunstfeltet og musikkfeltet kan ha mange mindre, enkeltstående produksjonsrom.

Figur 5.6.2 viser fordelingen av lokaler mellom bydeler, og type lokaler.

Figur 5.6.2: Beliggenhet lokaler for scenekunst. Gruppert etter bydel og type lokale. Totalt antall lokaler = 64

Den største konsentrasjonen av lokaler for scenekunst finner vi i sentrum etterfulgt av bydel Grünerløkka hvor også flest kunstnere oppgir å ha sine arbeidslokaler.

For å kartlegge lokalene nærmere, ble det også gjennomført en undersøkelse til lokalene. På tidspunktet undersøkelsen ble sendt ut, var det kartlagt 53 steder. Av disse fullførte 32 respondenter undersøkelsen, mens 10 respondenter avga noen svar. Alle svar er inkludert i framstillingen. Videre fikk respondentene valget mellom å plassere lokalet innenfor én av tre kategorier. Her identifiserte 10 seg som kun prøverom/produksjonslokale, 1 som kun visningslokale og 31 seg som begge deler. Da det kun er ett lokale som har oppgitt kun å være visningslokale tas denne ikke med i framstillingen.

I de kommende underkapitlene vil funnene fra denne undersøkelsen presenteres. Tabell 5.6.1 viser hvordan respondentene besvarer spørsmålet om hva slags driftsmodell som passer best for deres virksomhet.

Tabell 5.6.1: Vennligst kryss av for den driftsmodellen som passer best: N=42

	Respondenter	Prosent
Statlig (Hovedsakelig finansiert over statlige budsjetter)	10	24 %
Kommunal (Hovedsakelig finansiert over kommunale budsjetter)	6	14 %
Kommersiell (Hovedsakelig finansiert gjennom salg og billettinntekter)	13	31 %
Ikke-kommersiell (Hovedsakelig finansiert gjennom offentlige og private støttemidler, fond og prosjektmidler)	2	5 %
Egenorganisert/kunstnerdrevet (Hovedsakelig finansiert gjennom offentlige prosjektmidler og dugnad)	3	7 %
Annet. Spesifiser:	8	19 %
<i>I alt</i>	42	100 %

Av de som har besvart undersøkelsen viser tabellen at det er flest statlige og kommersielt driftede lokaler for scenekunst i Oslo. De statlig finansierte er i hovedsak nasjonale og regionale scenekunstinstitusjoner. De kommersielle i hovedsak danseskoler og scener. Det forholdsvis lave antallet ikke-kommersielle eller egenorganiserte/kunstnerdrevne lokaler, gjør at scenekunstheltet skiller seg noe fra musikkfeltet og det visuelle kunstfeltet.

5.6.1 Prøverom/produksjonslokale og visningsrom

31 av 42 respondenter oppgir å ha både prøve-/produksjon- og visningslokaler og utgjør med dette størstedelen av de som besvarte undersøkelsen. Funn fra deres besvarelser presenteres i det følgende.

Størrelse og antall rom

Tabell 5.6.2:- Ca. kvm totalt. Gruppert. N=24

Antall kvm totalt: prøve-/produksjon og visningslokaler	Respondenter
1-100kvm	1
101-200kvm	5
201-500kvm	6
501-1000kvm	6
Over 1000	6

Det er stor variasjon i størrelse blant stedene som har besvart. Ikke alle respondenter har oppgitt areal, det forklarer at N kun er 24 her. Minste observasjon gjort er 80 kvm og største 28 000 kvm når vi ber respondentene oppgi ca. areal som benyttes til de ulike formålene. Tabell 5.6.2 viser en gruppering av totalt oppgitt areal og hvordan stedene fordeler seg mellom disse. Da de senere i undersøkelsen blir spurt hvor fornøyd de er med størrelsen på lokalet svarer de fleste at de er fornøyd med deres lokaler (N=23). Respondentene blir også spurt hvilken størrelse som kreves for at et visningsrom skal være funksjonelt. Fra de 13 som besvarte spørsmålet gis det ikke noe entydig svar, men de oppgir alt fra 60 til 500 kvm. Det er tydelig vanskelig å skulle anslå størrelsen på generelt grunnlag, noe som også bekreftes i kommentarene. 12x14m (168 kvm) og høyt under taket nevnes allikevel som en god form på et dansestudio. En moderne teaterscene oppgis til 500kvm, men at det kreves en rekke støttefunksjoner for at scenen skal være funksjonell. Et anslag på dette settes i en kommentar til 1500 kvm.

Tabell 5.6.3: Antall rom totalt. Gruppert. N=26

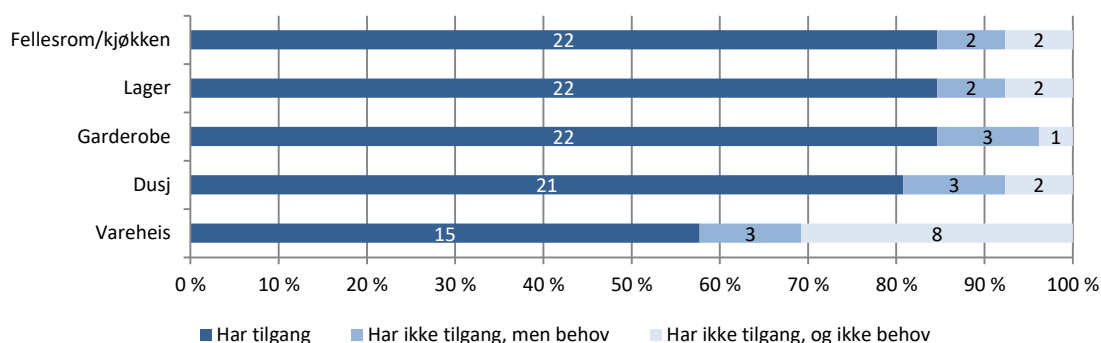
Antall rom totalt: prøve-/produksjon og visningslokaler	Respondenter
1	7
2-5 rom	10
6-10 rom	2
10-20 rom	3
Over 20 rom	4

Som det fremgår av Tabell 5.6.3 disponerer 17 av 26 steder mellom 1 og 5 rom til de ulike formålene. Av disse har alle rom som benyttes til en kombinasjon av alle formål. 7 oppgir å ha rom som kun benyttes til prøver, 4 har rom kun for produksjon og 5 har rom kun for visning. Blant kommentarene senere i undersøkelsen ser det ut til å være behov for bedre tilgang til produksjonslokaler. En større aktør nevner at de leier eksterne lokaler for å få dekket behovet. En annen sier at de opplever pågang fra frie grupper som ønsker å leie lokalets produksjonsrom i mangel av andre muligheter.

Fasiliteter og egenskaper

I Figur 5.6.3 vises respondentenes svar angående hvilke fasiliteter de har tilgang til og/eller behov for.

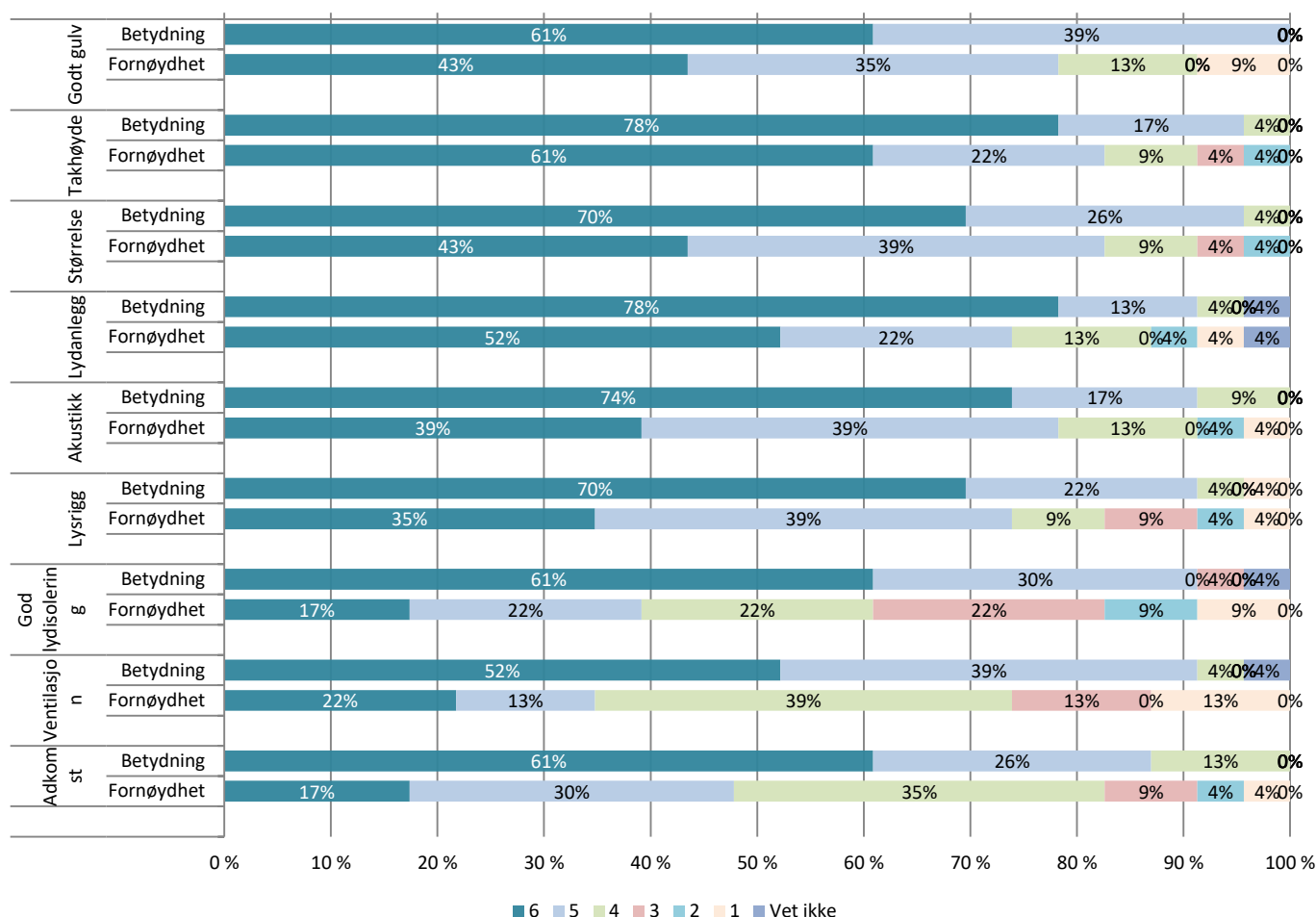
Figur 5.6.3: Vennligst kryss av for om lokalet inneholder følgende rom og fasiliteter: N=26

De aller fleste har tilgang til nødvendige fasiliteter i sine lokaler og over halvparten er svært fornøyd eller fornøyd med fasilitetene de har tilgang til. Dette gjelder imidlertid ikke for lagerfasilitetene der kun 4 av 22 er fornøyd eller svært fornøyd. Tendensen er noe lik det vi ser i kunstnerundersøkelsen der lager er fasiliteten de er minst fornøyd med. Ser vi på avgitte kommentarer synes grunnen til den manglende tilfredsheten å være at lagrene oppleves som for små. Både større og mindre aktører ønsker seg større lagerplass.

Stedene blir også bedt om å vurdere ytterligere forhold ved lokalet. I den påfølgende figuren vises svarene samlet.

Figur 5.6.4: Hvordan vurderer du visningslokalene med tanke på følgende forhold? Her vil vi både at du graderer betydning av forholdet på en skala fra 1 til 6, der 1 er svært lite viktig, og 6 er svært viktig, samt angir hvor fornøyd du er med denne fasiliteten/egenskapen i lokalet i dag på en skala fra 1 til 6 der 6 er svært fornøyd, og 1 er svært lite fornøyd. N=23

Figur 5.6.4 viser at samtlige forhold er av stor betydning for stedene. Godt gulv, takhøyde og størrelse skårer aller høyest, da 96 % til 100 % har gitt disse forholdene 5 eller 6. Det er størst misforhold mellom betydning og fornøydhet ved forholdene lydisolering og ventilasjon. Kun 35 % gir forholdet en skåre på 5 eller 6 når de blir bedt om å vurdere fornøydhet ved ventilasjon. 39 % gir lydisolering tilsvarende.

For å gjøre figuren mer lesbar er forholdene med lavest score tatt ut av fremstillingen. Dette gjelder (gradert etter viktighet, der andel prosent har gitt 5 eller 6): Søylefritt og blendbarhet (74 %), foajè (70 %), Prosjektor og skjerm/monitor (65 %) og Lys (dagslys) (52 %). Som det fremgår av prosenten er dette allikevel forhold som anses som viktige.

I undersøkelsen ble respondentene gitt mulighet til å kommentere lokalets egenskaper, fasiliteter og andre udekkede behov. Her oppgir flere av stedene at lokalene de benytter har behov for generelt vedlikehold og oppussing. Noen også ombygging og konstruksjonsmessige utbedringer. Det kan se ut til at områdene for scenekunstnerne selv er de som har størst behov for utbedringer mens visningslokale og publikumsfasiliteter er gode. Når respondentene blir spurt om de overordnet synes at lokalene egner seg som visningslokaler svarer nemlig 22 av 23 ja på dette.

Leieferhold og økonomi

22 av lokalene har besvart spørsmål om eie/leieferhold og økonomi. De aller fleste (19 av 22) oppgir å leie lokaler, mens 3 eier lokalet. Respondentene som leier, er videre spurt om hvem de leier av.

Tabell 5.6.4: Hvem leier dere av? N=19

	Respondenter	Prosent
Privat utleier	11	58 %
Organisasjon/stiftelse	2	11 %
Kommunal aktør	3	16 %
Statlig aktør	1	5 %
Annen. Spesifiser:	2	11 %
Vet ikke	0	0 %
I alt	19	100 %

Som Tabell 5.6.4 viser, leier flertallet av private aktører. De er videre spurt om de mener at leiekostnadene er akseptable, for høye eller for lave i forhold til egen betalingsevne. 13 av 19 mener at leiekostnadene er akseptable, mens 6 mener at kostnadene er for høye. På spørsmål om hvor tilfreds de er med forutsigbarheten i leieferholdet svarer 17 av 19 at de er tilfreds eller svært tilfreds med dette. Her ser det ut til at de som leier fra private aktører er noe mer tilfreds enn de som leier av kommunen. Respondentene hadde også mulighet til å knytte en kommentar til sine svar. Her fremkommer det at det er viktig for stedene med forutsigbare og langvarige leieferhold.

5.6.2 Prøve-/produksjonslokaler

10 av 42 steder som besvarte undersøkelsen oppgir kun å ha prøverom og/eller produksjonslokaler. De aller fleste av disse har kun prøvelokaler, det er kun ett som oppgir å ha produksjonslokale. Dette er ett rom på ca. 55kvm. Kunstnerne ytrer i deres besvarelse en mangel på denne typen lokaler, og det blir også kommentert av respondentene i kategorien prøve-/produksjon- og visningslokaler. Det må derfor kunne sies å være en mangel for feltet.

Når vi spør hvor mange prøverom stedet har tilgang på svarer 7 av 10 at de kun har ett rom. 4 rom er høyeste observasjon. Størrelsen for alle prøverom totalt spenner fra 21-480 kvm.

I Tabell 5.6.5 vises respondentenes svar om hvilke fasiliteter de har tilgang til.

Tabell 5.6.5: Kryss av for om lokalet har følgende fasiliteter og egenskaper: N=10

	Respondenter	Prosent
Garderobe	7	70 %
Dusj	5	50 %
Lager	2	20 %
Vareheis	4	40 %
Fellesrom/kjøkken	8	80 %
Universell utforming	3	30 %
I alt	10	

Når vi spør om de har tilgang til nødvendige fasiliteter svarer kun 2 av 10 at de har tilgang til lager i sine lokaler (N=10). Dette tyder på at det er dårlig tilgang til lager i Oslos prøve-/produksjonslokaler, som samsvarer med det scenekunstnerne påpeker i kunstnerundersøkelsen. Som Tabell 5.6.5 viser er fasiliteten flest har tilgang til fellesrom/kjøkken. Sammenligner vi tilgangen med stedene i kategorien prøve-/produksjon- og visningslokaler ser vi at de gjennomgående har bedre tilgang til ulike fasiliteter i sine lokaler. Kun 3 av 10 har lokaler som er tilpasset personer med funksjonsnedsettelse.

Alle oppgir å leie lokalet de holder til i (N=9). Av disse leier 7 av 9 av privat aktør. De resterende to leier av kommunen og en organisasjon.

6. Konklusjoner og anbefalinger

Oslo kommunes kunstpolitiske mål er fastsatt i byrådssak 18/19, «Kunstbyen – Oslo kommunes kunstplan». Ett av tre hovedmål er at byen skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder. Gjennom økt satsing på infrastruktur, arbeidsplasser og visningsmuligheter, vil byrådet styrke hovedstaden som arbeidssted for kunstnere. Kartleggingen av kulturell infrastruktur er et av tiltakene i planen, og det er på bakgrunn av denne kunnskapen at byrådet vil vurdere framtidige innsatser.

Kommunens ansvar som tilrettelegger for profesjonell kunst- og kulturproduksjon og -visning er ikke tydelig definert. Kunst- og kulturfeltet er mangfoldig, med en stor andel av privat eierskap og initiativ. Til forskjell fra andre politikkområder som skole og idrett, er det ikke definerte normer eller mål for dekningsgrad, sett i forhold til kunstnerbefolkningen eller befolkningen forøvrig. Når kartleggingens funn skal vurderes, er det derfor vanskelig å gi noen vurdering av måloppnåelse. Imidlertid kan det gis overordnede vurderinger av situasjon og behov innenfor de tre kunstfeltene visuell kunst, musikk og scenekunst. Kartleggingen utgjør et kunnskapsgrunnlag som videre undersøkelser kan bygge på. I det følgende gis noen overordnede punktvis konklusjoner og vurderinger på basis av kartleggingens funn, og anbefalinger til kommunens videre arbeid.

6.1 Konklusjoner

- Kartleggingen viser et konsentrert mønster for den kulturelle infrastrukturen, der særlig visnings- og fremføringslokaler er konsentrert i indre by. Produksjonslokaler, særlig for visuell kunst og musikk, er i noen grad mer spredt. Men ytre by har i all hovedsak en lite utbygd infrastruktur for produksjon og visning av profesjonell kunst og kultur.
- Kunst- og kulturfeltet er preget av heterogenitet, både i lokalbehov og i eierforhold. Det er en høy andel privat eierskap. Den kommunale eierandelen ligger på en knapp tiendedel av samtlige lokaler. Det er noe høyere innslag av kommunalt eierskap på det visuelle kunstfeltet, enn på de andre kunstfeltene.
- Kartleggingen har vist at det er udekkede behov for lokaler på alle tre kunstfelt. Det er vanskelig å foreta en sammenlikning av kunstfeltene direkte, da strukturene på de enkelte felt er forskjellige. Samlet sett er mellom en tredjedel og en halvpart av alle kunstnere og musikere i denne undersøkelsen uten fast tilgang til produksjonslokale i Oslo. Men behovene er ulike, både mellom kunstfeltene og innenfor kunstfelt. På scenekunstfeltet er f.eks. behovet for faste lokaler langt høyere blant dansere enn øvrige scenekunstnere. For alle kunstfelt er imidlertid leiepris den største barrieren for tilgang.
- I tillegg til behov for lokaler til produksjon, så viser kartleggingen at mangel på lagringsplass er en utfordring for samtlige kunstfelt. Kartleggingen viser også behov for felles produksjonsfasiliteter, som verksteder og felles studio.
- De aller fleste kunstnere, musikere og visningssteder leier på det private markedet. Det er kun på det visuelle feltet at det oppgis som en tydelig økonomisk fordel å leie kommunalt.
- Situasjonen når det gjelder visnings- og fremføringssteder, på alle tre kunstfelt, ser ut til å være noe bedre enn for produksjonslokaler, hva gjelder areal, fasiliteter og andre romlige forhold.

6.2 Kommunens virkemidler – status og anbefalinger til videre arbeid

Oslo kommune har ambisjoner om å være en aktiv tilrettelegger for profesjonell kunst- og kulturproduksjon og -visning. Kommunen har mange virkemidler til rådighet for å oppfylle denne ambisjonen; blant dem er forvaltning og utvikling av kommunal eiendom, sikring av kunst og kulturperspektivet i plan- og byutviklingsprosesser, og tilskuddsordninger rettet mot kunstfeltens aktører.

Når det gjelder forvaltning og utvikling av kommunal eiendom, så er ett av tiltakene i Oslo kommunes kunstplan å styrke arbeidet for at kommunens lokaler kan benyttes til kulturformål midlertidig og permanent (tiltak 9). Kommunen har nylig opprettet midlertidige atelierfellesskap i Myntgata 2 og Ila pensjonat, som har bidratt til bedre tilgang på produksjonslokaler innenfor en kort tidshorison. Byrådet har som mål å kunne tilby flere permanente produksjonslokaler for utleie på sikt.

Byrådet ønsker videre å sikre kulturell infrastruktur i byutviklings- og transformasjonsområder (tiltak 11). Sikring av kunst- og kulturperspektivet i byplanlegging krever omfattende tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid internt i kommunen, og med eksterne aktører. Kulturetaten arbeider for å synliggjøre kunsten og kulturens behov i plan- og byutviklingsprosesser, samt i den rullerende tverrsektorielle arealbehovskartleggingen som danner grunnlag for kommunens eiendomsinvesteringer. Kulturektoren har imidlertid ingen arealbehovsplan på linje med f.eks idretten, noe som vanskeliggjør prioriteringer og investeringer. Det finnes muligheter for sambruk av areal med andre sektorer, men Kulturetatens vurdering er at det på sikt bør utarbeides en egen arealbehovsplan for kulturektoren.

Kunstplanen har også tiltak som innebærer å justere kommunens tilskuddsordninger til kunst og kultur slik at de i større grad gir mulighet til å støtte kunstnerdrevne produksjonsfellesskap (tiltak 6). Det skal vurderes å endre driftstilskuddsordningen slik at det åpnes for dette.

Kulturetatens anbefalinger på basis av kartleggingens funn, kommer i tillegg til de tiltak som kunstplanen presenterer. Anbefalingene er strukturert i to hovedområder: Kunnskapsutvikling og strategi, og konkret tilrettelegging for kunst- og kulturaktører.

6.2.1 Kunnskapsutvikling og strategi

Kartleggingen har gitt oversikt og grunnleggende kunnskap om byens infrastruktur for produksjon og visning av visuell kunst, scenekunst og musikk. Datamaterialet gir mulighet til ytterligere dypdykk innenfor områder av byen, særskilte problemstillinger innenfor det enkelte kunstfelt, mv. Den besvarer ikke alle spørsmål, men utgjør en start på en kunnskapsbase som kan videreutvikles. Hvordan arbeidet tas videre, vil være avhengig både av politiske og faglige prioriteringer, men noen muligheter skisseres i det følgende:

- Kartleggingen brukes aktivt som kunnskapsgrunnlag i innspill til plan- og byutviklingsprosesser. Område- og bydelsanalyser kan utarbeides med basis i kartleggingens materiale.
- Kartleggingen kan rulleres med jevne mellomrom, slik at kunnskapen holdes oppdatert. Metodisk tilnærming og datainnsamling vil kunne justeres etter behov.
- Kartleggingens materiale og hovedfunn kan danne grunnlag for en eventuell kommunal behovsplan for kulturektoren.

6.2.2 Konkret tilrettelegging for kunst- og kulturaktører

Kartleggingen har gitt kunnskap som kommunen aktivt kan bruke når det arbeides for å tilrettelegge for de enkelte kunstfelt:

- Kommunens eiendomsportefølje bør ses i lys av kartleggingens funn. Kartleggingen har vist behov både når det gjelder areal og fasiliteter. Den har gitt dokumentasjon som gir kommunen et bedre grunnlag når konkrete eiendommer skal utvikles og tilpasses i tråd med kunstfeltenes behov.
- En forholdsvis stor andel av kommunens produksjonslokaler til kunst- og kulturformål har uavklarte forhold både når det gjelder forvaltningsansvar og tidsperspektiv. Det er behov for bærekraftige og langsiktige løsninger. Dette kan eksempelvis løses ved at:
 - Kommunen prioriterer kunst- og kulturformål i egne eiendommer og/eller kjøper eiendom til dette formålet
 - Kommunen gir bistand/tilskudd til at kulturaktører kan bygge opp egne arenaer for produksjon og visning (ref tiltak 6 i kunstplanen).

Referanser

- Danseinformasjonen. 2017. *En undersøkelse av produksjons-, trenings- og visningsrom for dansekunst i Oslo*. Ikke publisert.
- Fieldseth, Melanie. 2015. *Fri scenekunst i praksis. Utviklingen av fri scenekunst i Norge på 2000-tallet*. Kulturrådet. Bergen: Fagbokforlaget.
- Halmrast, H.H. m.fl. 2018. *Kunst i tall 2017. Inntekter fra musikk, litteratur, visuell kunst og scenekunst*. Kulturrådet.
- Haugsevje, Å.D. m.fl. 2014. *Atelierundersøkelsen. Ateliersituasjonen i Oslo, Bergen, Trondheim, Bergen, Stavanger og Tromsø*. TF-rapport nr. 337. Telemarksforsking.
- Heian, M.T. m.fl. 2008. *Kunstnernes aktivitet, arbeids- og inntektsforhold, 2006*. Telemarksforsking.
- Heian, M.T. m.fl. 2015. *Kunstnerundersøkelsen 2013. Kunstnernes inntekter*. Revidert utgave. TF-rapport nr. 350. Telemarksforsking.
- Maraz, K. m.fl. 2017. *Mulighetsrom. Kunsten og kunstnernes plass i byen*. UKS, Oslo.
- Norsk scenekunstbruk. 2017. *Mulighetsstudie Kloden*. Ikke publisert.
- NOU 2013:4. 2013. *Kulturutredningen 2014*. Oslo: Kulturdepartementet.
- Oslo kommune. 2019. *Kunstbyen - Oslo kommunes kunstplan*. Byrådssak 18/19. Oslo kommune
- Torp, Ø. m.fl. 2017. *Musikkbransjen i Norge 2011-2015. Økonomisk analyse av fem delbransjer og elleve undergrupper*. BI Centre for Creative Industries.

Figurer og tabeller

Figurer

Figur 3.1.1: Hvilke disipliner jobber du innenfor? Mulig å sette flere kryss. N=590	21
Figur 3.2.1: Har du tilgang på atelier i Oslo, for din kunstneriske virksomhet? N=590	21
Figur 3.3.1: Hvor i Oslo ligger ditt atelier? (Postnummer, gruppert etter bydel). N=400.....	23
Figur 3.4.1: To spørsmål i samme figur. 1) Vennligst oppgi ca areal for atelieret du disponerer alene (N=309) 2) Dersom du kan definere det, vennligst oppgi ca areal du mener kreves for å være et funksjonelt atelier for din kunstproduksjon (N=495).....	24
Figur 3.4.2: Kryss av for om du har tilgang til følgende: N=398.....	25
Figur 3.4.3: Hvor fornøyd er du med fasilitetene du har tilgang til? (N varierer for hver fasilitet)	26
Figur 3.4.4: Vennligst oppgi ca areal for verkstedet du har tilgang på. N=128	26
Figur 3.4.5: Hvor fornøyd er du med følgende forhold i verkstedet du har tilgang til? N=130	27
Figur 3.4.6: Hvordan vurderer du ditt atelier i forhold til følgende forhold?: Her vil vi både at du graderer betydning, altså hvor viktig dette forholdet er for ditt kunstneriske virke, og hvor fornøyd du er med disse forholdene per i dag. Du kan svare på en skala fra 1-6, der 1 er svært lite viktig, og 6 er svært viktig. Eller vet ikke. N= 387	28
Figur 3.5.1: Hvor mye betaler du i leie per måned? N=312	30
Figur 3.5.2: Hvordan vurderer du leiekostnaden i forhold til egen betalingsevne? Krysset med utleiekategori. (N=316)	32
Figur 3.5.3: Hvor tilfreds er du med forutsigbarheten i ditt leieforhold? Krysset med utleiekategori. N=316.....	33
Figur 3.6.1: Kart over lokaler for visuell kunst i Oslo. 179 lokaler totalt	34
Figur 3.6.2:Beliggenhet lokaler for visuell kunst. Gruppert etter bydel og type lokale. Totalt antall lokaler =179.....	35
Figur 3.6.3: Visningsrom fordelt på areal. N=38	36
Figur 3.6.4: Vennligst kryss av for om lokalet har tilgang til følgende fasiliteter: N=38	36
Figur 3.6.5: Hvordan vurderer du visningslokalets fasiliteter og egenskaper? Her vil vi både at du graderer betydning av fasiliteten/egenskapen på en skala fra 1 til 6, der 1 er svært lite viktig, og 6 er svært viktig, og at du angir hvor fornøyd du er med denne fasiliteten/egenskapen i lokalet i dag, på en skala fra 1 til 6 der 6 er svært fornøyd, og 1 er svært lite fornøyd. N=37	37
Figur 3.6.6: Er lokalet egnet som visningslokale? N=37	38
Figur 3.6.7: Kombinerte produksjons- og visningslokaler fordelt på arealkategorier (N=26)	39
Figur 3.6.8: Vennligst kryss av for om lokalet har tilgang til følgende fasiliteter: N=30	40
Figur 3.6.9: Hvordan vurderer du visningslokalets fasiliteter og egenskaper? Her vil vi både at du graderer betydning av fasiliteten/egenskapen på en skala fra 1 til 6, der 1 er svært lite viktig, og 6 er svært viktig, og at du angir hvor fornøyd du er med denne fasiliteten/egenskapen i lokalet i dag, på en skala fra 1 til 6 der 1 er svært lite fornøyd og 6 er svært fornøyd. N=26	41
Figur 4.1.1: Hva er din hovedbeskjeftigelse? N=380:.....	44
Figur 4.2.1: Har du tilgang på øvingslokale i/studio i Oslo for din/ditt ensembles eller gruppes virksomhet? N=375	45
Figur 4.3.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet: - postnummer. Gruppert. 222 lokaler totalt	46
Figur 4.3.2: Øvingslokaler og studioer som fire eller flere musikere oppgir å benytte seg av.....	47
Figur 4.4.1: To spørsmål i samme figur1) Fyll inn den informasjonen ca. areal (kvm) for det lokalet du bruker mest (N=257). 2) Dersom du kan definere det, vennligst oppgi ca. areal som du mener kreves for å være et funksjonelt øvingslokale/studio (N=245).....	48

Figur 4.4.2: Kryss av for om du/dere, i det lokalet du/dere bruker mest, har tilgang til følgende. N=224	49
Figur 4.4.3: Hvordan vurderer du det lokalet du bruker mest i forhold til egenskaper og fasiliteter? Her vil vi at du både skal fylle inn hvor viktig de ulike fasilitetene er for deg (betydning), og hvor fornøyd du er med det lokalet du bruker mest. Du kan svare på en skala fra 1-6, der 1 er svært lite viktig/fornøyd og 6 er svært viktig/fornøyd, eller vet ikke. N=209	50
Figur 4.5.1: Hvor mye betaler du/ditt ensemble eller gruppe for leie av øvingslokalet/studioet du/dere bruker mest? Månedspris. N=124	51
Figur 4.5.2: Hvordan vurderer du leiekostnaden i forhold til egen/ensembls eller gruppens betalingsevne i det lokalet du/dere bruker mest? – sortert etter eierform. N=180	52
Figur 4.6.1: Kart over lokaler for musikk i Oslo. 201 lokaler totalt.....	53
Figur 4.6.2: Beliggenhet lokaler for musikk. Gruppert etter bydel og type lokale. Totalt antall lokaler = 201	54
Figur 4.6.3: Hvor fornøyd er du med fasilitetene?	56
Figur 4.6.4: Hvordan vurderer du fremføringslokalene med tanke på følgende forhold? Her vil vi at du både skal fylle inn hvor viktig de ulike fasilitetene er for deg (betydning), og hvor fornøyd du er med det lokalet du bruker mest. Du kan svare på en skala fra 1-6, der 1 er svært lite viktig/fornøyd og 6 er svært viktig/fornøyd, eller vet ikke. N=37	56
Figur 4.6.5: Mener du overordnet at lokalene er egnet for musikkfremføring? N=36.....	58
Figur 4.6.6: En kombinasjon av fremføringslokale og studio og/eller øvingsrom – ca. kvm totalt. N=34	58
Figur 4.6.7: Hvor fornøyd er dere med fasilitetene?	59
Figur 4.6.8: Hvordan vurderer du fremføringslokalene med tanke på følgende forhold? Her vil vi at du både skal fylle inn hvor viktig de ulike fasilitetene er for deg (betydning), og hvor fornøyd du er med det lokalet du bruker mest. Du kan svare på en skala fra 1-6, der 1 er svært lite viktig/fornøyd og 6 er svært viktig/fornøyd, eller vet ikke. N=44	60
Figur 4.6.9: Mener du overordnet at lokalene er egnet for musikkfremføring? N=44.....	61
Figur 5.1.1: Hva er din hovedbeskjeftigelse? Gruppert N=469	63
Figur 5.2.1: Har du tilgang på prøvelokale/produksjonsrom i Oslo for din/ditt kompanis kunstneriske virksomhet? N=466	64
Figur 5.3.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet:- Postnummer. Gruppert. 195 lokaler totalt	65
Figur 5.4.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet:- Ca. areal (kvm). Gruppert. Tall i prosent. 176 lokaler totalt.....	66
Figur 5.4.2: Dersom du kan definere det, vennligst oppgi ca. areal som du mener kreves for å være et funksjonelt prøvelokale/produksjonsrom for din/ditt kompanis kunstneriske virke? Gruppert. Tall i prosent. N=284 prøvelokale, N=152 produksjonsrom	67
Figur 5.4.3: Kryss av for om du/ditt kompani, i det lokalet du/dere bruker mest, har tilgang til følgende: N=182.....	67
Figur 5.4.4: Hvor viktig er dette forholdet for ditt kunstneriske virke?/ Hvor fornøyd er du med disse forholdene i dag? Tall i prosent. N=165.....	68
Figur 5.5.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet - Privateid/kommunalt/statlig eid.	70
Figur 5.5.2: Hva slags leieforhold/kontrakt har du, ift det lokalet du/dere bruker mest? N=141.....	70
Figur 5.5.3: Hvordan vurderer du leiekostnaden i forhold til egen/kompaniets betalingsevne i det lokalet du/dere bruker mest? Kryssset med informasjon om eieforhold i det lokalet de bruker mest. N=114.....	71
Figur 5.6.1: Kart over lokaler for scenekunst i Oslo. 64 lokaler totalt	73

Figur 5.6.2: Beliggenhet lokaler for scenekunst. Gruppert etter bydel og type lokale. Totalt antall lokaler = 64.....	74
Figur 5.6.3: Vennligst kryss av for om lokalet inneholder følgende rom og fasiliteter: N=26	76
Figur 5.6.4: Hvordan vurderer du visningslokalene med tanke på følgende forhold? Her vil vi både at du graderer betydning av forholdet på en skala fra 1 til 6, der 1 er svært lite viktig, og 6 er svært viktig, samt angir hvor fornøyd du er med denne fasiliteten/egenskapen i lokalet i dag på en skala fra 1 til 6 der 6 er svært fornøyd, og 1 er svært lite fornøyd. N=23	77

Tabell

Tabell 2.3.1: Ressursgrupper	15
Tabell 2.4.1: Oversikt over organisasjoner som enten bidro med kontaktinformasjon til respondenter, eller sendte ut undersøkelse på vegne av Kulturretaten.....	16
Tabell 2.4.2: Eiendomsforvaltere	19
Tabell 3.2.1: Hvorfor har du ikke tilgang til atelier i Oslo? Mulig å sette flere kryss.....	22
Tabell 3.3.1: Bydelsplassering og adresse/sted. Lokaler der mer enn 5 kunstnere i undersøkelsen har atelier.	23
Tabell 3.4.1: Hvor mye tid bruker du i gjennomsnitt på atelieret per uke?	29
Tabell 3.5.1: Hvem leier du av? N=321	30
Tabell 3.5.2: Oversikt over beregnede kvadratmeterpriser per bydel. N=85	31
Tabell 3.5.3: Gjennomsnittlig kvadratmeterpris per måned (privat utleier) fordelt på bydel. N=94.....	31
Tabell 3.6.1: Driftsmodell	35
Tabell 3.6.2: Hvem leier du/dere av? N=34	38
Tabell 3.6.3: Vennligst kryss av for om lokalet har følgende fasiliteter og egenskaper: N=23	42
Tabell 4.2.1: Hvorfor har du/ditt ensemble eller gruppe ikke tilgang til øvingslokale/studio i Oslo? Mulig å sette flere kryss. N=109	46
Tabell 4.5.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet: -Privateid/kommunalt/statlig eid. N=328	51
Tabell 4.5.2: Hvordan vurderer du leiekostnaden i forhold til egen/ensemblets eller gruppens betalingsevne i det lokalet du/dere bruker mest? N=198	52
Tabell 4.6.1: Type lokale.....	54
Tabell 4.6.2: Vennligst kryss av for den beskrivelsen som passer best for dine lokaler: Kun fremføringsrom, kun produksjons- eller øvingsrom, begge deler. –sortert etter driftsmodell. N=107 .	55
Tabell 4.6.3: Anslagsvis, hvor store er arealene som benyttes til å fremføre musikk? N=36	55
Tabell 4.6.4: Vennligst kryss av for om lokalet inneholder følgende rom og fasiliteter. N=39	56
Tabell 4.6.5: Kryss av for om lokalet inneholder følgende rom og fasiliteter. N=45	59
Tabell 4.6.6: Størrelse på produksjons- og/eller øvingslokaler målt i antall rom. N=12.....	61
Tabell 5.2.1: Hvorfor har du/ditt kompani ikke tilgang på prøvelokale/produksjonsrom i Oslo? N=236 Mulig å sette flere kryss.	64
Tabell 5.3.1: Fyll inn den informasjonen du har om lokalet:- Adresse, - Navn. Gruppert.....	66
Tabell 5.5.1: Hvor mye betaler du/ditt kompani for leie av det rommet du/dere bruker mest? Gitt at et lokale oppfyller alle kriterier du mener bør være oppfylt for ditt eller ditt kompanis kunstneriske virke, hva er maksgrensen for hva du/dere er villig til å betale for et prøvelokale/produksjonsrom?.....	71
Tabell 5.6.1: Vennligst kryss av for den driftsmodellen som passer best: N=42	74
Tabell 5.6.2:- Ca. kvm totalt. Gruppert. N=24	75
Tabell 5.6.3: Antall rom totalt. Gruppert. N=26.....	75
Tabell 5.6.4: Hvem leier dere av? N=19	78
Tabell 5.6.5: Kryss av for om lokalet har følgende fasiliteter og egenskaper: N=10.....	78

Vedlegg

Vedlegg 1 – Oversikt over lokaler

Forklaring til vedlegget

Vedlegget består av tre oversikter: alle lokaler som er identifisert gjennom kartleggingen, innenfor de tre feltene visuell kunst, scenekunst og musikk. Lokalene er sortert etter bydel (alfabetisk). Det er anvendt fargekoder i listene:

Lokaler som er i kommunal forvaltning

Lokaler som er i statlig forvaltning

Lokalene som ikke er fargekodet, er enten i privat forvaltning/eie, eller vi har ikke informasjon om forvalter.

Det totale antallet lokaler i disse listene er noe høyere enn de lokalene som spørreundersøkelsen gikk ut til. Dette har to årsaker:

- Oversiktene inkluderer alle lokaler som er identifisert gjennom henvendelser til kommunale og statlige eiendomsforvaltere
- Oversiktene inkluderer lokaler som har blitt identifisert underveis i arbeidet med kartleggingen. Disse var altså ikke identifisert da spørreundersøkelsen ble sendt ut

Tabell A: Visuell kunst

Det er identifisert til sammen 179 lokaler. For visuell kunst hadde vi forhåndsinformasjon om lokalene ved hjelp av ressursgruppen og øvrig research, slik at samtlige lokaler har kunnet la seg kategorisere som hhv. produksjon, visning eller kombinert produksjon og visning.

Tabell B: Musikk

Det er identifisert til sammen 201 lokaler. For musikkfeltet hadde vi ikke forhåndsinformasjon om alle lokalene. Der lokalene ikke har besvart vår undersøkelse, eller vi ikke har kunnet innhente informasjon på annen måte, er radene markert med grått. Disse lokalene har vi altså ikke hatt materiale til å kategorisere i hhv. kategoriene produksjon/øving, fremføring eller kombinert produksjon/øving og fremføring.

Tabell C: Scenekunst

Det er identifisert til sammen 64 lokaler. For scenekunst hadde vi forhåndsinformasjon om lokalene slik at de har kunnet la seg kategorisere innenfor prøve- og produksjonslokaler, visningslokaler, og kombinerte prøve/produksjons- og visningslokaler.

Tabell A: Oversikt lokaler det visuelle kunstfeltet

Nr	Bydel	Navn	Gateadresse	Post-nummer	Type lokale; produksjon og/eller visning	Evt.statlig eller kommunal forvalter
1	Alna	Verkseier Furulunds vei 22	Verkseier Furulunds vei 22	668	Produksjon	
2	Alna	Atelierfellesskapet OD30	Ole Deviks vei 30	666	Produksjon	
3	Alna	Caspar Storms vei 17	Caspar storms vei 17	664	Produksjon	
4	Alna	Trosterudvillaen	Dr Dedichens vei 28	675	Produksjon og visning	Kulturetaten
5	Alna	Trosterudlåven	Dr Dedichens vei 24B	675	Produksjon	Kulturetaten midlertidig avtale med Omsorgsbygg
6	Bjerke	Atelier Økern Nord	Kabelgata 19	580	Produksjon	
7	Bjerke	Økernveien 213B	Økernveien 213B	584	Produksjon	
8	Bjerke	Kabelgata 1	Kabelgata 1	580	Produksjon	
9	Bjerke	Økern Torgvei 1	Økern Torgvei 1	580	Produksjon	
10	Bjerke	Grete Marstein	Eikelundveien 4	588	Produksjon og visning	
11	Frogner	Vigelandsmuseet	Nobelsgate 32	268	Visning	Kultur- og idrettsbygg Oslo KF
12	Frogner	AvArt, Haxhausens gate 7	Haxhausens gate 7	263	Produksjon	
13	Frogner	H12 Galleriverkstedet	Hegdehaugsveien 12	167	Produksjon	
14	Frogner	Jacob Aalls gate 54	Jacob Aalls gate 54	364	Produksjon	
15	Frogner	Oscars gate 2	Oscars gate 2	352	Produksjon	
16	Frogner	Uranienborg Terrasse 6	Uranienborg Terrasse 6	351	Produksjon	
17	Frogner	Galleri Kunstgress	Grønnegata 4a	350	Produksjon og visning	
18	Frogner	Kunsternes hus	Wergelandsveien 17	167	Produksjon og visning	
19	Frogner	Embla keramikk	Hegdehaugsvn 14	167	Produksjon og visning	
20	Frogner	Louise Dany	Neuberggata 5	367	Produksjon og visning	
21	Frogner	Artgate Majorstuen	Kirkeveien 49	368	Visning	
22	Frogner	Galleri A	Vibesgate 13	356	Visning	
23	Frogner	Galleri Albin Upp	Briskebyveien 42	259	Visning	
24	Frogner	Galleri Arctandria	Frognerveien 4	257	Visning	
25	Frogner	Galleri Brandstrup	Tjuvholmen Alle 5	252	Visning	
26	Frogner	Galleri Briskeby	Skovveien 27	257	Visning	
27	Frogner	Galleri Fineart	Filipstad Brygge 2	252	Visning	
28	Frogner	Galleri K	Bjørn Farmanns gate 4	271	Visning	
29	Frogner	Galleri Riis	Arbins gate 7	253	Visning	
30	Frogner	Galleri Semmingsen	Fru Kroghs brygge 2	252	Visning	
31	Frogner	OSL Contemporary	Haxhausensgate 3	263	Visning	
32	Frogner	Peder Lund	Tjuvholmen alle 27	252	Visning	
33	Frogner	Galleri Balder	Riddervolds gate 9	258	Visning	
34	Frogner	Galleri Haaken	Tjuvholmen allé 23	252	Visning	
35	Frogner	Galleri Infill	Parkveien 5	350	Visning	

36	Frogner	Galleri Slursula	Frognerstranda 2	250	Visning	
37	Frogner	Gerhardsen Gerner	Fru Kroghs brygge 4	252	Visning	
38	Frogner	Pushwagner	Tjuvholmen allé 10	252	Visning	
39	Frogner	Qvale galleri	Vibes gate 10	356	Visning	
40	Gamle Oslo	Kommandantboligen	Hovedøya	150	Produksjon	Eiendoms- og byfornylsesetaten
41	Gamle Oslo	Lavettbygningen	Hovedøya	150	Produksjon	Eiendoms- og byfornylsesetaten
42	Gamle Oslo	Stålverket studiofelleskap	Stålverksveien 2	661	Produksjon	
43	Gamle Oslo	Mandalls gate 3D	Mandalls gate 3D	190	Produksjon	
44	Gamle Oslo	Schweigaards gate 56	Schweigaardsgate 56	656	Produksjon	
45	Gamle Oslo	Ensjøveien produksjonsfelleskap	Ensjøveien 8	655	Produksjon	
46	Gamle Oslo	Østerdalsgata 1G	Østerdalsgate 1 G	658	Produksjon	
47	Gamle Oslo	Østerdalsgata 1G, 4. etasje	Østerdalsgata 1 G	658	Produksjon	
48	Gamle Oslo	Åkebergveien 50	Åkebergveien 50	656	Produksjon	
49	Gamle Oslo	Atelier M20	Mosseveien 20	193	Produksjon	
50	Gamle Oslo	Stiftelsen Bjørka	Schweigaardsgate 34 D	191	Produksjon	
51	Gamle Oslo	Oslo Prosjektrom og atelierfelleskap	Schweigaards gate 34 a	191	Produksjon og visning	
52	Gamle Oslo	Kunsthall Oslo	Rostockgata 2-4	191	Produksjon og visning	
53	Gamle Oslo	Kunst på Arbeidsplassen	Nannestadgata 7	608	Produksjon og visning	
54	Gamle Oslo	Tøyen Accepte	Schübelers gt 7a	577	Produksjon og visning	
55	Gamle Oslo	Noplace	Oslogate 2b	192	Visning	
56	Gamle Oslo	Oslo prosjektrom	Platous gate 18	190	Visning	
57	Gamle Oslo	Galleri MAP	Tøyengata 32	578	Visning	
58	Gamle Oslo	Munchmuseet	Tøyengata 53	578	Produksjon og visning	Kultur- og idrettsbygg Oslo KF
59	Gamle Oslo	Nye Munchmuseet	Bjørvika	194	Produksjon og visning	Kultur- og idrettsbygg Oslo KF
60	Gamle Oslo	Shoot gallery	Trelastgata 17	191	Visning	
61	Grorud	Shoddyfabrikken	Kalbakkveien 46	953	Produksjon	
62	Grorud	Grorudveien 3-5	Grorudveien 3-5	962	Produksjon	Kulturetaten
63	Grorud	Villa Romsli	Odvar Solbergs vei 83	973	Produksjon	Kulturetaten
64	Grünerløkka	Grenseveien 9B	Grenseveien 9b	571	Produksjon	
65	Grünerløkka	Kunstnersameiet Markveien 42C, E	Markveien 42C, E	554	Produksjon	
66	Grünerløkka	Villa Furulund, Billedhoggerforeningen	Hekkveien 5	571	Produksjon og visning	Kulturetaten
67	Grünerløkka	Tøyen Trafo	Hovinveien 1	576	Produksjon og visning	Kulturetaten
68	Grünerløkka	Gøteborggata 27B	Gøteborggata 27B	566	Produksjon	
69	Grünerløkka	Hekkveien 7	Hekkveien 7	571	Produksjon	
70	Grünerløkka	Jens Bjelkes gate 13-15	Jens Bjelkes gate 13-15	562	Produksjon	
71	Grünerløkka	Fellesverkstedet	Seilduksgata 29k	553	Produksjon	
72	Grünerløkka	Hasleveien 38	Hasleveien 38	571	Produksjon	

73	Grünerløkka	Hasleveien 28	Hasleveien 28	571	Produksjon	
74	Grünerløkka	Konghellegata 5	Konghellegt 5	569	Produksjon	
75	Grünerløkka	Sinsenveien 11	Sinsenveien 11	572	Produksjon	
76	Grünerløkka	Volum Atelierfellesskap	Sinsenveien 4	572	Produksjon	
77	Grünerløkka	Toftesgate Atelierfellesskap	Toftes gate 54	552	Produksjon	
78	Grünerløkka	Kunsthøgskolen i Oslo	Fossveien 24	551	Produksjon og visning	
79	Grünerløkka	ORP 2 og Atelier Nord	Olaf Ryes plass 2	552	Produksjon og visning	Kulturetaten
80	Grünerløkka	Musikkens hus	Toftes gate 69	552	Produksjon og visning	Kulturetaten
81	Grünerløkka	CYAN studio	Jens Bjelkes gate 13-15	562	Produksjon og visning	
82	Grünerløkka	Tenthaus	Maridalsveien 3	178	Produksjon og visning	
83	Grünerløkka	Fjellgata 13	Fjellgata 13	566	Produksjon og visning	
84	Grünerløkka	Purenkel galleri	Grünersgate 3	552	Produksjon og visning	
85	Grünerløkka	STUDIO 7	Sinsen vn. 51	585	Produksjon og visning	
86	Grünerløkka	Studio 51	Sinsenveien 51	585	Produksjon og visning	
87	Grünerløkka	Brudd	Markveien 42	554	Visning	
88	Grünerløkka	Galleri Heer	Seilduksg.4B	553	Visning	
89	Grünerløkka	Galleri Schæffers gate 5	Schæffers gate 5	558	Visning	
90	Grünerløkka	ROM for kunst og arkitektur	Maridalsveien 3	178	Visning	
91	Grünerløkka	Standard	Waldemars Thranes gate 86 C	175	Visning	
92	Grünerløkka	Artgate Carl Berner	Hasleveien 15 C	571	Visning	
93	Grünerløkka	Artgate Sinsen	Trondheimsveien 176	570	Visning	
94	Grünerløkka	K4 galleri	Københavngata 4b	553	Visning	
95	Grünerløkka	RAM galleri	Thorvald Meyers gate 51	555	Visning	
96	Grünerløkka	Schloss	Kirkegårdsgata 14	558	Visning	
97	Grünerløkka	TM51 - lokale 1	Thorvald Meyers gate 51	555	Visning	
98	Grünerløkka	S9	Sverdrups gate 9	559	Visning	
99	Nordre Aker	Kolonihagestien 191	Kolonihagestien 191	856	Produksjon	
100	Nordre Aker	Frysja	Frysja	884	Produksjon	
101	Nordre Aker	Frysja	Kjelsåsveien 145A	491	Produksjon og visning	Kulturetaten
102	Nordre Aker	Kroloftet	Frysja	884	Produksjon og visning	
103	Nordstrand	Nordstrandveien 36	Nordstrandvn 36	1163	Produksjon	
104	Sagene	Dannevigsveien 18A	Dannevigsveien 18A	463	Produksjon	
105	Sagene	Dannevigsveien 5	Dannevigsveien 5	463	Produksjon	
106	Sagene	Ivan Bjørndals gate 27	Ivan bjørndalsgt. 27	472	Produksjon	
107	Sagene	Notam / Studiokollektivet	Sandakervn 24D, bygg F3	473	Produksjon	
108	Sagene	Datype galleri	Bentsegata 1	465	Produksjon og visning	
109	Sagene	Sagene Kunstmie	Drøbakgata 1	461	Produksjon og visning	Boligbygg Oslo KF
110	Sentrum	Rådhusatelierene	Rådhusplassen 1	37	Produksjon	Rådhusets forvaltningstjeneste

111	Sentrum	Kirkeristen	Dronningens gate 27	154	Produksjon og visning	Kulturetaten
112	Sentrum	Myntgata 2	Myntgata 2	151	Produksjon og visning	Kulturetaten midlertidig avtale med EBY
113	Sentrum	Bernt Ankers gate 10	Bernt Ankers gate 10	183	Produksjon	
114	Sentrum	Christian Kroghs gate 2	Christian Kroghs gate 2	186	Produksjon	
115	Sentrum	Kongens gate 16	Kongens gate 16	153	Produksjon	
116	Sentrum	Prinds Christian Augusts Minde	Storgata 36	183	Produksjon og visning	Omsorgsbygg Oslo KF
117	Sentrum	Henrik Ibsens gate 28	Henrik Ibsens gate 28	255	Produksjon	
118	Sentrum	Torggata 11	Torggaten 11 "Strøget"	180	Produksjon	
119	Sentrum	S19	Storgata 19	184	Produksjon	
120	Sentrum	Blank Space	Storgata 32	184	Produksjon og visning	
121	Sentrum	Kunstnerforbundet	Kjeld Stubs gate 3	160	Produksjon og visning	
122	Sentrum	Dronningens gate 28	Dronningensgt.28	154	Produksjon og visning	
123	Sentrum	Hausmania	Hausmannsgate 34	182	Produksjon og visning	
124	Sentrum	Torggata 33	Torggata 33	181	Produksjon og visning	
125	Sentrum	Høymagasinet	Akershus festning	150	Visning	Forsvarsbygg
126	Sentrum	BOA	Rådhusgata 19	158	Visning	Kulturetaten
127	Sentrum	Astrup Fearnley	Strandpromenaden 2	252	Visning	
128	Sentrum	Blomqvist kunsthandel	Tordenskiolds gate 5	160	Visning	
129	Sentrum	Dronning Sonja KunstStall	Slottsplassen 1	10	Visning	
130	Sentrum	Fotogalleriet	Møllergata 34	179	Visning	
131	Sentrum	Fotografiens Hus	Rådhusgata 20	151	Visning	
132	Sentrum	Galleri D40	Henrik Ibsensgt. 90	255	Visning	
133	Sentrum	Galleri Format	Rådhusgaten 24	151	Visning	
134	Sentrum	Galleri LNM	Kongensgate 2	153	Visning	
135	Sentrum	Galleri Nobel	Henrik Ibsens Gate 60	255	Visning	
136	Sentrum	Galleri norske grafikere	Tollbugata 24	157	Visning	
137	Sentrum	Grafill 21	Rosenkrantzgate 21	160	Visning	
138	Sentrum	Kunstplass	Tordenskiolds gate 12	160	Visning	
139	Sentrum	Kunstverket galleri	Kirkegata 5	153	Visning	
140	Sentrum	Oslo Kunstforening	Rådhusgaten 19	158	Visning	Kulturetaten
141	Sentrum	Podium Oslo	Hausmannsgate 34	182	Visning	
142	Sentrum	QB gallery	Tordenskiolds gate 5	160	Visning	
143	Sentrum	VI VII	Tordenskiolds gate 12	160	Visning	
144	Sentrum	Oslo Kunsthandel	Kristian Augusts gate 13	164	Visning	
145	Sentrum	Galleri Dobloug	St. Olavs gate 13	165	Visning	
146	Sentrum	Tegnerforbundet	Rådhusgata 17	158	Visning	
147	Sentrum	Willas Contemporary	Hieronimus Heyerdahls gate 1	160	Visning	
148	Sentrum	Nedre Slottsgate 1	Nedre Slottsgate 1	157	Produksjon	Kulturetaten

149	Sentrum	SOFT gallery	Rådhusgata 20	854	Visning	
150	Sentrum	Forbundet frie fotografer	Møllergata 34	179	Produksjon	
151	Sentrum	Møllergata 34	Møllergata 34 c	179	Produksjon	
152	Sentrum	Mariboës gate 11	Marieboës gt. 11	183	Produksjon	
153	Sentrum	Nasjonalgalleriet	Universitetsgata 13	164	Visning	Statsbygg
154	Sentrum	Nytt Nasjonalmuseum	Brynjulf Bulls plass 1	250	Visning	Statsbygg
155	Sentrum	Grev Wedels Plass Auksjoner	Grev Wedels Plass 2	151	Visning	
156	St. Hanshaugen	Akersveien 19 D	Akersveien 19d	177	Produksjon	
157	St. Hanshaugen	Akersveien 25	Akersveien 25	177	Produksjon	
158	St. Hanshaugen	Ila Pensjonat	Waldemar Thranes gt 70	173	Produksjon	Kulturetaten midlertidig avtale med Omsorgsbygg
159	St. Hanshaugen	Galleriverkstedet	Hegdehaugsveien 12	167	Produksjon og visning	
160	St. Hanshaugen	Arne Borrings atelier	Colletts gate 10a	169	Produksjon og visning	
161	St. Hanshaugen	Linn& Farhad Studio	Maridalsveien 90	458	Produksjon og visning	
162	St. Hanshaugen	Unge Kunstneres Samfund (UKS)	St. Olavs gate 3	165	Visning	
163	St. Hanshaugen	Galleri Ramfjord	Schwensens gate 1	170	Visning	
164	St. Hanshaugen	MELK	Waldemar Thranes gt 51	173	Visning	
165	Stovner	Øvre Fossum Gård	Fossumveien 81	982	Produksjon	Kulturetaten
166	Søndre Nordstrand	Hvervenbukta	Ljansbrukveien 2,4,6	1250	Produksjon og visning	Kulturetaten
167	Ullern	Abbedikollen 19	Abbedikollen 19	280	Produksjon	
168	Ullern	Bestumveien 68B	Bestumveien 68B	283	Produksjon	
169	Ullern	Artgate Skøyen	Drammensveien 126	277	Visning	
170	Vestre Aker	Villa Stenersen	Tuengen Allé 10 C	374	Visning	Statsbygg
171	Vestre Aker	Hovseterveien	Hovseterveien 92 a-b, 94 a-b, 104c	768	Produksjon	Boligbygg Oslo KF
172	Vestre Aker	Folkeobservatoriet	Holmenkollveien 119	787	Produksjon	Kulturetaten
173	Vestre Aker	Hovseterveien 86A	Hovseterveien 86 A	767	Produksjon	
174	Vestre Aker	Mossige ArtSpace + Mossige GoldLab	Stasjonsveien 53	771	Produksjon og visning	
175	Østensjø	Bølerlia 111	Bølerlia 111	689	Produksjon	
176	Østensjø	Bølerlia 115	Bølerlia 115	689	Produksjon	
177	Østensjø	Utmarkveien 17	Utmarkveien 17	689	Produksjon	
178	Østensjø	Bogerudveien 13	Bogerudveien 13-15	692	Produksjon	
179	Østensjø	Tvetenveien 162	Tvetenveien 162	671	Produksjon	

Tabell B: Oversikt lokaler musikkfeltet						
Nr	Bydel	Navn	Gateadresse	Post-nummer	Type lokale: Produksjon/øving og/eller fremføring	Evt. kommunal eller statlig forvalter
1	Alna	Ellingsrud kirke	Dragonstien 18	1062	Fremføring	
2	Alna	Eventhallen	Nils Hansens vei 4 b	667	Fremføring	
3	Alna	Furuset kirke	Ulsholtveien 37	1053	Fremføring	
4	Alna	Olsen	Østensjøveien 64	667	Produksjon/øving og fremføring	
5	Alna	Østre Aker kirke	Ulvenveien 110	665	Produksjon/øving og fremføring	
6	Alna	Haugerud kirke	Haugerudsenter 47	643	Produksjon/øving og fremføring	
7	Alna	Eurotekhallen	Nils Hansens vei 4	667		
8	Alna	Ovingslokaler.no	Vollaveien 17	668		
9	Bjerke	Tonsen kirke	Traverveien 16	588	Fremføring	
10	Bjerke	Årvoll gård	Årvollveien 35	590	Fremføring	Bydel Bjerke
11	Bjerke	Kulturhuset Påbanen	Refstad allé 35	586	Produksjon/øving og fremføring	
12	Bjerke	Kulturhuset Veitvet	Veitvetveien 8	596	Produksjon/øving og fremføring	
13	Bjerke	Vollebekk fabrikk	Brobekkveien 54	598	Produksjon/øving og fremføring	
14	Frogner	Josefine Vertshus	Josefinedgate 16	351	Fremføring	
15	Frogner	Majorstuen kirke	Kirkeveien 84	364	Produksjon/øving og fremføring	
16	Frogner	Palace Grill	Solli gt. 2	254	Fremføring	
17	Frogner	Sankt Dominikus kloster	Neuberggata 15	367	Fremføring	
18	Frogner	The American Lutheran Congregation	Fritznersgate 15	264	Produksjon/øving og fremføring	
19	Frogner	Levinsalen (Musikkhøgskolen - NMH)	Slemdalsveien 11	369	Produksjon/øving og fremføring	
20	Frogner	Oscarshall/Slottskapellet	Oscarshallveien	287	Produksjon/øving og fremføring	
21	Frogner	Villa Grande	Huk aveny 56	287	Produksjon/øving og fremføring	
22	Frogner	American Lutheran Church	Fritzners gate 15	264		
23	Frogner	Bygdøy kirke	Strømsborgveien 8	287		
24	Frogner	Den evangeliske forsamling Misjonskirken	Slemdalsveien 1	369		
25	Frogner	Den tyske menigheten i Oslo	Eilert Sundts gate 37	259		
26	Frogner	Fagerborg menighet	Rosenborggata 3	356		
27	Frogner	Frogner kirke	Bygdøy Alle 36	265		
28	Frogner	Musikkpedagogene Oslo	Josefines gate 15	351		
29	Frogner	Storsalen menighet	Staffeeltds gate 4	166		
30	Frogner	Uranienborg menighet	Daasgate 19	259		
31	Gamle Oslo	Dattera til hagen	Grønland 10	188	Produksjon/øving og fremføring	
32	Gamle Oslo	Kampen Bistro/Kampen Konserthforening	Bøgata 21	655	Fremføring	
33	Gamle Oslo	Kampen bydelshus	Bøgata 21	654	Produksjon/øving	
34	Gamle Oslo	Samisk Hus	Dronningensgate 8 b	150	Produksjon/øving og fremføring	
35	Gamle Oslo	Tøyen Kulturhus / Postkontoret	Hagegata 27	653	Fremføring	

36	Gamle Oslo	Vallhall Arena	Dronning Margretes vei 11	663	Fremføring	
37	Gamle Oslo	Vålerenga kirke og prestebolig	Hjaltlandsgate 1 og 3	658	Produksjon/øving og fremføring	
38	Gamle Oslo	Nordberg menighet	Hollendergate 8	190	Fremføring	
39	Gamle Oslo	Ny Musikk	Platous gate 18	190	Fremføring	
40	Gamle Oslo	Postkontoret (Tøyen kulturhus)	Hagegata 27	653	Fremføring	
41	Gamle Oslo	Sportsklubben Sterling	Herslebs Gate 26	561	Produksjon/øving	
42	Gamle Oslo	Gamlebyen og Grønland menighet	Grønlandsleiret 41	190		
43	Gamle Oslo	Ivars Kro	Grønland 14	190		
44	Gamle Oslo	Kampen menighet	Grønlandsleiret 31	190		
45	Gamle Oslo	St. Hallvard Kirke	Enerhauggata 4	651		
46	Gamle Oslo	Town Noiseroom	Østerdalsgata 1	658	Produksjon/øving	
47	Gamle Oslo	Ladegården	Oslo gate 13	192	Fremføring	Kulturetaten
48	Gamle Oslo	Grønland kulturstasjon	Tøyenbekken 5	188	Produksjon/øving og fremføring	Kulturetaten
49	Gamle Oslo	Grønland kirke	Grønlandsleiret 34	171	Produksjon/øving og fremføring	
50	Grorud	Fyrhuset Musikkverksted	gårdsvien 1-3	958	Produksjon/øving	
51	Grorud	Dragsuget	Kalbakkveien 46	953		
52	Grorud	Grorud kirke	Pastor Blaauws vei 3	962		
53	Grorud	Romsås kirke	Ravnkollbakken 76	971		
54	Grorud	Rødvet kirke	Martin Strandlis vei 9	956		
55	Grünerløkka	Deichman Grünerløkka	Schous plass 10	552	Fremføring	Kultur- og idrettsbygg Oslo KF
56	Grünerløkka	Gamla Konsertsted	Grensen 1	557	Fremføring	
57	Grünerløkka	Grünerløkka Lufthavn/Mir	Toftesgate 69	552	Produksjon/øving og fremføring	Kulturetaten
58	Grünerløkka	Hasle kirke	Eindridesvei 9	575	Produksjon/øving og fremføring	
59	Grünerløkka	Kennel Collective	Helgesens gate 42 f	553	Produksjon/øving	
60	Grünerløkka	Krøsset AS	Maridalsveien 3	178	Fremføring	
61	Grünerløkka	Kunsthøgskolen i Oslo	Fossveien 24	551	Produksjon/øving og fremføring	
62	Grünerløkka	Oslo lydproduksjon AS (OLYP)	Olaf Schous vei 6C	572	Produksjon/øving og fremføring	
63	Grünerløkka	Parkteatret Scene	Olaf Ryes Plass 11	552	Produksjon/øving og fremføring	
64	Grünerløkka	Riksscenen	Trondheimsveien 2	506	Produksjon/øving og fremføring	
65	Grünerløkka	Schous Kulturbryggeri	Trondheimsveien 2J	506	Produksjon/øving	
66	Grünerløkka	Sinsen Sonic	Olav Schous gt 6c	572	Produksjon/øving	
67	Grünerløkka	Vulkan Arena	Vulkan 26	178	Produksjon/øving og fremføring	
68	Grünerløkka	Øveriet	Waldemar Thranes gate 98	175	Produksjon/øving	
69	Grünerløkka	Kafé Hærverk	Hausmanns gate 34	182	Fremføring	
70	Grünerløkka	Kirkelig kulturverksted	Hausmansgate 14	182	Fremføring	
71	Grünerløkka	TH 25 Drift	Thorvald Meyersgate 25A	555	Fremføring	
72	Grünerløkka	Talking Piece AS	Olaf Schousvei 6	572	Produksjon/øving	
73	Grünerløkka	Urban sounds studios as	Marstrandgata 8	566	Produksjon/øving	

74	Grünerløkka	Marytown	Maridalsveien 3	163	Produksjon/øving	
75	Grünerløkka	Cafe de Concert	Vulkan 34	175		
76	Grünerløkka	Fyrhuset	Maridalsveien 19	175		
77	Grünerløkka	Paulus og Sofienberg menighet	Helgesens gate 64	558		
78	Grünerløkka	Samspill	Schous Plass 8	552	Produksjon/øving og fremføring	
79	Grünerløkka	Sinsen menighet	Lørenveien 13	585		
80	Grünerløkka	Skuret	Christian Kroghs gate 2	186		
81	Grünerløkka	Smelteverket	Vulkan 5	178		
82	Grünerløkka	Tøyen Trafo	Hovinveien 1	576	Produksjon/øving	Kulturetaten
83	Grünerløkka	Øvingshotellet	Trondheimsveien 2	160	Produksjon/øving	Kulturetaten
84	Grünerløkka	AKKS Oslo	Brenneriveien 9	181	Produksjon/øving	
85	Nordre Aker	Grefsen kirke	Glads vei 45	489	Produksjon/øving og fremføring	
86	Nordre Aker	U1, Eilert Sundts Blindern	Motlke Moes vei 31	851	Produksjon/øving og fremføring	
87	Nordre Aker	Grefsen og Disen velhus	Kjelsåsveien 18	488	Produksjon/øving og fremføring	
88	Nordre Aker	Bakkehaugen kirke	Carl Grøndahlsvei 27	871		
89	Nordre Aker	Frysja	Kjelsåsveien 145	491	Produksjon/øving og fremføring	Kulturetaten
90	Nordstrand	Bekkelaget kirke	Sandstuveien 15	1178	Produksjon/øving og fremføring	
91	Nordstrand	Lambertseter kirke	Langbølgen 33	1150	Produksjon/øving og fremføring	
92	Nordstrand	Ljan Kirke	Furumoen 18	1168	Produksjon/øving og fremføring	
93	Nordstrand	Nordstrand kirke	Ekebergveien 238	1165	Produksjon/øving og fremføring	
94	Nordstrand	Ormøy kirke	Ormøybakken 6	198	Produksjon/øving og fremføring	
95	Sagene	Cosmopolite Scene	Vogts gate 64	477	Produksjon/øving og fremføring	
96	Sagene	Hvaskjer	vogts gate 64	477	Produksjon/øving og fremføring	
97	Sagene	Notam	Sandakerveien 24 D	473	Produksjon/øving	
98	Sagene	Sagene Lunsjbar	Maridalsveien 153	461	Fremføring	
99	Sagene	Sagene Samfunnshus	Kristiansandsgate 2	463	Produksjon/øving og fremføring	
100	Sagene	Dod AS	Vogts gate 64	477	Fremføring	
101	Sagene	ARC STUDIOS AS	Torshovgata 3C	476	Produksjon/øving	
102	Sagene	Dritfete gitarer	Mølleparken 4	459		
103	Sagene	Festsalen Ringnes	Thorvald Meyers gate 2	555		
104	Sagene	Ila kirke	Søren Jaabæks gate 5	460		
105	Sagene	Lilleborg kirke	Oskar Braatens gate 35	474		
106	Sagene	Sagene kirke	Dannevigsveien 17	463		
107	Sagene	Torshov kirke	Åsengata 25	480		
108	Sagene	Sagene Kunstsmie	Drøbakgata 1	463	Produksjon/øving	Boligbygg Oslo KF
109	Sagene	Sagene festivitetshus	Holsts gate 3	473	Produksjon/øving og fremføring	Kulturetaten
110	Sagene	Biermannsgården	Maridalsveien 78	458	Produksjon/øving og fremføring	
111	Sentrum	Akershus slottskirke	Kirkegaten 1	15	Fremføring	

112	Sentrum	Aye aye club	Storgata 9	155		
113	Sentrum	BLÅ	Brenneriveien 9c	182	Fremføring	
114	Sentrum	Bondeungdomslaget i Oslo	Rosenkrantz gate 8	159	Produksjon/øving og fremføring	
115	Sentrum	Design og arkitektur Norge	Hausmannsgate 16	182		
116	Sentrum	Dronning Sonja KunstStall	Slottsplassen 1	10	Produksjon/øving og fremføring	
117	Sentrum	Gamla	Grensen 1	159	Fremføring	
118	Sentrum	Gamle Logen	Grev Wedels plass 2	151	Fremføring	
119	Sentrum	Hausmania SA	Hausmannsgate 34	182	Produksjon/øving og fremføring	
120	Sentrum	Herr Nilsen	C.J Hambros Plass 5	164	Fremføring	
121	Sentrum	Ingensteds	Brenneriveien 9	182	Fremføring	
122	Sentrum	Jaeger	Grensen 9	159	Fremføring	
123	Sentrum	Klubben i Røverstaden	Munkedamsveien 15	115	Produksjon/øving og fremføring	
124	Sentrum	Kulturkirken jakob	Hausmanns gate 14	182	Fremføring	
125	Sentrum	Last Train	Karl Johansgate 45	162	Fremføring	
126	Sentrum	Nasjonal jazzscene - Victoria	Karl Johansgate 35	162	Fremføring	
127	Sentrum	Oslo domkire	Karl Johans gate 11	154	Produksjon/øving og fremføring	
128	Sentrum	Oslo Konserthus	Munkedamsveien 14	115	Produksjon/øving og fremføring	
129	Sentrum	Oslo Spektrum	Sonja Henies plass 2	185	Fremføring	
130	Sentrum	St Olavs Øveri	St Olavsgate 24	166	Produksjon/øving	
131	Sentrum	Sub Scene	Rosenkrantz' gate 17	160	Produksjon/øving og fremføring	
132	Sentrum	Universitetets Aula	Karl Johansgate 47	162	Produksjon/øving og fremføring	Statsbygg
133	Sentrum	Verkstedet Bar	Hausmannsgate 29	182	Fremføring	
134	Sentrum	Cafe Sør	torggata 11	181	Fremføring	
135	Sentrum	Internasjonalen	Youngstorget 2 A	181	Fremføring	
136	Sentrum	Kulturhuset i Oslo	Youngs gate 6	181	Fremføring	
137	Sentrum	Melahuset	Mariboes gate 8	183	Produksjon/øving og fremføring	
138	Sentrum	Oslo Kongressenter Folkets Hus AS	Youngsgate 21	181	Produksjon/øving og fremføring	
139	Sentrum	Revolver Møllergata Kulturhus As	Møllergata 32	179	Fremføring	
140	Sentrum	Sentralen	Øvre Slottsgate 3	102	Produksjon/øving og fremføring	
141	Sentrum	Sosialen Bar/Bistro/Scene	Møllergata 13	179	Fremføring	
142	Sentrum	Stopp Pressen	Munchs gate 1	165	Fremføring	
143	Sentrum	Uhørt	Torggata 11	181	Fremføring	
144	Sentrum	Hace AS	Youngstorget 2a	181	Fremføring	
145	Sentrum	Havferd AS	Langkaia 1	150	Fremføring	
146	Sentrum	Mashed Potato Club AS	Munchs gate 1	180	Fremføring	
147	Sentrum	Metro Sør AS	Torggata 11	181	Fremføring	
148	Sentrum	Sannex a/s	Karl Johans gate 45	162	Fremføring	
149	Sentrum	Storgjest A/S	Grensen 1	557	Fremføring	

150	Sentrum	Vippa	Akershusstranda 25	150	Fremføring	
151	Sentrum	Maritastiftelsen	Tollbugata 11	152	Produksjon/øving og fremføring	
152	Sentrum	Arbeidergata Restaurantdrift	Arbeidergata 2	159	Fremføring	
153	Sentrum	John Dee	Torggata 16	181		
154	Sentrum	Rockefeller	Badstugata 2	183		
155	Sentrum	Sentrum Scene	Arbeidersamfunnets plass 1	181		
156	Sentrum	Stortorvets Gjæstgiveri	Grensen 1	159	Fremføring	
157	Sentrum	The Dubliners	Rådhusgata 28	151		
158	Sentrum	Den norske opera og ballett	Kirsten Flagstads plass 1	150	Produksjon/øving og fremføring	Statsbygg
159	Sentrum	Høymagasinet	Akershus Festning	150	Fremføring	Forsvarsbygg
160	St. Hanshaugen	Margaretakyrkan	Hammersborg Torg 8	179	Fremføring	
161	St. Hanshaugen	St Olav domkirke	Akersveien 5	177	Produksjon/øving og fremføring	
162	St. Hanshaugen	Vestre Aker kirke	Ullevålsveien 117	359	Produksjon/øving og fremføring	
163	St. Hanshaugen	Samfunnet Bislet	Pilestredet 52	167	Fremføring	
164	St. Hanshaugen	Oslo Lydbruk	Pilestredet 27	164	Produksjon/øving	
165	St. Hanshaugen	Svenska Margaretakyrkan	Hammersborg torg 8	179	Produksjon/øving og fremføring	
166	St. Hanshaugen	Centralkirken	St. Olavs gate 28	166		
167	St. Hanshaugen	Colletts Kafe og Bar	Collets gate 33	169		
168	St. Hanshaugen	Filadelfia Oslo	St. Olavs gate 24	166		
169	St. Hanshaugen	Frelsesarmen	Kommandør T.I. Øgrims plass	165		
170	St. Hanshaugen	Gamle Aker kirke	Akersbakken 32	172		
171	St. Hanshaugen	Lovisenberg kirke	Lovisenberggata 9	456		
172	St. Hanshaugen	Ridehuset Scene	Kirkegata	150	Produksjon/øving og fremføring	
173	St. Hanshaugen	Synagogen i Oslo DMT	Bergstien 13	172		
174	St. Hanshaugen	Trefoldighetskirken	Akersgata 60	177		
175	Stovner	Verdenshuset Haugenstua	Ole brumms vei 1	979	Produksjon/øving og fremføring	
176	Stovner	Fossum kirke	Stovnerfaret 25	982		
177	Stovner	Høybråten kirke	Høybråtenveien 37	1055		
178	Stovner	Stovner kirke	Stovnerfaret 25	982		
179	Søndre Nordstrand	Hauketo-Prinsdal kirke	Lerdalsfaret 7	1263	Produksjon/øving og fremføring	
180	Søndre Nordstrand	Kings pub	Holmlia sentervei 1b	1255	Fremføring	
181	Søndre Nordstrand	Oslo Søndre Jazz Club	Holmlia Senter vei 1B	1255	Fremføring	
182	Søndre Nordstrand	Barne og Ungdomssenteret på Holmlia AS, BUSH	Dyretråkket 30	1251	Produksjon/øving og fremføring	
183	Søndre Nordstrand	Bjørndal kirke	Granbergstubben 140	1275		
184	Søndre Nordstrand	Holmlia menighet	Ravnåsveien 28	1254		

185	Søndre Nordstrand	Klemetsrud kirke	Maurtuveien 3	1291		
186	Søndre Nordstrand	Mortensrud kirke	Helga Vaneks vei 15	1281		
187	Ullern	Chataeu Neuf	Slemdalsveien 15	369	Produksjon/øving og fremføring	
188	Ullern	Lilleaker Folkets Hus	Ørakerveien 30	284	Produksjon/øving	
189	Ullern	Skøyen kirke	Skøyenveien 43	375	Produksjon/øving og fremføring	
190	Ullern	Ullern menighet	Holgerslystvein 22	280		
191	Vestre Aker	Emanuel Vigelands museum	Grimelundsveien 8	775	Produksjon/øving og fremføring	
192	Vestre Aker	Ris kirke	Risbakken 1	374	Produksjon/øving og fremføring	
193	Vestre Aker	Sørkedalen kirke	Sørkedalsveien 989	754	Produksjon/øving og fremføring	
194	Vestre Aker	Holmenkollen kapell	Holmenkollveien 142	791		
195	Vestre Aker	Røa kirke	Nordengveien 9	755		
196	Vestre Aker	Voksen menighet	Jarbakken 7	767		
197	Vestre Aker	Hovseterveien	Hovseterveien 92a-b, 94a-b, 104c	768	Produksjon/øving	Boligbygg Oslo KF
198	Østensjø	Manglerud kirke	Byggveien 10	680	Produksjon/øving og fremføring	
199	Østensjø	Oppsal kirke	Solberglivn. 85	683	Produksjon/øving og fremføring	
200	Østensjø	Søndre Skøyen kapell	Dalbakkveien 39	682	Produksjon/øving og fremføring	
201	Østensjø	Bøler menighet	General Ruges vei51	691		

Tabell C: Oversikt lokaler scenekunstheltet						
Nr	Bydel	Navn	Gateadresse	Post-nummer	Type lokale; produksjon og/eller visning	Evt.statlig eller kommunal forvalter
1	Bjerke	Kulturhuset Veitvet	Veitvetveien 8	596	Prøve/produksjon og visning	
2	Bjerke	Årvoll Gård	Årvollveien 35	590	Prøve/produksjon og visning	Bydel Bjerke
3	Bjerke	Vollebekk fabrikker	Brobekkveien 54	598	Prøve/produksjon og visning	
4	Frogner	Scenehuset	Bogstadveien 49	366	Prøve/produksjon og visning	
5	Frogner	Studio 64	Kirkevn. 64 A	364	Kun prøve-/produksjonslokaler	
6	Frogner	CAK - Center For Afrikansk Kulturformidling	Pilestredet 75c	354	Kun prøve-/produksjonslokaler	
7	Frogner	Norsk Ballettinstitutt	Professor Dahls gate 8	355	Kun prøve-/produksjonslokaler	
8	Frogner	Chateau Neuf	Slemdalsveien 15	369	Prøve/produksjon og visning	
9	Frogner	Egal teater	Munkedamsveien 80a	270	Prøve/produksjon og visning	
10	Gamle Oslo	Norges Danseskole	Borggata 7	650	Prøve/produksjon og visning	
11	Gamle Oslo	Qigongsenterets	Grønlandsleiret 14	190	Kun prøve-/produksjonslokaler	
12	Gamle Oslo	Nordic Black Theatre/Cafeteatret	Hollendergata 8	190	Prøve/produksjon og visning	
13	Gamle Oslo	Dramatikkens Hus	Tøyenbekken 34	188	Prøve/produksjon og visning	
14	Gamle Oslo	Den Norske Opera og ballett	Kirsten Flagstads Plass 1	150	Prøve/produksjon og visning	
15	Grünerløkka	Den Norske Ballettskole	Grenseveien 32A	571	Kun prøve-/produksjonslokaler	
16	Grünerløkka	Danseløvene	Hasleveien 28	571	Kun prøve-/produksjonslokaler	
17	Grünerløkka	Black Box teater	Marstrandgata 8	566	Prøve/produksjon og visning	
18	Grünerløkka	Rom for Dans	Marstrandgata 8	566	Prøve/produksjon og visning	
19	Grünerløkka	Musikkteaterhøyskolen	Trondheimsveien 137	570	Kun prøve-/produksjonslokaler	
20	Grünerløkka	Riksscenen	Trondheimsveien 2	560	Prøve/produksjon og visning	
21	Grünerløkka	Schous kulturstasjon	Trondheimsveien 2	560	Prøve/produksjon og visning	
22	Grünerløkka	Subsdans	Trondheimsveien 2K	560	Kun prøve-/produksjonslokaler	
23	Grünerløkka	Kyrre Texnæs Studio	Vulkan 30	178	Prøve/produksjon og visning	
24	Grünerløkka	Oslo Teatersenter	Hovinveien 1	576	Prøve/produksjon og visning	Kulturetaten
25	Grünerløkka	Sagene Festivitetshus	Holsts gate 3	473	Prøve/produksjon og visning	Kulturetaten
26	Grünerløkka	Kanonhallen	Peter Møllers vei 2	585	Prøve/produksjon og visning	
27	Grünerløkka	Teater Manu	Christies Gate 5	557	Prøve/produksjon og visning	
28	Grünerløkka	Kunsthøgskolen i Oslo	Fossveien 24	551	Prøve/produksjon og visning	
29	Nordre Aker	Frysja Dansestudio	Kjelsåsveien 145	491	Prøve/produksjon og visning	Kulturetaten
30	Nordre Aker	Trikkehallen på Kjelsås	Midtoddveien 12	494	Prøve/produksjon og visning	Bydel Nordre Aker
31	Nordre Aker	West End Studios	Stavangergata 42	467	Kun prøve-/produksjonslokaler	
32	Nordre Aker	Riksteatret	Gullhaug torg 2	484	Prøve/produksjon og visning	
33	Nordstrand	Dancespace Dans &Yoga	Oluf Onsums vei 9b	680	Prøve/produksjon og visning	
34	Sagene	Sorialab	Vogtsgate 64	477	Prøve/produksjon og visning	
35	Sagene	Det andre teatret	Ivan Bjørndalsgate 9	472	Prøve/produksjon og visning	

36	Sagene	Torshovloftet	Vogtsgate 64	477	Kun prøve-/produksjonslokaler	
37	Sagene	Wallmans Salonger	Mølleparken 6	459	Prøve/produksjon og visning	
38	Sagene	Oslo Nye Teater Trikkestallen	Torshovgata 33	476	Prøve/produksjon og visning	
39	Sentrum	Sometimes Pole Studio	Grensen 9B	159	Kun prøve-/produksjonslokaler	
40	Sentrum	Høymagasinet	Akershus Festning	150	Prøve/produksjon og visning	Forsvarsbygg
41	Sentrum	Grusomhetens teater	Hausmannsgate 34	182	Prøve/produksjon og visning	
42	Sentrum	Sound-Irish Dance Factory	Kongens gate 16	153	Kun prøve-/produksjonslokaler	
43	Sentrum	Dancecity	Møllergata 6	179	Prøve/produksjon og visning	
44	Sentrum	Norsk Skuespillerinstitutt	Møllergata 9	179	Prøve/produksjon og visning	
45	Sentrum	Dansens Hus	Vulkan 1	182	Prøve/produksjon og visning	
46	Sentrum	Malecón dans	Kristian IV's Gate 12	164	Prøve/produksjon og visning	
47	Sentrum	Bårdar danseinstitutt	Rosenkrantz gate 22	160	Kun prøve-/produksjonslokaler	
48	Sentrum	Norsk Skuespillersenter	Welhavens gate 1	166	Kun prøve-/produksjonslokaler	
49	Sentrum	Vega Scene	Hausmannsgate 28	182	Prøve/produksjon og visning	
50	Sentrum	Hausmania	Hausmannsgate 34	182	Prøve/produksjon og visning	
51	Sentrum	Det Norske Teatret	Kr IVsgate 8	164	Prøve/produksjon og visning	
52	Sentrum	Nationaltheatret	Johanne Dybwads plass 1	110	Prøve/produksjon og visning	
53	Sentrum	Oslo Nye Teater	Rosenkrantz gate 10	159	Prøve/produksjon og visning	
54	Sentrum	Oslo Nye Teater (Centralteatret og Teaterkjeller'n)	Akersgt. 38	180	Prøve/produksjon og visning	
55	Sentrum	Chat Noir	Klingenberggata 5	161	Kun visningslokaler	
56	Sentrum	Folketeatret	Storgt 21-23	184	Prøve/produksjon og visning	
57	Sentrum	Nynorskens hus	Rosenkrantz gate 8	159	Prøve/produksjon og visning	
58	Sentrum	Latter	Holmens gate 1	250	Prøve/produksjon og visning	
59	St. Hanshaugen	Centrum Yoga	St Olavs plass 3	165	Kun prøve-/produksjonslokaler	
60	St. Hanshaugen	Edderkoppen Scene	St Olavs Plass 1	165	Prøve/produksjon og visning	
61	St. Hanshaugen	Bygdelagssamskipnaden	Nordahl Bruhns gate 22	165	Kun prøve-/produksjonslokaler	
62	Stovner	Rommen scene	Karen Platous vei 31	988	Prøve/produksjon og visning	
63	Ullern	Kirkenær ballettskole	Sørbyhaugen 33	377	Kun prøve-/produksjonslokaler	
64	Vestre Aker	Vinderen Dansestudio	Slemdalsveien 72	373	Kun prøve-/produksjonslokaler	

Oslo

Kulturetaten

Kulturetaten, Oslo kommune
2019